

Översiktsplan för Sotenäs kommun

Granskningsutlåtande

Juni 2024

1 Förord

2 Utgångspunkter

3 Strategi

4 Kommuntäckande
markanvändning

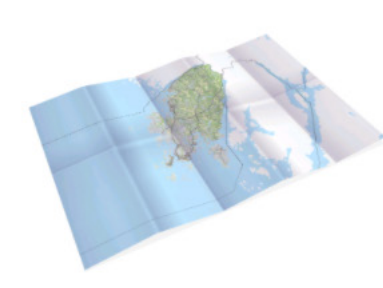
5 Markanvändning, tätorter

6 Förutsättningar

7 Konsekvenser

8 Kartbibliotek

9 Vad tycker du?

Innehåll			
Granskning	5	2.3 Liberalerna	48
Hur granskningen har bedrivits	4	2.3 Miljöpartiet de gröna i Sotenäs	50
Inkomna yttranden	4	2.5 Moderaterna	53
Sammanfattning	5	2.6 Socialdemokraterna i Sotenäs	54
		2.7 Sverigedemokraterna	55
Sammanfattande redovisning av synpunkter och dess bemötande efter ämne och ort	6	3 Föreningar och organisationer	55
Form för redovisning	6	- Föreningar med synpunkter på område H7	
Förkortningar	6	3.1.Hovenässets intresseförening	56
Process och dokument	7	3.2 Resohamnen, båtgrupp i Hovenäset	55
Strategier	7	3.3 Carlux bostadsrättsförening	55
Bebyggelse - generellt	8	3.4 Hovenässets bastuförening	55
Mobilitet	9	3.5 Norra Björnemyrens samfällighetsförening	55
Anläggningar och teknisk infrastruktur	11	3.6 Hovenässets segelsällskap	56
Klimat, miljö och risk	12	- Föreningar med synpunkter rörande huvudsakligen andra frågor än H7	
Natur, kultur, rekreation och besöksnäring	12	3.7 Sotenäs naturskyddsförening	57
Kungshamn, Smögen, Väjern och Hovenäset	15	3.8 Bovallstrands hembygdsförening	57
Hunnebostrand och Ulebergshamn	23	3.9 Malmöns hembygdsförening	57
Bovallstrand	25	3.10 Tossene byalag	58
Bohus Malmön	27	3.11 Kungshamns IF	58
Askum	30	3.12 Myrens samfällighet	59
Övriga områden	30	- Företag	59
		3.13 Rambo AB	59
Inkomna synpunkter	33	3.14 Vattenfall eldistribution AB	59
1 Statliga och regionala myndigheter och organ	33	3.15 Renahav Sverige AB och Swedish Algae Factory AB	59
1.1 Länsstyrelsen	33	3.16 Ellevio AB	59
1.2 Energimyndigheten	40	3.17 Ramsvik Stugby & camping	60
1.3 Försvarsmakten	40	3.18 Hallindens granit	62
1.4 Havs- och vattenmyndigheten	40	3.19 Sotenäsbostäder	62
1.5 Lantmäteriet	40	3.20 Västvatten AB	63
1.6 LfV	41	4 Kommunala nämnder och förvaltningar	63
1.7 Post och telestyrelsen	41	4.1 Miljönämnden i mellersta Bohuslän	63
1.8 Sjöfartsverket	42	4.2 Omsorgsnämnden	63
1.9 Skogsstyrelsen	42	4.3 Räddningstjänsten	63
1.10 SGI	43	5 Angränsande kommuner	64
1.11 Svenska kraftnät	43	5.1 Munkedals kommun	64
1.12 Trafikverket	43	5.2 Strömstad kommun	64
2 Politiska partier	44	5.3 Tanums kommun	64
2.1 Centerpartiet Sotenäs	44		
2.2 Demokratiresan	44	Bilaga	
		Sammanställning av yttranden från privatpersoner	

Granskning

Hur granskningen har bedrivits

Denna handling utgör en särskild handling över sammanställning av de synpunkter som inkommit och de förslag som dessa har givit upphov till.

Granskningshandlingarna har varit föremål för granskning under tiden 2022-06-11 – 2022-08-25.

Två möten hölls den 13 juni, tidigt under granskningstiden för allmänheten. Ett möte hölls i Hunnebostrand i lokalen Hav och land och ett i Kungshamn Folkets hus. På de respektive mötena gavs information om planprocessen och planförslaget samt gavs möjlighet att ställa frågor och samtala med inblandade politiker och tjänstemän.

Granskningshandlingarna har funnits att läsa digitalt via kommunens hemsida och plattformen för Översiktsplanen samt som en utskrivningsbar, tillgänglighetsanpassad pdf-handling. En utskriven handling har funnits tillgänglig på Sotenäs kommunhus.

Besöksstatistik visar att handlingen fått ca 3300 unika besök på startsidan och att den digitala pdf-handlingen i digital eller utskriven form hämtats ca 180 gånger. Av de digitala besöken sågs tydliga toppar i samband med att granskningstiden startade och slutade och i anslutning till att en insändare med tillhörande uppföljningsreportage publicerades i Bohuslänningen sent i juli månad.

Förordet har fått ca 1400 besök, vilket kan ses som indikator på det antal människor som tagit del av granskningshandlingens, under förutsättningen att man endast läser denna i samband med sitt första besök.

Mark- och vattenanvändningsförslaget för Kungshamn, Smögen, Väjern och Hovenäset har besökts flest gånger av tätortsområdena i översiktsplanen. I ordning efter antal besök kommer sedan Hunnebostrand och Ulebergshamn, Bovallstrand, Bohus-Malmön, och Askum.

Inkomna yttranden

Under samrådet inkom totalt 191 yttranden. Av dessa inkom 64 yttranden via det digitala webbverktyget och resterande via mejl eller brev.

Utav inkomna yttranden utgör 12 stycken yttranden från statliga och regionala myndigheter och organ, sju yttranden från politiska partier, 18 yttranden från föreningar, organisationer och företag, tre yttranden från kommunala nämnder och förvaltningar, tre yttranden från angränsande kommuner samt 148 yttranden från privatpersoner. Har en person lämnat flera yttranden har det räknats som ett, om det inte varit anonymt då det i sådana fall inte varit möjligt att följa upp.

Ibland har det varit en enskild person som yttrat sig, ibland flera personer i samma yttrande. Antalet privatpersoner som har synpunkter på förslaget är därför fler än antalet avgivna yttranden; cirka 190 personer. Det anordnades också en namninsamling rörande område H7 Svineviken som enligt ett yttrande från Hovenäsets intresseförening samlade in ca 2500 namn.

I webbformuläret fanns möjlighet att fylla i sin anknytning till kommunen. Nästan alla som lämnade in sitt yttrande via webbverktyget valde att redovisa anknytning. Av dessa yttranden kom 60% från helårsboende i kommunen och 30 % från delårsboende. Resterande 10 % lämnade yttrande som företag, besökare eller av annat skäl. Övervägande andel var i arbetsför ålder eller pensionärer, den sistnämnda gruppen stod för en tredjedel av yttrandena. Antalet barn eller ungdomar som lämnade yttranden via webbverktyget ökade från noll till tre stycken i granskningskedet.

Sammanfattning

Utefter de inkomna yttrandena från granskningsskedet valdes olika frågor ut för vidare behandling politiskt inför antagandet: Huvuddelen av synpunkterna berörde olika utvecklingsområden. Nedan följer en kortfattad sammanställning av de frågor som föranlett ändringar eller kompletteringar i planförslaget och/eller varit uppe till diskussion i den politiska styrgruppen men med att ställningstagandet kring området kvarstår. För en mer detaljerad redovisning av synpunkter och bemötande se under den ämnes- och ortsvisa redovisningen.

Strategisk term Kuststad

Uttrycket kan missförstås och har därför i antagandehandlingen ändrats till ”Samlad huvudort”.

B3 Nedanför vattentornet (Bohus-Malmön)

Många som yttrat sig tycker att området inte ska utvecklas. All bostadsutveckling på Bohus-Malmön är beroende av en yttre faktor, att vägen till färjeläget först behöver lösas. Om en utveckling därefter ska komma till stånd, så behövs flera olika områden. De bör ligga samlat i anslutning till nuvarande bebyggelse utefter huvudstrategin ”unik landskap”. Området anses därför fortsatt behövas och kommer att vara kvar som ett förslag i översiktsplanen. De farhågor som uttrycks i yttrandena behöver tas hänsyn till i det eventuella fortsatta arbetet om området utvecklas vidare.

B7 Öster om Kungshamnsvallen (Kungshamn)

Flera yttranden har inkommit om att antingen ta bort området eller, om området ska ligga kvar, att sänka den angivna möjliga skalan i området. Området ligger kvar men områdesrekommendationen har inför antagandet kompletterats och förstärkts med att skalfrågan och att den tillkommande bebyggelsens möjliga inverkan på grannfastigheter ska tas hänsyn till vid en fortsatt utveckling av området.

B8 Sandbogen (Kungshamn)

Flera partier önskar att området i första hand utvecklas som mötesplats och centrum, de anser att bostäder på denna plats kan motverka detta syfte. Området kommer inför antagandet ändras på så vis att det blir ett centrumområde med distinktionen att bostäder är olämpliga på platsen.

B36 Mellanberg (Smögen)

Flera yttranden kom in om att området är olämpligt att utveckla för bostäder. Några av yttrandena sade att område C5 är det område som ger Smögen utvecklingsutrymme. Området lyfts ur planförslaget.

H7 Svineviken (Hovenäset)

Många yttranden inkom kring området, där den absoluta huvudparten såg förslaget som negativt. Området har lyfts ut ur planförslaget.

Synen på solceller

Flera partier har yttrat sig om att det inom ramen för översiktsplanen bör uttryckas en positiv syn på solkraftsutbyggnad, från att kommunen ska bygga ut på det egna beståndet, till att det ska förenklas i kulturmiljöer. Frågan om solceller inom kulturmiljöer är en delfråga som bäst utreds utanför översiktsplanens ramverk. Det får inverkan på översiktsplanen på så vis att det omarbetade förslaget till kulturmiljöunderlaget, som ingick i granskningsunderlaget, ej kommer ingå som underlag till översiktsplanen inför antagandet. Det gör istället det nu gällande kulturmiljöunderlaget. Genom att lyfta ut omarbetningen ges mer tid och utrymme att belysa frågan.

Synen på hushållningsbestämmelserna enligt 4 kap miljöbalken

Kommunens syn har förtydligats avseende konsekvensbeskrivningen efter yttrande från länsstyrelsen. Frågan rör den skala som föreskrivs för områdena i den samlade huvudorten vid tätortsutbyggnad och dess inverkan på turismens och friluftslivets värden enligt miljöbalkens 4 kapitel 2§.

Utvecklingsområde för industri och verksamheter- Norra Hogenäs

En förändring som skett under den tid som gått mellan granskning och antagande är att utvecklingsanspråket kring ett större verksamhetsområde sydväst om Askum, Hogenäs norra inte längre bedöms ske i närtid. Området kan vara fortsatt intressant att kunna ta i anspråk för verksamheter men först på lång sikt och efter det att mer utredningsarbete gjorts kring en lämplig slutlig avgränsning.

Denna förändring i synen på utvecklingen får till följd att det större utredningsområdet som var kopplat utvecklingen av Hogenäs norra, benämnd Hogenäs norra, komplettering också skjuts framåt i tiden gällande möjligt behov. Samma ställningstagande gäller det utpekade området för vattenförsörjning som ligger norr om Hovenäset. Behovet av förstärkt vattenförsörjning är beroende av eventuellt verksamhetsinnehåll i Hogenäs norra. För att spegla den förändrade synen jämfört med granskningshandlingen läggs alla dessa tre områden som utredningsområden för samhällsutveckling med inriktning mot verksamheter.

B14 Långeviksbergen

En annan följdverkning av att det inte finns behov av att utveckla Hogenäs norra i närtid är att kommunens planerade behov av bostäder minskar. Planförslaget justeras därför med att område utvecklingsområdet för huvudsakligen bostäder, B14 Långeviksbergen i granskningsförslaget istället får statusen som ett utredningsområde för samhällsutveckling med inriktningen huvudsakligen bostadsutveckling. Utvecklingen av detta området blir avhängigt framtida utveckling i kommunen. Inget behov av att ta detta område i anspråk ses i det korta perspektivet fram till år 2032. Sker förändrade ställningstaganden kring alla dessa områden framåt i tiden behandlas det lämpligen i kommande revideringar och framtagande av översiktsplanen.

Sammanfattande redovisning av synpunkter och dess bemötande efter ämne- och ort

Form för redovisning

I denna redovisning bemöts yttranden tematiskt och ortsvis. Synpunkter från enskilda och ett representativt urval av yttranden från myndigheter och övriga med tonvikt på de politiska partierna har sammanfattats för att ge en bild av vilka synpunkter som inkommit. Flera yttrandena rör specifika områden i översiktsplanens tätortszoner. Dessa bemöts ortsvis samt i tabellform under respektive områdesbenämning.

Bemötande ges under varje ämnes- eller ortsområde under rubriken ”Kommentar” i *kursiv text*.

Synpunkter från myndigheter och övriga som rör enskildheter bemöts under respektive yttrande. Länsstyrelsens yttrande kommenteras och bemöts löpande i sin helhet.

Förkortningar

Följande förkortningar används i dokumentet:

- C Centerpartiet
- DR Demokratiresan
- L Liberalerna
- LST Länsstyrelsen i Västra Götaland
- M Moderaterna
- MP Miljöpartiet
- S Socialdemokraterna
- SD Sverigedemokraterna

Process och dokument

Urval av yttranden från myndigheter och övriga

- Planen är överskådlig (LST)
- Översiktsplanen ger god grund för god vägledning för fortsatta beslut. (LST)
- Mer analys kring historisk befolknings- och bebyggelseutveckling, VA-utbyggnad, väg och annan infrastrukturutbyggnad samt besöksnäring efterfrågas (DR)
- ÖP 2010 verkar bättre genomarbetad (DR)
- Struktur på dokumentet med interaktiva kartor och förklarande texter är bra (L)
- Tillämpa barnperspektivet i samhällsplaneringen (MP)
- Övergången till digitalt dokument ökar möjligheten till att ta del av dokumentet på såväl övergripande som detaljnivå. (M)
- Anser inte att planens innebörd och konsekvenser kan utläsas utan svårighet. (Sotenäs naturskyddsförening).

Kommentar:

Analyser kring historisk befolkningsutveckling framgår av det bostadsförsörjningsprogram som tagits fram parallellt med översiktsplanen.

Mer utredningsarbete kring annan utveckling av kommunen kommer ej göras inom ramen för detta översiktsplanearbete. Framtaget underlag bedöms utgöra god nog grund för planförslaget.

I samband med framtagande av granskningshandlingarna har särskilt barnperspektivet studeras i form av en riktad dialog. Barnperspektivet studeras sedan i samband med detaljplanering.

Övriga synpunkter bedöms inte ha någon påverkan på översiktsplanens utformning.

Strategier

Urval av yttranden från myndigheter och övriga

Övergripande

- Det är positivt att översiktsplanens fokus är att skapa förutsättningar för ett hållbart vardagsliv och ett ökat helårsboende. Det ses som god samhällsplanering och hushållning med resurser (LST).
- Huvudscenariot gällande befolkningstillväxt bygger på att ett större verksamhetsområde etableras sydväst om Askum. Miljöpartiet ser inte det som en önskad utveckling. Sotenäs ska bygga sin utveckling på ett långsiktigt hållbart vis och att det är det unika landskapet som utgör grunden för all utveckling i Sotenäs. (MP)
- Begreppet unikt landskap är bra (L)
- Instämmer i huvudstrategins målsättning (Sotenäs naturskyddsförening)

Begreppet Kuststad

- Förslaget att sammanföra orterna Hovenäset, Kungshamn, Smögen och Väjern tas avstånd ifrån. Varje ort ska ses som en mindre kustort med egna kvalitéer och egna särarter, begreppet "Kuststad" bör utgå (DR)
- Kritiska till begreppet "Kuststaden". De ser hellre en liknande strategisk beskrivning men utan ett samlande begrepp. (S)
- Begreppet kuststad kan lätt missuppfattas. Infrastruktur och annan planering bör ta höjd för att kunna försörja en mindre stad, men begreppet "Större kustort" föreslås istället. (M)
- Kalla Kungshamn för centralort och betona de olika orterna unicitet. En sammankoppling sker naturligt men ligger i framtiden. (L).

Kommentar:

Övergripande: *Planen har justerats inför antagandet med att huvudscenariot blir scenario Normal utveckling. Scenariet Stor tillväxt finns kvar som ett jämförelsealternativ i konsekvensbeskrivningen.*

Begreppet kuststad: *Begreppet "Kuststad" kommer ändras till "Samlad huvudort"*

Bebyggelse - generellt

Urval av yttranden från myndigheter och övriga

Helårsboende

- Utveckla de mest attraktiva områdena för åretruntboende. Sotenäs bostäder bör ha roll i detta (L).
- Var restriktiv med att släppa fram områden för fritidsboende, markytan ska räcka länge och för kommande generationer (MP).

Områdesutformning, bebyggelseplacering och utformning

- Att bygga öster om kustvägen som huvudgrepp är bra, det behåller horisontlinjen. (L).
- Vid nybyggnation bör hänsyn tas till att horisontlinjen ska vara obruten. Inga höghus i öppet landskap. Femvåningshus bryter med bohusslänsk tradition. (L).
- Bostäder bör placeras så att så många som möjligt i ett område får ta del av utsikt. Nya bostäder bör placeras så att äldre bostäder inte missgynnas gällande utsikt. (MP).
- Sätt krav på detaljplan vid byggnation med minsta nivå 3-4 bostäder inom samma område. (MP)
- Det behöver klargöras var boende ska vara tillåtet (MP).
- Bilen bör inte vara styrande norm vid samhällsplanering (MP)
- Främja möjligheter för gemensamhetsboende, även på landsbygden (MP)
- Arbeta för att skapa social och miljömässig hållbarhet i planeringen, såsom mötesplatser, gemensamhetsutrymmen, delade arbetsutrymmen och utveckling av lånesystem. (MP)
- Undersök möjligheten att lösa in hus som ej bebos, nyttjas eller underhålls för att kunna bygga bostäder. (MP)

Verksamhetsområden

- Tätortsnära verksamhetsområden saknas eller är underdimensionerade på samtliga orter. (DR)
- Det är av stor vikt att utveckla tätortsnära handels- och företagsmark i anslutning till samtliga orter, då mycket av arbetstillfällena i kommunen historiskt skapats av småföretag (DR)
- Tätortsnära utvecklingsmark för kontor och småskalig handel är viktigare än storskaliga industriområden, mer fokus bör läggas på att finna lägen för sådana områden. (DR).
- Se till att det finns mark för olika verksamheters behov. (L)
- Skapa möjligheten att offentliga platser även tillåter reglerad försäljning såsom torghandel, "foodtrucks" och så kallad "pop up" verksamheter. (MP)
- Möjliggör "företagshubbar" på några platser i kommunen. (MP)

Sammanfattning privatpersoner

Helårsboende

- Synpunkter har inkommit om att helårsboende bör prioriteras så att levande samhälle kan behållas året runt.
- Synpunkter har också inkommit som understryker behovet av billiga bostäder

Kommentar:

Helårsboende: *Det finns ingen styrande lagstiftning i Sverige om att den som äger och nyttjar ett hus också måste vara skriven i samma kommun som huset ligger i. I det bostadsförsörjningsprogram som arbetats fram parallellt med planen har en prioriteringsordning föreslagits för de utpekade utvecklingsområdena för bostäder med fokus på att utveckla de områden som har potential för helårsboende först. Prioriteringen bygger på faktorer som påverkar potentialen för att helårsboende tillkommer i områdena. Faktorerna är: Tillgänglighet till basservice, till kommunikationer, tillgång till natur och närrekreation samt en rimlig boendekostnad. De*

föreslagna områdena i översiktsplanen bedöms sammanlagt kunna inrymma 3400 bostäder, det vill säga långt över det behov som finns. Av erfarenhet kommer alla områden inte kunna eller vilja utvecklas varför en teoretisk överkapacitet är rimligt att ha. Av de 3400 möjliga bostäderna bedöms 2600 bostäder kunna ligga inom områden som har god eller medelpotential för helårsboende. Samtliga de områden som bedöms ha låg potential för helårsboende där planarbete ännu inte har påbörjats ligger i den prioriteringsgrupp som bedöms komma längst bort i tiden.

Områdesutformning, bebyggelseplacering- och utformning: Den skala som redovisas i planen är olika för olika områden baserat på platsens lämplighet. Centralt i den samlade huvudorten Kungshamn-Smögen-Väjern-Hovenäset, på Förålarne och norr om Väjern är det enligt planen möjligt att pröva högre bebyggelse. Längs kustzonen, nära strandlinjen, i känsliga kulturmiljöer och där omkringliggande bebyggelse bedöms påverkas mycket är det inte möjligt.

Långt ifrån alla hus i Sotenäs kommun är uppförda enligt Bohuslänsk tradition, samhällena varierar i utformning, täthet och skala. Framtida bebyggelse föreslås kunna utvecklas på samma sätt, med mindre skalor och större skalor beroende på plats och lämplighet i kommunen och i de olika samhällena.

Gällande detaljplanekravet styrs det av gällande lagstiftning i plan- och bygglagen varav det viktigaste kravbilderna ges i att ny sammanhållen bebyggelse ska prövas med detaljplan. Vad som är sammanhållen bebyggelse kommer vara beroende läge, placering och innehåll i det som avses uppföras.

I översiktsplanen ges en rad rekommendationer om var boende ska eller inte ska vara tillåtet med stöd i gällande lagstiftning. Detaljplaner, bygglov och förhandsbesked ger rättslig grund för var det är tillåtet att bo.

Boendeformer, inlösen och detaljerade utformning av områden ligger utanför vad denna översiktsplan handlar om.

Verksamhetsområden: Inom kommunens olika samhällen finns redan tillgång till mark för verksamhetsutveckling i färdiga planer eller i föreslagna utvecklingsområden. Det saknas däremot möjlighet för större verksamheter att utveckla sig eller att etablera sig varför utredningsområdet samhällsutveckling med inriktning mot Verksamheter och Teknisk anläggning Norra Hogenäs på sikt skulle kunna täcka in ett långsiktigt behov om verksamhetsområden inom kommunen. Om Norra Hogenäs utvecklas kommer det nuvarande verksamhetsområden genom sin strategiska placering mitt i kommun och möjlighet att placera störande verksamheter inom området.

Mobilitet

Urval av yttranden från myndigheter och övriga

Riksintressen

- Riksintressen för kommunikation enligt 3 kapitlet i miljöbalken är i stort tillgodosedda. (LST)

Gång- och cykeltrafik

- Bygg cykelvägar mellan samhällena som möjliggör cykelpendling. Det ska inte vara långa omvägar för cyklister i förhållande till biltrafikanter. (MP)
- Bygg färdigt anslutningen från Brygge till kommungränsen med Tanum. Prioritera även utbyggnad av ovan nämnda länk till Heljerördsgratan i Bovallstrand,. Prioritera även utbyggnad av sträckorna från Ramsviks korsning till Solvik och från Ulebergshamn till Bovallstrand (MP)
- Ta fram en cykelplan (MP)
- Utred över/undergångar vid väg genom samhällena (MP)
- Cykelleder behöver anläggas mellan orterna (DR)
- Planera för en strand/bryggpromenad från Bruket till Brygge (Bovallstrands hembygdsförening)

- Prioritera bland cykelvägssatsningarna, de delar av TC4 och TC5 som berör sträckan Hunnebostrand - Solviken bör vara högst prioriterade, att förlägga cykelled till grusstigar kommer inte räcka till. Om besöksnäringens utvecklingen kring Ödby blir av bör cykelväg mellan det området och Kungshamn/Smögen komma till. (Ramsviks stugby och camping)

Vägnät och parkeringar

- Flera större parkeringsplatser, kanske parkeringshus behövs. Det finns behov av en sovplats för den tunga trafiken utefter väg 171. (DR)
- Väg 171 behöver byggas och breddas hela vägen till väg E6. (DR)
- Varken väg 171 eller väg 174 klarar idag stora mängder regn eller högvatten, detta måste skyndsamt hanteras (DR, Bovallstrands hembygdsförening)
- Glöm inte bort att väg 174 är naturlig pendlingsväg från norra delen av kommunen (DR)

Kollektivtrafik

- Planera in möjliga platser för bussar/kollektivtrafik, vid detaljplanearbeten. (MP)

Båtplatser och hamnverksamhet

- Kommunen ska inte anlägga fler småbåtshamnar utan använda befintliga på ett optimalt sätt. Studera möjligheten att i utkanten av tätorterna förvara båtar på land och sjösätta vid behov. (L)
- Med den utbyggnad som föreslås i planen kan det förväntas en ökad efterfrågan på båtplatser och förvaring, hur tas detta om hand i översiktsplanen? (DR)
- Bevara djuphamnen i Hunnebostrand och Guleskår. (MP)
- Begränsa bryggor och skydda/återskapa ålgräsängar och fiskens barnkammare. (MP)
- Utveckla miljöstationer vid båthamnar och möjlighet för husbilar med flera att nyttja dem. (MP)

Sammanfattning privatpersoner

Gång- och cykeltrafik

- Yttrande har inkommit som säger att en cykelbana mellan Hovenäset och Kungshamn är önskvärt och som välkomnar förslaget att sammankoppla orterna Kungshamn-Smögen-Väjern-Hovenäset.
- Andra yttranden vill se en GC-väg mellan Hunnebostrand och Ulebergshamn

Båtplatser och hamnverksamhet

- Vill se fler småbåtplatser i kommunen. Vill se bättre informationsspridning och förankring av ÖP.

Kommentar:

Gång- och cykeltrafik: *Översiktsplanen föreslår en utbyggnad av cykelvägar längs delar av väg 174 och mellan flera av kommunens större orter. Utöver utpekade stråk kan även andra delar inom kommunen komma att prioriteras för utbyggnad av gång- och cykelleder. Kommunen arbetar löpande med utveckling för att främja en hållbar mobilitet och arbeten kring detta kommer sättas igång under hösten 2022. Prioriteringar i vad och i vilken ordning utbyggnad sker görs lämpligen inom ramen för det arbetet. Där Trafikverket är väghållare är det Trafikverket som ansvarar för eventuell utbyggnad av gång- och cykelled.*

Vägnät: *Gällande åtgärder och väghållaransvar kring åtgärder på det statliga vägnätet där väg 171 och 174 ingår (även gång- och cykelvägar och leder) ser kommunen att dessa frågor löses löpande i dialog och samverkan med Trafikverket.*

Parkering: *Behovet av parkering i kommunen varierar stort under året. En särskild studie har tagits fram: PM Trafikfrågor- utvärdering av nyckelåtgärder. I utvärderingen visas konkret vilka åtgärder som har påverkan på parkeringssituationen. Bland annat finns förslag om att förändra trafikföringen genom att tillfälliga mobilitetspunkter anläggs sommartid, att parkeringsutbudet samordnas mellan privata*

och offentliga aktörer, att ett informationssystem om parkeringsbeläggningen byggs upp och att anlägga fler parkeringsplatser i särskilt kritiska lägen.

Kollektivtrafik: Tillgängligheten till kollektivtrafik har vägt in i placeringen av områden. Kollektivtrafikens roll som främjande för potentialen att ett område befolkas av helårsboende har särskilt belysts inom ramen för bostadsför-sörjningsprogrammet.

Båtplatser och hamnverksamhet: Översiktsplanen redovisar flera områden för förtätning och utveckling av hamnverksamheter där fler båtplatser kan tillkomma efter prövning. Båtförvaring kan prövas inom områden för verksamheter och hamnverksamhet.

Hamnområdena i H3 Hunnebostrand hamn och H9 Guleskär kompletterades inför granskningen med en rekommendation om att ”Inga fasta anläggningar såsom stenpirar som kan hindra en ändrad framtida användning av hamnområdet” och med att särskild hänsyn ska tas till marinbiologiska värden.

Gällande samnyttjande av miljöstationer för husbilar och båtar är förhållandena dessa inom kommunen:

I gästhamnarna så sker sortering av glas, detta kommer utökas med plast till 2023.

På Smögen sker redan sortering av glas samt metall. Övrig hamnverksamhet hänvisas till återvinningscentralerna i kommunen. En samordnad lösning har prövats med start för ca 10 år sedan, men fick aldrig en bra funktion. Huruvida denna lösning kan omprövas eller inte får ske i berörd förvaltning, dvs det är inget översiktsplanen detaljreglerar.

Besöksparkeringar berörs av vanlig offentlig renhållning och där sker sortering just nu vid Smögenbryggan och Strandgatan HBO med olika fraktioner på vardera stället.

Ställplatser har ingen sortering från kommunens sida. Det finns från föreningslivets sida möjlighet att lämna PET-retur.

Anläggningar och teknisk infrastruktur

Urval av yttranden från myndigheter och övriga

Vatten och avlopp

- Det ska framgå att reningsverken inte uppfyller kraven vissa delar av året. (L)
- Finns det underlag att prata om undermåliga enskilda avlopp? (L)
- Översiktsplanen ska visa på att det ska arbetas med klimatanpassade vatten och avloppssystem och öppna diken för dagvatten. (MP)
- Planera för ett eller flera nya reningsverk i kommunen, förslag ges på ”mellan Kungshamn och Hunnebostrand”. Se även på möjligheten att återöppna reningsverket på Malmön samt prioritera att få bort inläckande lakvatten ur systemet (DR)
- Samförlägg VA och el samt annan kanalisering med cykelvägar mellan orterna. (DR)
- Avloppssituationen är kritisk (Bovallstrands hembygdsförening)
- Ett tredje alternativ vad gäller placering och/eller utbyggnad av reningsverkskapaciteten har studerats, vilket bör framgå av handlingen. Det tredje alternativet är en variant av att bygga ut kapaciteten i befintliga verk med en större utbyggnad i Hunnebostrand. (Västvat-ten AB)

Energi

- Fler områden för landbaserad vindkraft bör pekas ut (C)
- Anser att ingen vindkraft ska byggas ut inom kommunen varken på land eller till havs, det inkluderar då även område som avsatts för vindkraft i norra delen. (L)
- Motsätter sig vindkraftsutbyggnad (Naturskyddsföreningen Sotenäs)
- Begränsningar för applicering av solceller på tak bör tas bort (C)
- Anlägg en större solcellspark och nyttja kommunens tak. (DR)
- Uppmuntra en utveckling med energilösningar som bygger på solceller (L)

- Avgränsningarna i kulturmiljöprogrammet kan ha inverkan på om enskilda hushåll kan anlägga solceller på det egna taket. (M)
- Planera för solceller i samband med nybyggnationer och på samtliga byggnader som kommunen råder över. Främja hållbarhet och energieffektivitet i byggnadslösningar och all planering. (MP)
- En anläggningsplats på land för att ta hand om vågkraft har beslutats om ska arbetas in i översiktsplanen. Man bör nyttja den omfattande investering som gjorts i kablar och ställverk (DR)

Sammanfattning privatpersoner

Energi

- Bygglövsplikt för solceller bör tas bort i alla områden.

Kommentar:

Vatten och avlopp: *Arbete gällande kommunens VA-försörjning pågår i en VA-/vattentjänstplan. Alternativen som fanns när planarbetet utfördes är beskrivna. Bland annat en större utbyggnad i Hunnebostrand. Nära Hunnebo reningsverk finns ett anspråk gällande besöksparkering men det anspråket går att justera om reningsverket skulle behöva ta delar av marken i anspråk, dvs då ändras gränserna till besöksparkeringen utefter de behov reningsverket har.*

Energi: *Det utpekade området för vindkraft ligger kvar.*

Inga ändrade ställningstaganden görs gällande rekommendationer för solceller, men förslaget till ändring av kulturmiljöprogrammet lyfts ur underlaget till översiktsplanen. Det kommer fortsatt beredas och fattas beslut om som en egen handling.

Gällande vågkraft gör översiktsplanen inga specifika ställningstaganden utan frågan hanteras i Blå ÖP, antagen 2018.

Klimat, miljö och risk

Urval av yttranden från myndigheter och övriga

- Det som föreslås i stort medverkar till att miljö kvalitetsnormer enligt 5 kapitlet i miljöbalken följs. (LST)
- Önskar att vattenområdenas statusklassning för miljö kvalitetsnorm ska ingå i översiktsplanens kartmaterial. (LST)
- Ger en lista på faktorer som kan påverka kustvattenförekomsternas statusbedömning vad gäller miljö kvalitetsnormer. (LST)
- Vidare utredningar kan komma att krävas gällande risk för översvämning, för olyckor samt skred och ras för de föreslagna utvecklingsområdena innan lämplighetsbedömningen kan göras fullt ut. (LST)
- Önskar att kartmaterialet kompletteras med en markering som visar var 150 meter är från sekundära transportleder för farligt gods. (LST)
- Önskar en slutsats om hur frågan om översvämmade vägar generellt ska hanteras, kommunen behöver en strategi så att bebyggelsen inte fortsätter utvecklas utan att vägarna åtgärdas. (LST)
- En del av föreslagen bebyggelse ligger inom riskområden för översvämning, enstaka verksamheter eller industriområden med risk för stor miljöpåverkan bör ligga på områden över beräknad högsta nivå för översvämning. (LST)
- Generellt bör hänsyn tas till 100-årsregn när det gäller exempelvis samhällsviktig verksamhet rekommenderar Länsstyrelsen en högre återkomsttid (LST)
- Föreslår tillägg om att vatten ska ses som ett lån som ska lämnas tillbaka till naturen renare än det var när vi tog det. (L)
- Översiktsplanen bör spegla och ta sin utgångspunkt i att vi befinner oss i en exceptionell situation med pågående och accelererande klimat- och ekologisk kris. (Sotenäs naturskyddsförening).

Kommentar:

Handlingen kompletteras med att avståndet 150 meter läggs in i kartmaterialet avseende avstånd till sekundär transportled, dimensionerande 100-årsregn och slutsatser om översvämning av vägarna, samt information på ytterligare ställen om var fakta om vattenklassning kan hittas.

Kommunens huvudsakliga inställning avseende vatten består. Klimataspekterna finns redogjorda i planen på den nivå som är anpassad för översiktsplanens räkning.

Natur, kultur, rekreation och besöksnäring**Urval av yttranden från myndigheter och övriga****Riksintressen**

- Riksintressen för kulturmiljövård, friluftsliv enligt 3 kapitlet i miljöbalken är i stort tillgodosedda. (LST)
- Länsstyrelsen instämmer i kommunens bedömning att: muddring, anläggning av hamnar, bryggor och pirar (och andra åtgärder i vatten) kan innebära risk för påtaglig skada på riksintresset för Ramsvikslandet-Hållö-Kornö-Gåsö skärgård och att åtgärder på väg 171 i syfte att höja trafiksäkerheten och framkomligheten kan påverka riksintresset Bottnafjorden – Åbyfjorden och Natura 2000-området Åbyfjorden. Genomförandet av åtgärder innebär krav på fördjupade studier. (LST)
- Påtaglig risk för skada på riksintresse för obruten kust enligt 4 kapitlet i miljöbalken kan inte uteslutas, förslaget ger en god grund i att värna kustlandskapet genom att ange tätortszoner. Men planen hänvisar till vidare arbete inom exempelvis detaljplaner för en slutlig bedömning. Länsstyrelsen önskar en helhetsbedömning av kumulativa effekter för högt liggande bebyggelse. De anser också att övergripande principer avseende utformning och placering av ny bebyggelse i höjdlägen

för att kunna ge en god grund i kommande planering avseende påverkan på riksintresse 4 kapitlet, obruten kust. (LST)

Landskapsbild

- Var försiktig med att spränga i berg (DR)
- Vill att planeringen av markområden ska ske så att minsta möjliga berg skadas. (MP)
- Ser att byggande anpassas till Bohusläns granit och naturen vilket innebär att plansprängningar bör undvikas. (L)

Kulturmiljö och kulturvärden

- Kulturmiljöbilagan bör ses över, områdesavgränsningarna behöver minskas ner för att inte starkt begränsa möjligheterna till helårsboende. (M)
- Det är av värde för besöksnäringen att bibehålla kustsamhälleas kulturmiljöer. (Ramsviks Stugby och camping)

Naturmiljö och naturvärden

- Utred kommunala naturreservat och möjligheten att utveckla ett naturrum. (MP)
- Ta fram en naturvårdsplan som bland annat pekar ut mark för anläggning eller återställning av våtmarker. Ta fram en plan för att plantera träd på lämpliga platser som skydd för stark sol och skapa lä vid vind. (MP)

Strandskydd

- Anser att det är viktigt att säkerställa allmänhetens tillgång till strandlinjen. (MP)

Rekreation och besöksnäring

- Arbeta för säkra ridleder och minska risker för ryttare i trafiken, genom att märka ut möjliga ridleder/vägar. (MP)
- Knyt ihop vandringslederna i omkringliggande kommuner med Soteleden. (MP)
- Skapa odlingslotter runt om i kommunen att hyra, för de som vill odla. (MP)
- En nordlig entrépunkt avseende besöksnäringen finns men saknas i översiktsplanen.

Med denna bör också väg 174 pekats ut som av betydelse för interaktionen med Tanums kommun (DR)

- Besöksnäringen och turismen ges för lite utrymme i översiktsplanen. Det behövs mer omfattande tankar kring hur tätortsnära och lantliga campingar och ställplatser ska utvecklas. Finns det tankar om större hotell- eller boendeanläggning i kommunen? (DR)

Sammanfattning privatpersoner

Rekreation och besöksnäring

- Hovenäset ska ha samma prioritet för turism som Smögen och Hunnebostrand

Kommentar:

Riksintressen: Gällande synpunkterna avseende påverkan på områden som omfattas av hus-hållningsbestämmelserna enligt miljöbalkens 4 kap 2-4§§, se kommentar till länsstyrelsens yttrande.

Landskapsbild: Översiktsplanen redovisar stora ytor för naturmark där ingen ny utveckling föreslås och en tydlig syn på landskapet utanför tätortszonerna. Inom tätortszonerna finns närre- kreationsområden utpekade, inom dessa områdena bevaras landskapet. Där exploatering kommer ske kommer sedvanlig prövning göras avseende påverkan genom markbearbetning. I vissa områden kommer påverkan ske.

Kulturmiljö och kulturvärden: Förslaget till ändring av kulturmiljöprogrammet lyfts ur underlaget till översiktsplanen. Det kommer fortsatt beredas och fattas beslut om som en egen handling.

Naturmiljö och naturvärden: Planen kompletterades inför granskning med ett avsnitt rörande fortsatt arbete, där påtalas behovet att genomföra ett arbete med en naturvårdsplan. Vad den kommer innehålla är ej bestämt men det som framförs skulle kunna ingå som en del av ett sådant arbete.

Strandskydd: Strandskyddet gäller enligt rådande lagstiftning. Särskilda skäl krävs för att upphäva strandskyddet. Där utredningsom-

råden tangerar strandområden är kommunens ambition att i planarbeten värna allmänhetens tillgång till stränderna.

Rekreation och besöksnäring: Översiktsplanen har kompletterats i förutsättningsdelen avseende beskrivningen av besöksnäringen och vad den tillför kommunen inför granskningen.

Hovenäset anses ur översiktsplanens temastrategi för besöksnäring som en del av det södra klustret för besöksnäring.

Synpunkterna om detaljutformningar av strandpromenader, ridleder och odlingslotter är på en sådan detaljerad nivå att den lämpligast förs vidare till kommunens förvaltningar.

Kungshamn, Smögen, Väjern och Hovenäset

Urval av yttranden från myndigheter och övriga

- Anser att Kungshamn och Smögen är fullbebyggda, expansion norr om Väjern är därför naturlig. Hushållande med kvarvarande mark inom Smögen och Kungshamn bör ske. (DR)
- Det saknas tätortsnära verksamhetsutvecklingsområden (DR)
- En skola bör placeras mellan Väjern och Kungshamn för att frigöra Åsenberget för andra ändamål. (MP)
- Önskar att ett område för bostadsutveckling pekas ut på Hovenäset. (S)
- Önskar att ingen utveckling av bostäder sker på Rösholmen. (MP)
- Önskar fler bostäder på Smögen men trafiksituationen måste lösas. (L)
- Önskar att Ödegården ritas in enligt ÖP 2010 med tillhörande zon för lukt och buller. (Smögenlax)
- Önskar att del av Ödegården enligt ÖP 2010, med tillhörande zon för lukt och buller och enligt fastighetsköp från februari 2021, ritas in som område för verksamhetsutveckling. (Sweden Algae factory)
- Utveckla strandpromenaden i Kungshamn, gör det möjligt att promenera mellan Sandbogen och Hagaberg. (MP)
- Önskar pröva bostäder i förlängningen av Skyttevägen (S)

Kommentar:

Ingen omvandling föreslås på Åsenberget.

Gällande tätortsnära verksamhetsområden se kommentar under Bebyggelse, generellt- Verksamhetsområden

Ingen bostadsbebyggelse föreslås på Rösholmen.

Kommunen är positiv till en ökad allmän tillgänglighet till vattnet och stränderna. Utformning av strandpromenad och allmänna stråk redovisas inte i översiktsplanen.

Området för Ödegården ligger inom gällande detaljplaner. Utveckling av verksamheter kan ske i enlighet med gällande planer och vid behov av utvidgning prövas detta gentemot översiktsplanens rekommendationer.

Området längs Skyttevägens förlängning diskuteras inför granskning men bedömdes som svårt att kunna genomföra då området berörs av strandskydd.

Kungshamn, Smögen, Väjern och Hovenäset, utvecklingsområden

Område	Sammanfattning yttrande	Kommentar
B7 Öster om Kungs- hamnsval- len	<p><i>Urval från myndigheter och övriga:</i> Flera partier ser att området främst ska prövas för flerbostadshus i tre våningar (M),(S) eller att ytterligare diskussion ska föras om området inför antagande (C). Befarar problem om bostäder kommer i nära anslutning till fotbollsplanerna gällande störande ljud och stark belysning (Kungshamns IF)</p> <p><i>Sammanfattning privatpersoner:</i> Många yttrande visar på att byggnation i området anses olämplig. Skäl som anges är påverkan på närliggande bostadsområde, på befintliga berghällar och grönområden, på befintlig fotbollsrelaterad verksamhet, på utsikt från befintlig bebyggelse, på djur och natur, på riksintressen enligt 4 kap. miljöbalken, på solinstrålning på befintliga solceller, samt på möjligheten för kvällssol för bebyggelse öster om området.</p> <p>Ytterligare skäl som anges är: flerbostadshus hör inte hemma i Kungshamn, värdeminskning, trafiken kommer öka, att det blir trångt mellan husen, det finns andra platser som går att utveckla såsom Väjern, minskad trivsel, utveckla området för träning och rekreation istället, bevara området som naturpark, synbarhet från Bohus-Malmön samt förstörande av idyll för besökande turister på Sotenäset.</p> <p>Några yttranden visar på att föreslagen byggnation kan vara lämplig men att den föreslagna skalan i området upplevs som alltför hög.</p>	<p><i>Förslag till utvecklingsområde ligger kvar. De områdesspecifika rekommendationerna reviderades inför granskning och preciseras för hur exploateringsgraden ska prövas gentemot landskapsbild och påverkan på närliggande bebyggelse. Skalan i området får utredas vidare i detaljplan vid en eventuell utveckling av området. Liksom tidigare är bedömningen att det inom området kan rymmas högre bebyggelse i vissa lägen. En utveckling i området av exempelvis punkthus får en helt annan påverkan än av lägre lamellhus som har större fotavtryck.</i></p> <p><i>Hur området kommer utformas i detalj och frågor rörande exempelvis genomförande, angöring, natur- och rekreationsvärden hanteras i detaljplaneprocessen.</i></p>
B8 Sandbogen	<p><i>Urval från myndigheter och övriga:</i></p> <p>Flera partier ser området som lämpligt för ett mindre antal bostäder och eller verksamhet men med huvudfunktionen som centrumområde, (uttrycks på olika sätt som rekreation eller parkliknande plats för allas trevnad). (M, MP, DR)</p> <p>Vill ej se några bostäder inom området, det bör utvecklas som kultur- och fritidsområde med fokus på Gerlegården. (S)</p> <p>Kulturmiljön vid Gerlegården lyfts som viktig. (DR)</p> <p>Om området ska utvecklas bör antalet bostäder begränsas och den centrala delen utvecklas till mötesplats. Gerlegården ska kunna synas från sjön och från land. (L)</p> <p><i>Sammanfattning privatpersoner:</i> Ett yttrande önskar rättelser i hur ägoförhållandena beskrivs.</p>	<p><i>Området ligger kvar men förändras från ett utvecklingsområde för bostäder till ett centrumområde som bedöms olämpligt för bostäder. Beteckningen centrumområde anses bättre beskriva de politiska ställningstaganden som inkommit under granskningen</i></p> <p><i>Hur området kommer utformas i detalj och frågor rörande exempelvis genomförande, angöring, natur- och rekreationsvärden hanteras i detaljplaneprocessen.</i></p>

Kungshamn, Smögen, Väjern och Hovenäset, fortsatt

Område	Sammanfattning yttrande	Kommentar
B9 a-c Förålar syd, mitt och norr	<i>Urval från myndigheter och övriga:</i> För 9a och 9b: För låg exploateringsgrad begränsar möjligheten att bygga ekonomiskt gångbara hyresrätter. Kan område 9b differentieras med en skala på 3-4 våningar i delar av området? Kan områdena redovisas som ett större sammanhängande fält eller kommer de luckor som redovisas mellan områdena ha påverkan i detaljplaneskedet? (Sotenäsbostäder)	<i>Behovet av att det finns områden där flerbostadshus kan uppföras har vägts samman med påverkan på landskapsbilden och den angivna skalan från granskningen ligger kvar. Se också kommentaren på länsstyrelsens yttrande gällande påverkan på områden som berörs av hushållningsbestämmelserna enligt 4 kapitel 2-4 §§ i miljöbalken.</i> <i>I avvägningen ligger också att en utbyggnad av Förålar kommer bidra till att Väjern och Kungshamn binds samman genom bebyggelse. Områdesavgränsningarna ska inte tolkas exakt utan är ritade i en övergripande skala. De ska dock illustrera att området lämpligen delas in en etapputbyggnad.</i>
B10 Förålar område 4	<i>Urval från myndigheter och övriga:</i> Området innehåller konstaterade och sannolika förekomster av vattensalamander som behöver beaktas (Miljönämnden i mellersta Bohuslän)	<i>Den områdesvisa rekommendationen har redan uppdateras med informationen om att hänsyn behöver tas vid fortsatt utveckling och planering av området inför granskningskedet.</i>
B12 Kleven 1:12	<i>Urval från myndigheter och övriga:</i> Tre partier ser Kleven 1:12 som olämpligt att omvandla. (S, MP, DR) <i>Sammanfattning privatpersoner:</i> Ett yttrande önskar att området fortsatt används för verksamheter. I yttrandet anges också att granitbergen bör bevaras, att lagom skala för området är två våningar och att området ej bör utvecklas innan trafiksituationen och vattenreningen är lösta.	<i>Planeringen för området har nått ett sådant skede att frågan om områdets lämplighet för bostadsändamål bäst utreds inom ramen för det pågående detaljplanarbetet.</i> <i>En fortsatt politisk prövning av områdets användning sker inom ramen för det arbetet.</i>
B13 Långevik	<i>Urval från myndigheter och övriga:</i> Utöver boende lämpar sig området för handel, kontor, skola och service samt samhällsnära företagande. (DR) <i>Sammanfattning privatpersoner:</i> Ett yttrande påpekar att områdesavgränsningarna för detaljplan och översiktsplan bör vara desamma.	<i>Området är ej avsett innehålla någon större del med verksamheter men inslag av verksamheter kommer att ingå. Översiktsplanens avgränsningar kan ibland skilja sig från de detaljplaner som tas fram. I översiktsplanen ges inte samma möjlighet som i ett detaljplaneskede att avgränsa området.</i>

Kungshamn, Smögen, Väjern och Hovenäset, fortsatt

Område	Sammanfattning yttrande	Kommentar
B14 Långeviks- bergen	<p><i>Urval från myndigheter och övriga:</i> Utöver boende lämpar sig området för handel, kontor, skola och service samt samhällsnära företagande. (DR)</p> <p><i>Sammanfattning privatpersoner:</i> Ett yttrande påpekar att områdesavgränsningarna för detaljplan och översiktsplan bör vara desamma, i samma yttrande påpekas att befintlig gårdsbebyggelse på Långevik 1:3 (utvecklingsområdet ligger till större delen inom denna fastighet) som kan innehålla en mångfunktionell entrépunkt med inriktning på mobilitet och besöksnäring. I yttrandet anses också skola och hotell kunna utvecklas. Informationen bör ligga på samma nivå som i område B13 Långevik samt det bör framgå att planprogram och en naturvärdesinventering för området har tagits fram.</p>	<p><i>Området har flyttas över till kategorin "Utredningsområde för samhällsutveckling". Det kommer ha inriktning för huvudsakligen bostäder". Det bedöms inte inom översiktsplanens kortsiktiga planeringshorisont fram till år 2032 finnas ett behov av att utveckla området sett till bostadsförsörjningen i kommunen.</i></p>
B36 Mellanberg	<p><i>Urval från myndigheter och övriga:</i> Området bör utgå. (L, M)</p> <p><i>Sammanfattning privatpersoner:</i> Många yttranden anser att föreslaget område är olämpligt att utveckla för bostadsbebyggelse. Skäl som anges är: Påverkan på utsikt för bakomvarande bebyggelse, på natur- och rekreationsvärden, på lektytor för barn, boulevaner, påverkan på fridlysta arter, på de 15 000 till 20 000 besökare som uppges vandra över området årligen.</p> <p>Ytterligare skäl är minskad tillgång till Smögens ytterområden, farhåga om att berget sprängs sönder, att bevarandet av landskap enligt huvudstrategin bättre bibehålls genom att bygga öster om väg 174, att område C5 Smögen centrum anses vara bättre för att säkerställa utvecklingen av antalet möjliga bostäder, dyr exploatering vilket gör att unga ej har råd att bosätta sig i området, att Smögen redan är överexploaterat samt att bebyggelse skulle hamna ovanför bergets siktlinje (oavsett befintlig bebyggelses placering och siktlinjer).</p>	<p><i>Området utgår.</i></p>

Kungshamn, Smögen, Väjern och Hovenäset, fortsatt

Område	Sammanfattning yttrande	Kommentar
C5 Smögen centrum	<p><i>Urval från myndigheter och övriga:</i> Ser positivt på en utveckling av Smögen centrum och anser att detta område bör prioriteras (M)</p> <p>Önskar att området fortsatt utreds på nivån Fördjupning av översiktsplanen (S)</p> <p><i>Sammanfattning privatpersoner:</i> Flera personer ser positivt på en utveckling av Smögen centrum och anser att detta område bör prioriteras eller ensamt samla utvecklingsmöjligheterna på Smögen.</p>	<p><i>Programnivån bedöms som lämplig för fortsatt behandling av de gemensamma frågor som behöver redas ut. Sakinnehållet som ett program för detaljplan eller en liten fördjupning av översiktsplanen kan reda ut är likartad. Övriga synpunkter noteras.</i></p>
C6 Kungshamn centrum	<p>Önskar att området fortsatt utreds på nivån Fördjupning av översiktsplanen (S)</p>	<p><i>Se ovan under C5 Smögen centrum.</i></p>
H4 Väjern hamn	<p><i>Urval från myndigheter och övriga:</i> Utbyggnad är tveksam på grund av eventuell påverkan på ålgräsängars utbredning. (LST)</p>	<p><i>Nuvarande underlag gällande ålgräsängarnas utbredning är föråldrat, om förtätning ska ske bedöms det som lämpligt att behandla denna fråga, vilket också anges i de rekommendationer som tillhör området.</i></p>
H5 Hamn, Kungshamn centrum	<p><i>Urval från myndigheter och övriga:</i> Önskar att djuphamnskapacitet i hamnen bibehålls och att det ska framgå av områdesrekommendationen. (MP)</p>	<p><i>Den områdesvisa rekommendationen har uppdateras med informationen om att hänsyn behöver tas vid fortsatt utveckling och planering av området redan i granskningskedet enligt synpunkten.</i></p>
H7 Svineviken, fortsätter även på nästa sida	<p><i>Urval från myndigheter och övriga:</i> Den mindre hamn för lokala sjötransporter som föreslås behöver beskrivas bättre för kunna bedöma eventuell påverkan för den miljö kvalitetsnorm för vatten som gäller för delar av området. Utbyggnad är tveksam på grund av eventuell påverkan på ålgräsängars utbredning. (LST)</p> <p>Området bör tas bort (L, MP, DR, S, SD, Hovenäsets intresseförening, Resohamnen- båtgrupp i Hovenäset, Carlax bostadsrättsförening, Hovenäsets bastuförening, Norra Björnemys samhällsförening, Hovenäsets segelssällskap, Ramsvik Stuby och camping).</p> <p>Det föreslagna området saknar idag nytta och är svårt att lösa ur miljösynpunkt. (C).</p> <p>En hamn inom området för mindre passagerarbåtar skulle kunna vara lämpligt. (M)</p> <p>Konsekvenser av den föreslagna markanvändningen är inte tillräckligt väl beskrivna (Sotenäs naturskyddsförening).</p>	<p><i>Området tas bort från översiktsplanen.</i></p>

Kungshamn, Smögen, Väjern och Hovenäset, fortsatt

Område	Sammanfattning yttrande	Kommentar
H7 Svineviken, fortsättning	<p><i>Sammanfattning privatpersoner:</i> Många yttranden och namnlistor visar på att den föreslagna utvecklingen ej bör ges möjlighet att undersökas vidare eller komma till stånd.</p> <p>Skäl som anges är påverkan på klimat, på badplats, på småbåtshamn, på samhällets karaktär, på den marina miljön, på miljön, på rekreation och friluftsliv, på skattebetalare, på attraktiviteten för orten, på vattnet i den känsliga fjorden, på seglarskolan, på den fridfulla idyllen, på simskolan, på turismen, på närliggande camping, på kulturmiljövärden, samt på bryggan.</p> <p>Behovsanalys och konsekvensanalys efterfrågas, negativa miljökonsekvenser befaras, Lysekil ses som ett bättre alternativ, anser att tung trafik ej bör ledas ner till området, trafiksäkerheten kan bli bristande, bevara nuvarande miljö, farhågor för buller från verksamheten, anser att hamnläget inte behövs, anses gå emot översiktsplanens huvudstrategi, minskade fastighetspriser, försämrad boendemiljö, negativa konsekvenser för ett levande västkustsamhälle befaras, sprängningsarbeten befaras, anser att det finns bättre lägen i Väjern, avsaknad av lagringsplats på land, bristande manöverutrymme i vattnet, anser att översiktsplanen är formellt felaktig på grund av att konsekvenserna av en utveckling av området inte går att utläsa, önskar annan part som ska peka ut möjliga hamnlägen, utlastning för Norra Hogenäs bör lösas på mellankommunal eller regional nivå.</p>	<i>Se föregående sida.</i>

Kungshamn, Smögen, Väjern och Hovenäset, fortsatt

Område	Sammanfattning yttrande	Kommentar
TV1 Tvärlänk Kungshamn	<p><i>Urval från myndigheter och övriga:</i></p> <p>Det är positivt med en ny tvärkoppling förbi Kungshamn som kan bli transportväg för farligt gods. Konsekvenserna behöver dock utredas vidare ur ett riskperspektiv. (LST)</p> <p>Den tvärled (TV1 Tvärlänk Kungshamn) som föreslås i Kungshamn bör utgå. En gång- och cykelväg är bättre. (MP)</p> <p>TV1 Tvärlänk Kungshamn bör strykas, tvärleden kan istället läggas norr om Väjern. (S)</p> <p>En utbyggnad enligt TV1 Tvärlänk Kungshamn skulle vara av stor nytta för Räddningstjänstens verksamhet. Körtiden mellan samhällena minskar, möjligheter till omorganisation öppnas, transporter med farligt gods kan gå alternativa vägar, responsmöjligheter för olika typer av insatser förbättras, möjlighet att anställa folk förbättras då inställningstiden förkortas. (Räddningstjänsten)</p> <p><i>Sammanfattning privatpersoner:</i> Två yttranden motsätter sig TV1 Tvärlänk Kungshamn. Argument som framförs är att det får stor påverkan på natur- och strövområden och på djurlivet i området. Oroar sig för finansiering och anser att det ej finns behov av denna väg.</p>	<p><i>Alternativa lägen för TV1 Tvärlänk Kungshamn prövades efter inkomna samrådsyttranden i den politiska styrgruppen. Slutatsen var att antalet möjliga resesamband som var möjliga att avlasta var störst för det i planen föreslagna läget, jämfört med en placering längre norrut. I korthet kan länken avlasta resor längst ut på halvön mellan olika delar av Hovenäset vilket inte är möjligt med en placering norr om Väjern och Hovenäset. Tvärlänkens utbyggnad har också stor betydelse för hur det kommer vara möjligt att kommunicera mellan de olika orterna som utgör den samlade huvudorten Kungshamn-Smögen-Väjern och Hovenäset. Övriga synpunkter noteras.</i></p>

Hunnebostrand och Ulebergshamn

Urval av yttranden från myndigheter och övriga

- Önskar möjlighet till tätortsutveckling i dalgången längs väg 174 strax norr om Hunnebostrand med industri/företag. Hela dalgången lämpar sig för bostadsutveckling med blandad bebyggelse. (DR)
- Verksamhetsområden skulle kunna komma till längs Brattebyvägen (DR).
- Hamnområdet i Ulebergshamn bör pekats ut för centrumutveckling (DR)
- Synpunkter på område B19 (Redaktionell anmärkning: området som togs bort efter samrådsskedet) (DR)
- Att området vid B19 Lahälla ska utvecklas med stor försiktighet med exempelvis hyresradhus för åretruntboende. (L)
- Önskar att den tätortsnära skogen i Södra Hunnebostrand, väster om väg 174 bevaras och vårdas. (MP)

Sammanfattning privatpersoner

- Anser att DP Gamla Hunnebo säkerställer behovet av bevarandenaspekter i samhället.
- Föreslår att bygga småhus för åretruntboende i dalen vid Svenseröd.

Kommentar:

Att bebygga dalgången enligt ÖP 2010 tankar går emot huvudstrategins innehåll gällande "Unikt landskap" för denna översiktsplan.

Gällande tätortsnära verksamhetsområden se kommentar under Bebyggelse, generellt- Verksamhetsområden.

Servicefunktioner i området Hunnebostrand och Ulebergshamn anses ha störst möjlighet att fortleva om verksamheterna samlas runt ett nuvarande centrumområde. Nya centrumverksamheter i Ulebergshamn kan dock inrymmas inom ramen för pågående utveckling eller omvandling av samhällena om behov uppstår.

Ingen bostadsutveckling föreslås längre runt Lahällaområdet.

Skogsområdet som avses ligger antingen som närreklamationsområde inom tätorten eller inom markanvändningsområde - kust. Inom kustområdet ska en restriktiv hållning hållas mot bebyggelse generellt.

En uppdatering av kulturmiljöprogrammet för kommunen kommer bearbetas vidare som en del av det uppföljande arbetet från översiktsplanen. Programmet utgör ett viktigt underlag för hur kommunen ser på bevarande av kulturmiljöer

Hunnebostrand och Ulebergshamn, utvecklingsområden

Område	Sammanfattning yttrande	Kommentar
B16 Södra Hunnebo- strand	<p><i>Urval från myndigheter och övriga:</i> Området skulle kunna innehålla verksamheter (DR)</p> <p>Begränsa området, speciellt i östliga delen där jordbruksmark tas i anspråk. (M)</p> <p><i>Sammanfattning privatpersoner:</i> Ett yttrande har inkommit med förslag på utvidgning av området mot söder.</p>	<p><i>Förslag till utvecklingsområde för bostäder ligger kvar. Det finns olika synpunkter från partier på att lyfta ur delar av området. När en detaljplan tas fram behöver hela området studeras mer detaljerat för att avgöra vilka delar som bebyggs och vilka delar som används för bebyggelse och andra funktioner.</i></p> <p><i>Utvecklingsområdets södra del utgör tätortsavgränsningen. Om avståndet mot Hunnebostrands centrala delar blir för långt hålls inte orten längre ihop. En utvidgning mot söder har för denna plan bedömts vara att sträcka orten för långt åt söder.</i></p>
B20 Norr om fotbollsplanen	<p><i>Sammanfattning privatpersoner:</i> Flera yttranden påpekar att den föreslagna utvecklingen av området är olämplig. Skäl som anförs är negativ påverkan på hälsa, miljö och landskapsbild och att lämpliga tillfartsvägar saknas. I yttrandena påpekas att en miljökonsekvensanalys saknas. Ska området ändå utvecklas bör den östra sidan undantas.</p>	<p><i>Förslaget till utvecklingsområde ligger kvar. De farhågor som lyfts fram kommer alla behöva besvaras inom ramen för en fortsatt prövning. Det kan leda till att området, eller delar av området slutligen bedöms som olämpligt att utveckla. Den bedömningen görs dock bättre inom ramen för ett detaljplanearbete. Om det som föreslås i det skedet bedöms innebära att det finns risk för betydande miljöpåverkan kommer då även en miljöbedömning göras för området där en miljökonsekvensbeskrivning tas fram.</i></p>
B22 Öster om Skalberget	<p><i>Sammanfattning privatpersoner:</i> Två yttrande har inkommit där det framförs att området bör utökas, det ena så att 5-6 hus kan förläggas nedanför bergskanten, det andra så att hela dalgången längs väg 174 öster om Ulebergshamn ingår i området. Ett annat yttrande påtalar att området ej bör utvecklas, istället pekas ett lämpligt läge sydost/ost om vattentornet ut.</p>	<p><i>Hela dalgången bedöms som olämplig att utveckla av hänsyn till huvudstrategin "unik landskap". Nuvarande avgränsning för området bibehålls.</i></p>

Hunnebostrand och Ulebergshamn, fortsatt

Område	Sammanfattning yttrande	Kommentar
B23 Gamla syfabriken	<i>Urval från myndigheter och övriga:</i> Området bör utformas som ett åretruntområde (DR). <i>Sammanfattning privatpersoner:</i> Ett yttrande pekar på en rad kommande frågeställningar gällande trafik, närrecreation, geoteknik och påverkan på befintlig bebyggelse vid en eventuell utbyggnad.	<i>Det finns inte möjlighet att reglera i översiktsplanen hur bostäder används.</i> <i>De frågor som lyfts fram kommer alla behöva besvaras inom ramen för en fortsatt prövning i detaljplan. Det kan leda till att området, eller delar av området slutligen bedöms som olämplig att utveckla. Den bedömningen görs dock bättre inom ramen för ett detaljplanearbete.</i>
B36 Norra Hedalen	<i>Urval från myndigheter och övriga:</i> Området lämpar sig för kollektiva hyresrätter. (DR)	<i>Det finns inte möjlighet att reglera i översiktsplanen hur bostäder används. Delar av det förslag för gestaltning av området som anges i områdesrekommendationerna (mindre flerbostadshus, radhus) kan lämpa sig för kollektiva hyresrätter.</i>
T2 Udden	<i>Urval från myndigheter och övriga:</i> Ett parti lyfter Udden som en mötesplats där människor och kultur kan mötas och ser inte några problem med att strandskyddet återinförs. (MP)	<i>Översiktsplanen föreslår inte återinförande av strandskydd. Vid en eventuell förändring av detaljplan kan strandskyddet komma att återinföras.</i>
T3 Seaport	<i>Urval från myndigheter och övriga:</i> Ett parti anser att området är olämpligt för ändamålet besöksnäring och att besöksnäring utan området ska finnas kvar obebyggt. En etablering av djuphamn vore lämpligt (L) Området bör säkerställas som ett industriområde (gäller Lökholmens som helhet och T3) (DR) Området ska kvarstå som hamnområde och fritidsområde ska strykas (S). <i>Sammanfattning privatpersoner:</i> Personer ställer sig frågande till hur en utveckling av området för besöksnäring kan påverka intilliggande befintliga verksamheters möjligheter till utveckling. Området borde ligga kvar som tätortsnära industriområde och/eller naturmark.	<i>Förslag till utvecklingsområde ligger kvar. Bedömningen är att området är lämpligt att pröva för en fortsatt utveckling för besöksnäringen och att det är förenligt med de verksamheter som finns i närområdet.</i>

Bovallstrand

Urval av yttranden från myndigheter och övriga

- Anser att säkra passager bör pekas ut i Bovallstrand, exempelvis vid den nya livsmedelsbutiken (MP)
- Ytterligare verksamhetsområden behövs (DR)
- Områden för handel och turism bör pekas ut inom orten (Bovallstrands hembygdsförening)
- Sträckan på väg 174 mellan Dingle och Bovallstrand behöver befästas med större tyngd i översiktsplanen (DR)
- Orört berg inom orten bör bevaras (DR)
- Ett område mellan Skomakarudden och Grönvik (i höjd med Grönviksvägen) bör pekas ut som utvecklingsområde. (DR)
- Bevara naturen och tillgängligheten på Skomakarudden (MP)

Sammanfattning privatpersoner

- Cykelbana mellan Kungshamn och Bovallstrand anses positivt.
- Väg 174 vid Beijer upplevs som trafikfarlig

Kommentar:

Passager och överfarter i orten är inte en fråga som hanteras i översiktsplanen utan får hanteras inom ramen för berörd förvaltnings löpande arbete med trafiksäkerhetsåtgärder.

Kommunens inställning gällande huvudvägen in i kommunen kvarstår.

Gällande tätortsnära verksamhetsområden se kommentar under Bebyggelse, generellt-Verksamhetsområden. Gällande verksamhetsområden bedöms även närheten till det, i den kommuntäckande markanvändningskartan benämnda området, verksamhetsområde utanför tätort VU2 Sotenäs trä vara god nog för att verksamheter ska kunna utvecklas så att behov täcks för orten. Avståndet är ca 1-2 km beroende varifrån Bovallstrand man mäter.

Två centrumområden och ett utvecklingsområde för besöksnäringen finns utpekade inom Bovall-

strand, vilket bedöms som rimligt med tanke på ortens utformning. Bovallstrand bedöms i framtiden i praktiken ha två centrum, dels runt ICA-butiken och dels vid hamnplanen. Det är av stor vikt för samhällets identitet att centrumbildningen vid hamnplanen fortsatt hålls levande med så mycket året-runt-verksamheter som möjligt. Därför bör centrumfunktioner inte spridas ut i varje dalgång.

Det föreslagna området som föreslås pekas ut som utvecklingsområde utgörs idag av havsnära blandade verksamheter. Liksom på flera andra ställen inom kommunens tätorter har ett förändrat förhållningssätt vuxit fram kring utvecklingen av dessa områden. Det ses som värdefullt att bibehålla blandningen av verksamheter och bostäder längs delar av strandlinjen.

Det finns generella rekommendationer om verksamhet vid exploatering under avsnittet Övrig hänsyn.

Skomakaruddens markanvändning regleras genom en detaljplan som vunnit laga kraft under den tid som översiktsplanearbetet pågått.

Kommunen kommer förutom vad som anges som övergripande åtgärder vad gäller gång- och cykelvägnätet bearbeta frågan vidare i kommande arbete med stöd av den övergripande mobilitetsutredningen som tagits fram som underlag till översiktsplanen.

Bovallstrand, utvecklingsområden

Område	Sammanfattning yttrande	Kommentar
B28 Gåsebacka etapp 2	<i>Urval från myndigheter och övriga:</i> Beakta i nyligen uppstartade detaljplaner så anslutningsvägar och kanalisation förbereds till detta område (DR)	<i>Noteras, översiktsplanen syftar till att kunna tjäna som underlag för all planering inom kommunen. Det då gör det möjligt att planera för kommande anspråk som ligger utanför olika utvecklingsområden i enlighet med yttrandet.</i>
B29 Bärbydalen	<i>Urval från myndigheter och övriga:</i> Beakta i nyligen uppstartade detaljplaner så anslutningsvägar och kanalisation förbereds till detta område, området bör begränsas mot norr så att friluftsområdet och stigar inte påverkas. (DR) <i>Sammanfattning privatpersoner:</i> Yttrande har inkommit där man ställer sig positiv till föreslagen byggnation. Området bör begränsas i norr så att strövområde och stigar inte berörs.	<i>Förslag till utvecklingsområde ligger kvar. Områdets mer detaljerade utformning och avgränsning studeras ej i översiktsplanen.</i>
C2 Hamnplan, Bovallstrand	<i>Urval från myndigheter och övriga:</i> Utveckla centrummiljön med exempelvis offentliga möbler, lokala material och skulpturer (Bovallstrands hembygdsförening)	<i>Synpunkterna är på sådan detaljerad nivå att de ej inryms inom översiktsplanearbetet. Synpunkterna skickas vidare till berörd förvaltning.</i>
T5 Stensnäs- vallen	<i>Urval från myndigheter och övriga:</i> Beskrivningen bör förstärkas med att campingverksamheten får ha möjlighet att leva kvar och i viss mån utvecklas. (M)	<i>Noteras, att campingverksamhet avses kunna ske inom området framgår redan av områdesrekommendationen, men texten justeras något så att detta framgår bättre.</i>
V1 Öster om Bovallsdörren	<i>Urval från myndigheter och övriga:</i> Området bör dras åt väster så att strövområden och stigar bevaras, den södra delen bör vara fortsatt skogsområde. (DR) Begränsa området i östlig riktning så nuvarande stigar och närreklamationsområde behålls. (M)	<i>Gränserna för området justeras i enlighet med yttrandena.</i>
F7 Heljeröd	<i>Urval från myndigheter och övriga:</i> Bergshöjden och orört berg bör hanteras varsamt, utvecklingen gagnar samhället och kan i förlängningen knyta landsbygden i Säm närmare tätorten Bovallstrand (DR)	<i>Hur bergsområden ska hanteras beskrivs i översiktligt i utvecklingsområdets beskrivning. Detaljerad utformning hanteras i samband med detaljplanering.</i>

Bohus Malmön

Urval av yttranden från myndigheter och övriga

- Önskar att möjlighet ges till fler bostäder på Malmön men att trafiksituationen måste lösas. (L)
- En plan eller strategi för hur vägen förbi Örn till färjeläget ska dras bör redovisas i översiktsplanen. (L)
- Planera för verksamhetsområden (DR)
- En ny tillfartsväg är av högsta prioritering (DR)

Sammanfattning privatpersoner

- Cykelväg bör förläggas mellan Tullboden och Kungshamns centrum
- Cykel bör förläggas längs huvudvägen på Malmön.

Kommentar:

Enligt förslag till översiktsplan får ingen större utbyggnad av bostäder ske på Bohus-Malmön innan föreslagna trafikåtgärder kommit till stånd förbi Örn. En detaljerad studie över hur vägsträckningen förbi Örn ska lösas har inte gjorts inom ramen för översiktsplan.

Gällande tätortsnära verksamhetsområden se kommentar under Bebyggelse, generellt- Verksamhetsområden.

I det fortsatta arbetet med mobilitetsåtgärder, som kommunen redan påbörjat, kommer frågor gällande gång- och cykelvägnätet att utredas ytterligare. Andra sträckor än vad som föreslås enligt yttrandena har dock bedömts vara mer nödvändiga och har därmed pekats ut i översiktsplanen för denna planeringsperiod.

Övriga synpunkter noteras.

Bohus Malmön, utvecklingsområden

Område	Sammanfattning yttrande	Kommentar
B1 Höjden sydväst om Grönvik	<i>Sammanfattning privatpersoner:</i> Några personer anser att området bör prioriteras eller är det enda område som bör pekas ut vad gäller eventuell bostadsutbyggnad på ön. Önskar se lösning på tillfartsväg. Några personer motsätter sig bebyggelse i området.	<i>Ingen prioritering görs gällande utbyggnadsordningen i översiktsplanen. Det görs däremot i det samtidigt framtagna bostadsförsörjningsprogrammet.</i> <i>Att endast ha ett område möjligt för prövning av bostäder, om vägfrågan vid Örn löses, är ej hållbart. Flera olika hinder kan stoppa utvecklingen av de utpekade områdena.</i> <i>Frågan om tillfartsväg är en av dessa frågor som bör redas ut i tidigt skede om och när området blir aktuellt att utveckla vidare.</i>

Bohus Malmön, fortsatt

Område	Sammanfattning yttrande	Kommentar
B2 Kalven, bakom gäst- hamnen	<i>Urval från myndigheter och övriga:</i> Låt området vara del av hamnen eller omvandlas till naturområde (DR)	<i>Området ligger kvar. Under det pågående arbetet med VA-/vattentjänstplan och efter granskningstiden har det framkommit att lagringskapacitet kan behövas gällande vattenrening. Den nuvarande infrastrukturen och markanvändningen i området understödjer detta. Det fortsatta utredningsarbetet får visa om behovet finns och för hur lång tid. Till dess att behovet är utrett bör ingen omvandling påbörjas av området. Områdesrekommendationerna uppdateras med denna information.</i>
B3 Nedanför vattentornet	<i>Urval från myndigheter och övriga:</i> Utvecklingen i området anses beroende av vägfrågan vid Örn. Anser att översiktsplanen säger att områdets utveckling är prioriterad före vägfrågans lösning. Vägdragnings bör studeras tidigt, ingen trafik kan ske i nuvarande bostadsområde som enbart är för gång- och cykeltrafik. (Myrens samfällighet) <i>Sammanfattning privatpersoner:</i> Flera personer anser att området är olämpligt för bostadsbebyggelse av följande skäl: området är vindutsatt, rekreativområde tas i anspråk, problem med tillfart, förlämningsmiljöer, befara bullerstörningar, unika berg, påverkan på närliggande bostadsbebyggelse, påverkan på fastighetspriser, bristande serviceutbud på Malmön, insyn, anser att semesterbyn är av kulturhistoriskt värde. Förslag finns om att minska utbredning av området och förskjuta det mot öster. Synpunkter finns om att trafikmatning till området bör gå via Vattentornet. Några vill se lösning på tillfartsväg i detta skede.	<i>Noteras. I de områdesrekommendationer som tillhör område B3 nämns många frågor som återstår att lösa, om området ska bli aktuellt för omvandling. De frågor som lyfts fram kommer alla behöva besvaras inom ramen för en fortsatt prövning i detaljplan. Det kan leda till att området, eller delar av området slutligen bedöms som olämplig att utveckla. Den bedömningen görs dock bättre inom ramen för ett detaljplanearbete.</i>
F1 Myren	<i>Urval från myndigheter och övriga:</i> Anser att det endast finns små förtättningsmöjligheter inom F1 Myren. (Myrens samfällighet) <i>Sammanfattning privatpersoner:</i> Bebyggelse i området bör hållas låg.	<i>Noteras. Området ligger kvar. Det är först vid ett visat intresse av att förtäta som en prövning görs kring var och hur sådan kan göras. Ur ett övergripande perspektiv är området glest bebyggt. Det är endast inom områden som är belägna inåt land inom området för den samlade huvudorten som högre bebyggelse föreslås.</i>

Bohus Malmön, fortsatt

Område	Sammanfattning yttrande	Kommentar
F2	<i>Sammanfattning privatpersoner:</i> Översvämningsrisk finns i området vid skyfall. Bebyggelse i området bör hållas låg.	<i>I översiktsplanens kartunderlag framgår var lågpunkter finns inom kommunen och även för detta område, genomgång av kartunderlag görs inför en eventuell utveckling av området och då kan hänsyn tas till detta. Se område F1 vad gäller skala.</i>
T1	<i>Sammanfattning privatpersoner:</i> Delar av området bör kunna användas för småindustri. Bebyggelse i området bör hållas låg.	<i>Noteras, mindre verksamheter är nämnda som ett möjligt inslag i hur området kan omvandlas i områdets rekommendation för markanvändning. Se område F1 vad gäller skala.</i>
V7 Gulldalen	Påpekar att arrendatorer i och kring området ej bedriver aktiv verksamhet vilket leder att området tidvis används som uppställningsplats, området bör ej användas som uppställningsplats för båtar då sådan redan finns. (Malmöns hembygdsförening)	<i>Noteras. Framtida behov får utvisa vilken eller vilka slags verksamheter som är lämpliga i området.</i>

Askum

Urval av yttranden från myndigheter och övriga

- Området runt kustcharcken vid Askumskrysset är lämpligt för verksamheter (MP)
- Utveckling av alternativa avloppslösningar på landsbygden för att möjliggöra en utveckling med bostäder utan att vara kopplade till kommunens reningsverk. (MP)
- Yttrande har inkommit om att en utveckling i Askum är positiv, men att kommunen i synnerhet bör planera för verksamhetsområde, distanshandel och lager (ej externhandel). (DR)
- Justera område B35 Lycke norra så det bättre framgår att avstånd kan ges vid en eventuell breddning av väg 171. (M)

Kommentar:

Översiktsplanens inriktning är att Askum ska utvecklas till en central by för utveckling av näringsliv och bostäder på landsbygden. Området bedöms inte som lämpligt för mer storskaliga eller störande verksamheter.

Vid Askumskrysset föreslås ett område för centrumutveckling, C7.

Vid prövning av ny bebyggelse hanteras förutsättningar för VA-anläggningar. Det finns ingen uttalad strategi från kommunen för alternativa lösningar men kommunen arbetar just nu med strategi kring bland annat denna fråga. Arbetet pågår inom kommunen gällande kommunens VA-försörjning.

Områdesgränsen för B35 Lycke norra justeras i enlighet med yttrandet.

Övriga områden

Urval av yttranden från myndigheter och övriga

Norra Hogenäs

- Önskar ej att verksamhetsområdet Norra Hogenäs tillkommer (MP)
- Vid utveckling av industriområde (Norra Hogenäs syftas troligen på) ska stor hänsyn tas till den lokala miljön och undvika sprängning av berg. En plansprängning på 10-tals ha mark ska undvikas (DR)
- Ett storskaligt industriområde ej rätt utveckling för Sotenäs, ett område med ett tiotal hektar är en rimlig storlek (DR)
- Önskar ej stora sammanhängande industriområden, utan flera mindre områden. (L)

Tossene

- Någonstans inom Tosseneområdet borde ett område för flerbostadshus eller prisvärda tomter tillskapas. (DR)
- Önskar samma syn på Tossene kyrkby som Askum. (Tossene byalag)

Vindbruk

- Vindbruksområdet bör tas bort (L)
- Planera ej för vindkraft i nära anslutning till bergtäktsområde (Hallinden granit)
- Häckande rovfågel kan finnas i det angivna vindbruksområdet, det behöver beaktas. (Miljönämnden i mellersta Bohuslän)
- Önskar en visuell analys gällande vindkraftverk med höjd om 200 meter för det föreslagna vindbruksområdet. (Tanums kommun)

Nya områden

- Industrier och verksamheter bör kunna utvecklas runt Benders stenindustri, det kan dock kräva en ny tillfart. (DR)

Sammanfattning privatpersoner

Norra Hogenäs

- Synpunkt har inkommit om att det i översiktsplanen tydligt måste framgå att transporter med personbilar, tunga fordon och anläggningsmaskiner måste ske norrifrån via väg 171 till ett framtida industriområde för Hogenäs norra. Det påpekas i yttrandet fördelar ur miljösynpunkt och trafiksäkerhetssynpunkt samt att det stämmer bra med hur översiktsplanen anger att Askum ska utvecklas. Utvecklingen av den södra delen av området bör enligt samma yttrande skjutas på framtiden, inom detta område finns natur- och rekreationsvärden.
- Synpunkt har inkommit att området bör användas för besöksnäringens ändamål istället.

Förslag till nya utvecklingsområden

- Yttrande har inkommit med förslag om område för utveckling av bostäder ”Lyckans hagar”. Redovisar för förutsättningarna för en planläggning av ca 40 villatomter.
- Yttranden har inkommit med förslag till utveckling av bostadsbebyggelse inom fastigheterna Vägga 10:2 och 2:12. (Red anm. F5 Paradiset berör till liten del de bägge fastigheterna. De bägge fastigheterna är till större delen utpekade som närrekreationsområde G3 Paradiset).
- Ett område för småbåtshamn och färjeläge förslås i anslutning till Lerdalsbukten (Red anm. Det föreslagna området ligger delvis inom Närrekreationsområdet G4 Dyremyr-Klevekilen och utvecklingsområdet för verksamheter V3 Hogenäs hamn).
- Ett område för komplettering med bostäder förelås nära Hovenäs gård på fastigheten Amborsröd 1:4.

Kommentar:

Verksamhetsområdet Hogenäs norra ändras till ett utredningsområde för samhällsutveckling. Vidare arbete och planering får vissa om behov finns att utveckla området och vilken avgränsning det i sådana fall ska ha. Ingen utveckling i området bedöms ske inom planens kortsiktiga planeringshorisont fram till år 2032. Områdesbeskrivningen kompletteras med att den huvudsakliga trafikmatningen till/från området bör ske från norr. Frågor rörande trafik och infrastruktur studeras vidare inom ramen för fortsatta utredningar om behov uppstår att utveckla området.

Tossene ligger inom område för landsbygdsutveckling där det kan vara lämpligt med en komplettering med enstaka bostadshus, alternativt mindre grupper med bostäder. En mer omfattande tätortsutbyggnad i detta läge bedöms inte rimligt inom översiktsplanens planeringshorisont.

Gällande förslag för vindkraft behålls. Detaljerade analyser ingår som en del av arbetet om området kommer att utvecklas.

Område för Ävja stenbrott pekas ut som befintligt verksamhetsområde enligt det tillstånd som finns. Utveckling av verksamheter kan ske inom området och vid behov av utvidgning prövas detta gentemot översiktsplanens kommuntäckande rekommendationer.

Området norr om Bovallstrand är utpekat som kustområde. Bedömningen är att denna miljö är viktig att värna för att ha en hållbar balans mellan bevarande och utveckling inom kommunen.

Området öster om Håle Bäck ligger inom Åbyfjordens kustområde. I området gäller en restriktiv hållning mot bebyggelse och andra åtgärder. Naturvårdens, friluftslivets och kulturmiljövårdens intressen ska prioriteras.

Området för förslag om bostadsutveckling ”Lyckans hagar” ligger inom område för landsbygdsutveckling där det kan vara lämpligt med en komplettering med enstaka bostadshus, alternativt mindre grupper med bostäder.

Övriga synpunkter noteras.

Inkomna synpunkter

Nedan redovisas inkomna yttranden från myndigheter, föreningar, kommuner, politiska partier och andra organisationer tillsammans med kommentarer om bemötanden från kommunen. Vissa yttranden har sammanfattats och förenklats i sin redovisning. Länsstyrelsen yttrande återges i sin helhet med kommentarer om hur yttrandet inarbetas eller bemöts efter varje stycke. Övriga yttranden bemöts i en kommentar efter själva sammanfattningen av yttrandet. Oftast är kommentaren en hänvisning till att synpunkten har behandlats i den ämnes- och ortsvisa sammanfattningen.

Yttranden från enskilda redovisas sammanfattat i en bilaga och besvaras i redovisning av synpunkter och dess bemötande efter ämne och ort på samma sätt som ovan.

Alla yttranden finns att ta del av i sin helhet hos kommunen.

1 Statliga och regionala myndigheter och organ

1.1 Länsstyrelsen

Inledning

Detta granskningsyttrande lämnas med stöd av 3 kap. 16 § plan- och bygglagen (PBL). Yttrandet utgör statens samlade uppfattning om planen vad gäller Länsstyrelsens ingripandegrunder enligt 11 kap. 10 § PBL i ett senare planeringsskede.

Enligt 3 kap. 16 § PBL ska det av yttrandet framgå om:

1. förslaget inte tillgodoser ett riksintresse enligt 3 eller 4 kap. miljöbalken (MB),
2. förslaget kan medverka till att en miljökvalitetsnorm (MKN) enligt 5 kap. MB inte följs,
3. redovisningen av områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen (LIS) inte är förenlig med 7 kap. 18 e § första stycket MB,
4. sådana frågor rörande användningen av mark- och vattenområden som angår två eller flera kommuner inte samordnas på ett lämpligt sätt, och

5. en bebyggelse eller ett byggnadsverk blir olämpligt med hänsyn till människors hälsa eller säkerhet eller till risken för olyckor, översvämning eller erosion.

Yttrandet är en del av översiktsplanen och ska därför läggas till planen då den antagits. Där Länsstyrelsen inte har godtagit planen i viss del, ska det anmärkas i översiktsplanen.

I rollen att ta tillvara och samordna statens intressen har Länsstyrelsen inhämtat synpunkter på förslaget till översiktsplan från berörda myndigheter. Yttranden över planförslaget har inkommit från Luftfartsverket (sekretess), Post- och telestyrelsen, Sjöfartsverket, Skogsstyrelsen, Statens geotekniska institut, Svenska kraftnät och Trafikverket. Kopior av yttrandena överlämnas till kommunen för kännedom.

Försvarsmakten och Havs- och vattenmyndigheten har avstått från att yttra sig.

Samlad bedömning

Länsstyrelsen välkomnar att kommunen tagit fram ett förslag till ny översiktsplan. Översiktsplanen är överskådlig med tydliga strategier som beskriver hur kommunens vision ska nås genom den fysiska planeringen. Översiktsplanen ger god vägledning för beslut om hur mark- och vattenområden ska användas och hur den byggda miljön ska användas, utvecklas och bevaras.

Översiktsplanen tar sin utgångspunkt i ett scenario med en ambitiös befolkningsutveckling och planen ger god planberedskap för att möta en sådan utveckling. Huvuddelen av bebyggelseutvecklingen ska ske inom och i anslutning till befintliga tätorter. Genom att låta samhällena Kungshamn, Smögen, Väjern och Hovenäset växa samman ska en kuststad bildas. Övriga samhällen avses utvecklas i långsammare takt. Det är positivt att översiktsplanens fokus är att skapa förutsättningar för ett hållbart vardagsliv och ett ökat helårsboende. Länsstyrelsen ser detta som god samhällsplanering och hushållning med resurser.

Länsstyrelsens bedömning är att föreslagna utvecklingsområden i stort kan vara lämpliga. Detaljerade utredningar kan komma att krävas i kommande

detaljplanering och tillståndsprocesser. Det är viktigt att kommunen är medveten om att fördjupade studier och utredningar kan visa att föreslagen utveckling inte är lämplig.

Länsstyrelsen bedömning är att:

- riksintressen för kulturmiljövård, friluftsliv och kommunikationer enligt 3 kap MB i stort tillgodoses
- riksintresse för totalförsvaret inte har kunnat bedömas inom ramen för ÖP-processen
- påtaglig skada på riksintresse för naturvård enligt 3 kap MB, Natura 2000-området Åbyfjorden enligt 4 kap MB och riksintresse för kusten enligt 4 kap MB inte kan uteslutas
- det som föreslås i stort medverkar till att miljö-kvalitetsnormer enligt 5 kap MB följs
- frågor som berör mark- och vattenområden och som angår angränsande kommuner samordnas på ett lämpligt sätt
- utifrån nu kända förutsättningar kan Länsstyrelsen inte utesluta att det som föreslås i planen kommer att medföra sådan negativ påverkan avseende människors hälsa och säkerhet eller risken för olyckor, översvämning och erosion att det i ett senare planeringsskede kan ge Länsstyrelsen anledning att ingripa enligt 11 kap. PBL. Det gäller framför allt risken för översvämning, risken för olyckor med transport av farligt gods samt risk för ras eller skred

Kommentar

Noteras, vad gäller de behov av kompletteringar som förs fram är kommunen medveten om detta.

Länsstyrelsens synpunkter gällande ingripandegrunder enligt 11 kap. 10 § PBL

Riksintressen

Naturvård (3 kap. 6 § MB)

Länsstyrelsen instämmer i kommunens bedömning att:

- muddring, anläggning av hamnar, bryggor och pi-rar (och andra åtgärder i vatten) kan innebära risk

för påtaglig skada på riksintresset för Ramsviks-landet-Hållö-Kornö-Gåsö skärgård.

- att åtgärder på väg 171 i syfte att höja trafiksäkerheten och framkomligheten kan påverka riksintresset Bottnafjorden – Åbyfjorden.

Genomförande av åtgärder innebär krav på fördjupade studier och förutsätter bland annat att exempelvis nödvändiga marinbiologiska utredningar och inventeringar av naturvärden på land utförs.

Kommentar

Kommunen är medveten att fördjupade studier krävs rörande bland annat de områden som nämns ovan.

Totalförsvaret (3 kap. 9§ MB)

Försvarsmakten har inte haft möjlighet att yttra sig över planen. Dialog kring riksintresse för totalförsvaret får ske i den fortsatta planeringen. Länsstyrelsen vill understryka vikten av att kommande planeringsprocesser använder aktuella underlag¹.

Kommentar

Noteras.

Geografiska riksintressen (4 kap MB)

Länsstyrelsens bedömning är att risk för påtaglig skada på riksintresse för kusten enligt 4 kap MB inte kan uteslutas.

Sotenäs kommun har stora natur- och kulturvärden knutna till landskapet att bevara och utveckla. Kommunen har ett stort ansvar att arbeta aktivt och medvetet i denna fråga i syfte att motverka en ohållbar kumulativ påverkan på de värden som riksintresset ska skydda så att områdets karaktär bevaras. Översiktsplanen är ett betydande instrument för att göra intresseavvägningar och säkerställa att värden och attraktionskraft finns kvar.

Kommunens huvudstrategi om att koncentrera bebyggelseutvecklingen till tätortszonerna i syfte att värna kustlandskapet är god. Det är mycket positivt att kommunen efter samrådet har låtit utföra synbarhetsanalyser. Sett till de värden som kräver hantering i landskapsperspektiv är det ett bra arbetssätt som

¹ Underlag finns på Försvarsmaktens hemsida och i Planeringskatalogen för Västra Götalands län

kan användas i fler planeringssammanhang. Vidare har arbets sättet lett till att föreslagna våningsantal har sänkts, vilket är positivt sett till påverkan på riksintresset. Det är också bra att kommunen har justerat områden/områdesbeskrivningar och förtydligat rekommendationerna utifrån riksintresset.

Länsstyrelsen konstaterar att översiktsplanen hänvisar anpassning till landskapets värden till kommande detaljplaner för slutlig hantering. Angreppssättet innebär en risk att viktiga frågor som kan behöva utredas grundligt för att konstatera platsens faktiska förutsättningar och lämplig/hållbar markanvändning hamnar i skymundan när detaljplane-processer drar igång. Något som kan påverka genomförandet av översiktsplanens intentioner negativt.

Översiktsplanen redovisar flera utvecklingsområden i tätortsnära höjdlägen utmed kusten. Byggnation i höjdlägen i landskapet kan innebära en påverkan på riksintresset enligt 4 kap miljöbalken. Genom åren har bebyggelse uppförts i flera höjdlägen i mer eller mindre tätortsnära områden. Förändringen som denna utveckling har medfört över tid har inte blivit belyst. Länsstyrelsen anser att översiktsplanen saknar en helhetsbedömning av vad de kumulativa effekterna blir (och riskerar att bli) när bebyggelse föreslås i höjdlägen i visuellt känsliga lägen utmed kusten. Resonemang kring kumulativa effekter i ett större perspektiv hör hemma i översiktsplanen, inte i enskilda detaljplaner. Det går därmed inte att utesluta risk för påtaglig skada på riksintresset.

Översiktsplanen innehåller till viss del tankar om prioritering gällande utvecklingsområdenas utbyggnadsordning. Mot bakgrund av det ambitiösa befolkningsmålet är detta något som tydligare kan lyftas fram och utvecklas, dels för att stärka kommunens övergripande strategier för utveckling dels för att belysa kommunens hantering av och hänsyn till riksintresse enligt 4 kap. En prioritering av utbyggnadsordning hade med fördel kunnat redovisas i karta. Vidare anser Länsstyrelsen att en djupare redovisning av förhållningssätt och principer för utveckling med hänsyn till landskapets värden också kan bidra till en god grund att stå på inför fortsatta planeringsprocesser.

I kommande planering måste kommunen genomföra utförliga landskaps- och siktanalyser samt ta fram fullödiga konsekvensbedömningar för att säkerställa utbyggnad som ger acceptabel påverkan lokalt och i det större perspektivet. Kommunen bör även ta höjd för att det kan behöva vidtas fler åtgärder än de som anges i översiktsplanen.

Kommentar

Hushållningsbestämmelserna

Inom Sotenäs kommun finns det områden utpekade med stöd av 2§, 3§ och 4§ enligt 4 kap. miljöbalken.

För område utpekade enligt 4 kap 3§ gäller att: Inom detta område ska inte större anläggningar för verksamheter uppföras. Inga sådana verksamheter finns föreslagna i de utpekade tätortszonerna eller inom riksintresset i övrigt.

Området utpekade enligt 4 kap 4§ ligger i södra delen av kommunen och berör till största delen vatten- eller kustområde där ingen utveckling föreslås.

I huvudsak rör denna kommentar därför området utpekade enligt 4 kap 2§ i miljöbalken.

Enligt 4 kap 2§ ska turismens och friluftslivets intressen särskilt beaktas vid bedömningen av tillåtligheten av exploateringsföretag eller andra ingrepp i miljön.

En viktig del av lagstiftningen kring 4 kapitlet är den så kallade "tätortsventilen". Den uttrycks i 4 kapitlets 1§. Enligt lagtexten ska bestämmelserna i 4 kap 2-8§§ inte utgöra hinder för utvecklingen av befintliga tätorter.

Värdebeskrivning för obrutna kusten

I värdebeskrivningen tillhörande underlaget framgår det att värdena salta bad, tystnad, fiskelägena, fornlämningar, närheten mellan kommunikationer, värdeskapande miljöer, övernattningsmöjligheter, gästhamnar och naturhamnar, service i tätorterna, gränshandel och naturreservat är av värde för turismen och friluftslivet. Värdena ovan är alla beroende av de ursprungliga natur- och kulturtillgångarna.

De skapade tillgångarna ”medverkar... till betydande värden för turism och friluftsliv särskilt om det nya placeras och utformas med eftertanke och kunskap”.

Värdebeskrivningen nämner också att: ”I städerna och kustorterna kan bebyggelse tillfogas i måttlig utsträckning inom nationallandskapet. De i övrigt ganska stränga reglerna i 4 kap 1 § MB hindrar inte detta. Med de stora kulturhistoriska, turistiska och traditionella värden som orterna representerar är det emellertid naturligt att en sådan utveckling måste ta hänsyn till nationallandskapets värden.”

Påverkan på värden inom den obrutna kusten av planförslaget

Av de värden som särskilt nämns vara av uttryck för turismens och friluftslivets betydelse (salta bad, tystnad, fiskelägena, fornlämningar, närheten mellan kommunikationer och värdeskapande miljöer, övernattningsmöjligheter, gästhamnar och naturhamnar, service i tätorterna, gränshandel och naturreservat) bedöms inget påverkas av **möjlig** tillkommande bebyggelse på höjder eftersom de föreslagna utvecklingsområdena ligger indraget från strandzonen och till huvuddelen öster om väg 174. Det vill säga, det är endast värdena kring den ursprungliga natur- och kulturmiljön som är av betydelse. I värdebeskrivningen står det: ”Bohusläns kuster är i allmänhet ’ursprungliga’ betraktade från havet...”

Tätorts nära eller tätortsutbyggnad?

Eftersom utveckling i form av tätortsutbyggnad inte ska förhindras enligt lagstiftningen är det av intresse att göra en åtskillnad mellan tätorts nära utveckling eller tätortsutbyggnad. En tätorts nära exploatering utan direkt koppling till ett samhälle riskerar att upplevas som ett nytt samhälle i naturmiljön. För denna översiktsplans räkning är detta förhållande inte av betydelse då all utveckling är tänkt att ske som tätortsutbyggnad. Detta är dock beroende av att utvecklingen sker i angiven ordning. Detta gäller särskilt områdena B13 Långevik och B14

Långeviksbergen. Skulle område B14 tillkomma utan att B13 åtminstone delvis börjat byggas ut skulle bebyggelsen inom område B14 upplevas som enklav utan koppling till Väjern. Detta har dock uppmärksammats i planen och där följande står i områdesrekommendationen för B14: ”En utveckling av området bör invänta en påbörjad utbyggnad av område B13”. Inför antagandet har planen även justerats att utvecklingen av område B14 är avhängigt kommunens totala behov av bostadsförsörjning. En utveckling av området inom planens korta tidshorisont fram till år 2032 bedöms inte ske. Därför flyttas området till en ny kategori ”Utredningsområde för samhällsutveckling”. Vidare planering och behov framöver får visa på området är lämpat för utveckling.

Att bygga på höjder

Nya samhällen har vuxit samman över tid med exempel i Sotenäs som Kleven-Smögen-Haselösund och Gravarne-Tången-Bäckeвик. Det sistnämnda exemplet utgör idag Kungshamn. En ort som kännetecknas av ringar som lagts på ringar runt tre ursprungliga hamnlägen. Utbyggnaden har inneburit att högre liggande terräng tagits i anspråk. Eftersom stora partier med exponerad natur mot kustlinjen finns kvar har landskapets övergripande karaktär inte förändrats av denna utveckling, även om samhällena över tid tar allt större plats.

I Kungshamn finns många olika bebyggelsetyper representerade på bergsknallarna som antingen binder ihop bebyggelsen eller bildar samhällets gräns mot naturen; Åsenbergets skolbyggnader, Kvarnbergets äldreboende, Tjuvsundsbergets villabebyggelse. De bebyggda bergen saknar direkt vattenkontakt, bebyggelsen upplevs från vissa vinklar som isolerade öar omgivna av natur och från andra vinklar som sammanhängande bebyggelse. De bebyggda bergen utgör en naturlig utveckling av samhällets tillväxt. Kommunen önskar att kommande utveckling sker på samma vis varför Förålarne mellan Kungshamn och området norr om Väjern särskilt pekats ut som lämpligt för utveckling.

Alla de utvecklingsområden där översiktsplanen anger att en högre skala kan prövas ligger indraget från kustlinjen och inom en och samma tätortszon. Synbarhetsstudierna som hör till översiktsplanen visar att bebyggelse kommer synas på håll, men det kommer också vara så att bebyggelsen kommer ligga inbäddad i naturmark med obebyggda bergspartier mellan hav och föreslagen bebyggelse sett från havet. Det vill säga de föreslagna nya områdena kommer upplevas på samma vis som exempelområdena, inbäddade i natur från vissa vinklar och som en del av en sammanhållen bebyggelse ur andra.

Avgörande för att påverkan på landskapet ska ses som acceptabelt både ur lagstiftningens perspektiv och ur huvudstrategin "Unikt landskap" är att det är en tätortsutbyggnad som sker. Detta står i motsats till nya områden som ej är sammanknutna med annan bebyggelse. Detta gäller oavsett om det är en ny kuststräcka som byggs ut (vilket inte föreslås i översiktsplanen) eller en höjd (vilket föreslås i översiktsplanen).

Bedömning av kumulativ påverkan

Kustlandskapet utvecklas, det är inte stillastående, att samhällen växer är en del av denna utveckling. För att bevara kustlandskapets natur- och kulturvärden har en tydlig indelning gjorts mellan tätortszoner och kustzoner. En styrande princip kring hur de nya bebyggelseområdena tillförs samhällena är att de ska ske i formen tätortsutbyggnad.

Inom tätortszonerna är stora områdena utpekade som närreklamationsområden vilket ytterligare förstärker att det inte tillkommer någon spridd bebyggelse inom tätortszonerna.

Bibehåller kommunen det angivna förhållningssättet även i framtida planer kommer det innebära att kustlandskapet fortsatt kan bibehålla och spegla den ursprungliga natur- och kulturmiljön.

Natura 2000

Länsstyrelsen kan inte utesluta att Natura 2000-området Åbyfjorden påverkas negativt av planerade åtgärder för väg 171².

Kommentar

Noteras

Miljökvalitetsnormer

Länsstyrelsen bedömer att det som föreslås i ÖP i stort medverkar till att miljökvalitetsnormer (MKN) enligt 5 kap. MB följs.

Kommunen har i granskningshandlingen avgränsat platsen för en mindre hamn för lokala sjötransporter till Svineviken i Hovenäset (H7). Länsstyrelsen kan i nuläget inte bedöma lämpligheten hos den föreslagna användningen. Länsstyrelsens uppfattning är att översiktsplanen tydligare behöver beskriva hamnverksamhetens förväntade inriktning och omfattning samt platsens lämplighet för föreslagen utveckling.

Kommentar

Noteras, gällande område H7 Svineviken kommer området utgå.

Vatten/ Fisk- och musselvatten

Länsstyrelsen bedömer att översiktsplanen i stort medverkar till att MKN för vatten följs. Det finns dock en risk att miljökvalitetsnormerna motverkas genom enskilda utbyggnader och aktiviteter. Dessa kommer kräva enskild anmälan eller tillståndsprövning.

Länsstyrelsens bedömning är att MKN för fisk- och musselvatten följs förutsatt att de åtgärder³ som beskrivs i översiktsplanen vidtas.

Påverkan på ålgräs kan leda till försämring av MKN. Länsstyrelsen anser att stor försiktighet ska råda för utveckling inom eller nära område med ålgräs. Även om byggnation i vattnet inte sker ovan ålgräs innebär ökad aktivitet från båtliv en negativ påverkan. Hamnarna i Hovenäset (H7) och Väjern (H4)

² Se även rubriken Riksintresse - Naturvård

³ Exempelvis avloppsrening och anläggningar för båtbotentvätt

angränsar till ålgräsängar. Länsstyrelsen ställer sig tveksam till utbyggnad av dessa hamnar, då exploatering riskerar att påverka ålgräsängarnas utbredning. Ålgräsförekomster kan även finnas på andra lokaler än de som nämns ovan. Vid arbeten i vatten behöver förekomsterna kontrolleras innan åtgärd utförs.

Länsstyrelsen noterar att planens kartunderlag inte redogör för vattenförekomsternas statusklassning. För ökad tydlighet i kommande planeringsprocesser önskar länsstyrelsen att detta redovisas i kartunderlaget.

Vid framtida planerings- och tillståndprocesser behöver kommunen redogöra för hur fördröjning och rening av dagvatten avses hanteras. Detaljplaner ska medverka till att MKN för vattenförekomster respektive fisk- och musselvatten inte riskerar att äventyras eller försämras. Planens påverkan på MKN samt vilka åtgärder som ska vidtas behöver framgå. Vissa typer av verksamheter bör inte planeras i avrinningsområden som redan har stor belastning av en viss sort. Se nedan vilka faktorer som är grund för statusbedömning i kustvattenförekomst.

- Kungshamn N: Flödesförändringar samt morfologiska förändringar
- Kungshamn s: Övergödning
- Hunnebostrand skärgård: Övergödning och Flödesförändringar
- Sotefjorden: Övergödning
- Mellersta Bohusläns skärgårds kustvatten: Diffusa källor
- Åbyfjorden: Övergödning

Kommentar

Områdesbeskrivningarna och rekommendationer har inför granskning kompletterats med information om exempelvis äldre ålgräsinventeringar och den hänsyn som behöver tas, det inbegriper området H4 Väjern hamn. H7 Svineviken kommer utgå. De inventeringar som gjorts gällande området är från 60- till 80-tal varvid det vid en utveckling av området är naturligt att uppdatera kunskapsunderlaget, något som dock ej ryms inom ramen för översiktsplanarbetet.

Statusklassning förändras över tid. I översiktsplanen har därför greppet att lägga in en länk till det senaste kunskapsunderlaget använts. Denna länk ligger i avsnittet konsekvenser i granskningen men kommer även läggas till i avsnittet kommuntäckande användning- övrig hänsyn.

Faktorerna som påtalas läggs in under avsnittet förutsättningar.

Strandskydd och landsbygdsutveckling i strandnära lägen (LIS)

Inga områden för landsbygdsutveckling i strandnära läge föreslås i översiktsplanen.

Kommentar

Noteras.

Mellankommunala frågor

Länsstyrelsen bedömer att den i planen föreslagna mark- och vattenanvändning som berör andra kommuner samordnas på lämpligt sätt.

Kommentar

Noteras.

Hälsa och säkerhet eller risken för olyckor, översvämning eller erosion

Länsstyrelsen ser att föreslagna utvecklingsområden kan vara lämpliga men att detaljerade utredningar kan komma att krävas i kommande detaljplanering vad gäller risken för översvämning, risken för olyckor med transport av farligt gods samt risk för ras eller skred. Det går inte att göra lämplighetsbedömningen fullt ut på denna övergripande nivå och det är viktigt att kommunen är medveten om att en utredning kan visa att föreslagen utveckling inte är lämplig.

Kommunen har hanterat delar av de synpunkter som Länsstyrelsen framförde i samrådet. Vissa synpunkter kvarstår dock.

Farligt gods

Kommunen konstaterar att ett antal sekundära transportleder finns och att Länsstyrelsens riskpolicy ska

tillämpas vilket innebär att riskbedömning ska göras inom 150 meter från farligt gods-led. Det är svårt att utläsa vilka utvecklingsområden som sammanfaller med riskbedömningskravet för transporter med farligt gods då 150 meters-avståndet inte är markerat på karta.

Då transportlederna för farligt gods är sekundära bör kommunen beskriva vilka målpunkter som transporterna har och om man vet något mer om vad som transporteras. Det är också viktigt att påpeka att kommunen har ansvar för att beakta risker kring vägar oavsett om de är klassade som farligt godsleder eller inte. Risker ska beaktas om det är sannolikt att farligt gods transporteras på en väg i närheten av ett planområde. Alla vägar är tillåtna för transport av farligt gods om det inte finns någon lokal trafikföreskrift som begränsar detta.

Kommunen nämner en ny tvärkoppling förbi Kungshamn som också skulle bli transportväg för farligt gods. Det är generellt positivt att transporterna leds bortanför tät bebyggelse. Konsekvenserna av en ny dragning behöver dock utredas vidare ur ett riskperspektiv innan Länsstyrelsen kan bedöma lämpligheten.

Kommentar

Noteras.

Avståndet om 150 meter kommer markeras ut på karta under delen Kommuntäckande markanvändning - övrig hänsyn.

Att peka ut målpunkter inom ramen för översiktsplanen bedöms som olämpligt, kunskap inhämtas som en del av detaljplaneläggning och bygglovhantering som görs enligt de egna rutinerna, detta gäller även de vägar där farligt gods transporteras som inte är utpekade som sekundära transportleder inom kommunen.

För synpunkterna kring TV1 Tvärlänk Kungshamn, se den sammanfattande redogörelsen gällande Kungshamn-Smögen-Väjern-Hovenäset.

Översvämning stigande vatten

Kommunen skriver att Länsstyrelsens ”Stigande vatten” ska tillämpas vid hantering av översvämning

vilket är positivt. En del utveckling är planerad i områden som ligger inom riskzon för översvämning. Boverket är tydliga med att ny sammanhållen bebyggelse, större riskobjekt eller samhällsviktig verksamhet bör lokaliseras till områden som inte hotas av översvämning. Även enstaka verksamheter eller industriområden med risk för stor miljöpåverkan vid översvämning bör lokaliseras till sådana områden. Boverket skriver att som grundregel bör dessa verksamheter lokaliseras över beräknad högsta nivå.

Kommunen skriver att Trafikverket har konstaterat att flertalet delsträckor på vägar behöver höjas för att minska översvämningsrisken i framtiden och hänvisar till en åtgärdsvalsstudie (ÅVS) som gjorts. Länsstyrelsen vill uppmärksamma kommunen på att Trafikverket i sina utredningar för översvämning av vägar ofta inte följer samma nivåer som Stigande vatten vilket är viktigt att beakta vid planering av ny bebyggelse. Länsstyrelsen bedömer att vägar ska följa samma kravnivå som den bebyggelse de betjänar. Länsstyrelsen saknar också en slutsats om hur frågan kring översvämmade vägar generellt ska hanteras framöver. Kommunen behöver ha en strategi så att bebyggelsen inte fortsätter att utvecklas utan att vägarna åtgärdas.

Kommentar

Det är Länsstyrelsens roll att samordna statens intressen. I det arbetet utgör kommunens översiktsplan en grund som visar kommunens syn på denna fråga. Kommunen utgår ifrån planeringsunderlaget Stigande vatten avseende vilka nivåer som ur planeringshänseende är lämpliga. Kommunen styr inte över hur Trafikverket hanterar sina vägar avseende stigande vatten men har en tydlig ståndpunkt. Konsekvensbeskrivningen kompletteras på så vis att det framgår risker som kan uppstå om utbyggnaden av statliga vägar inte följer kommunens rekommendationer eller vad länsstyrelsen anser vara en god nivå. En del av det vidare arbetet som föreslås i översiktsplanen är att ta fram en klimatanpassningsplan eller liknande, där kan följdverkningar ytterligare studeras.

Länsstyrelsen påtalar att enstaka verksamheter eller industriområden med risk för stor miljöpåverkan inte bör lokaliseras till områden som hotas av översvämning. Kommunens mening är, att genom att använda sig av riktlinjerna i Stigande vatten kommer hänsyn tas även till sådana anläggningar.

Enligt rekommendationen i avsnittet kommuntäckande användning- övrig hänsyn ska faktabladet Stigande vatten användas. Det innebär också att kommunen avser att använda figur 25 i rapporten "Stigande vatten - en handbok för fysisk, planering i översvänningshotade områden, Västra Götalands och Värmlands län" där det framgår vilka verksamheter som är lämpliga att placera inom de angivna zonerna i faktabladet. Zon 2-4 är alla inom olika riskzoner för att en översvämning kan ske. Miljöfarliga verksamheter ska enligt riktlinjerna placeras inom zon 1 där ingen risk för översvämning bedöms. Det vill säga om kommunen följer de föreslagna riktlinjerna så följs de påpekande som länsstyrelsen gör.

Skyfall

Länsstyrelsen saknar en beskrivning av hur hänsyn ska tas till skyfall och vilka kriterier som ska uppfyllas. Länsstyrelsen rekommenderar generellt att hänsyn tas till ett klimatanpassat 100-årsregn, när det gäller exempelvis samhällsviktig verksamhet rekommenderar Länsstyrelsen en högre återkomsttid.

Kommentar

Planen kommer kompletteras med att det generellt ska tas hänsyn till klimatanpassat 100-årsregn.

Klimatanpassning generellt

Kommunen konstaterar att det finns behov av vidare arbete inom klimatanpassningsområdet. Länsstyrelsen instämmer i detta och ser positivt på om kommunen tar fram en klimatanpassningsplan eller motsvarande dokument.

Kommentar

Noteras.

Geoteknik

Översiktsplanen beskriver väl de geotekniska förutsättningarna och hur geotekniska risker ska hanteras kopplat till föreslagen markanvändning.

Kommentar

Noteras.

1.2 Energimyndigheten

Energimyndigheten meddelar att de eventuellt lämnar yttrande i till Länsstyrelsen.

Kommentar

De har ej inkommit med något sådant yttrande.

1.3 Försvarsmakten

Försvarsmakten avstår i detta fall från att yttra sig gällande översiktsplan för Sotenäs kommun.

Då riksintressen för totalförsvarets militära del ska redovisas och tillgodoses i översiktsplanen vill Försvarsmakten upplysa om att det på Försvarsmaktens hemsida (www.forsvarsmakten.se/riksintressen) och i riksintressekatalogen för Västra Götalands län finns aktuellt planeringsunderlag för riksintressen för totalförsvarets militära del.

På hemsidan finns bland annat kartunderlag för de öppet utpekade riksintresseanspråken (både som pdf-kartor i katalogen och som geodata).

I katalogen finns värdebeskrivningar för de olika riksintressena och fördjupad information om riksintressen för totalförsvarets militära del samt information om vad och hur samråd för olika ärenden och åtgärder i kommande skeden ska ske med Försvarsmakten (ex. detaljplaner, bygglov, vindkraft, områdesskydd).

Försvarsmakten önskar fortsatt alla översiktsplaner på remiss enligt normala förfaranden.

Kommentar

Noteras.

1.4 Havs- och vattenmyndigheten

Havs- och vattenmyndigheten avstår från att yttra sig i ärendet.

1.5 Lantmäteriet

Lantmäteriet har enligt 3 kap. 9-10 §§ PBL ingen fristående roll i samrådsförfarandet när översiktsplaner tas fram. Lantmäteriet ska vid förfrågan lämna sina synpunkter till länsstyrelsen och har därför inte några synpunkter att lämna till kommunen i detta ärende.

1.6 LFV

LFV vill i egenskap av sakägare för CNS-utrustning avge följande yttrande:

Sotenäs kommun berörs av influensområdet för hinderytor (skyddsområde på 90 km kring flygplats där flygplanen påbörjar den sista delen av inflygningen) för Säve, Trollhättan och Såtenäs flygplats. Av dessa är Trollhättans flygplats riksintresse vilket bör redovisas under Riksintressen i planen. Flygtrafiken rör sig med fastställda marginaler över den MSA-påverkande ytan, vars höjd är samma som högsta hinder inom ytan. Nya hinder kan ha en negativ inverkan på flygtrafiken. Av översiktsplanen bör framgå att lokalisering av höga byggnader/föremål (exempelvis vindkraft) inom influensområdet ska samrådligt respekteras för respektive flygplats. Konsekvenser av hinderbegränsande områden och bullerkurvor ska redovisas i planen i form av restriktioner och/eller rekommendationer.

I översiktsplanen nämns ingenting om flyghinder för luftfarten. Vad som gäller avseende luftfart bör nämnas i alla översiktsplaner för att säkerställa att LFV och Försvarsmakten remitteras i dessa ärenden. LFV vill påminna Sotenäs kommun om att följande gäller:

Alla byggnadsobjekt oavsett typ som master, torn, pyloner, skyltar, konstverk, byggnader etc. som är högre än 20 meter över mark eller vattenytan skall remitteras till LFV. Detta gäller oavsett position på svenskt territorium. Befinner sig objektet till havs eller i insjö skall även Kustbevakningen i Karlskrona remitteras.

LFV vill att vår elektroniska blankett används i dessa ärenden. Blanketten finns att ladda ner på: <https://www.lfv.se/tjanster/lufttrumstjanster/cns-analys> under länken märkt "LFVs blankett för CNS-analys". Vi behöver endast en korrekt ifylld blankett i dessa ärenden, ej en massa underlag från mastuppsättare, vindkraftsuppsättare etc. Sådant underlag är inte relevant för oss och tar bara tid och resurser att registrera. LFVs remisstjänst i dessa ärenden benämns CNS-analys.

Observera att som en konsekvens av ovanstående skall även alla vindkraftverk som är högre än 20 meter över mark eller vattenyta, oberoende av position,

remitteras till LfV. Detta gäller överallt, även inom områden speciellt utpekade för vindkraft.

För Försvarsmakten gäller att objekt högre än 45 meter inom sammanhållen bebyggelse samt högre än 20 meter utanför sammanhållen bebyggelse skall samrådas med Försvarsmakten. Observera skillnaden i höjder gentemot civil luftfart ovan.

Kommentar

Handlingarna justerades inför granskningen utefter samma yttrande.

1.7 Post och telestyrelsen

PTS har av Länsstyrelsen i Västra Götalands län ombetts att inkomma med synpunkter.

PTS är central förvaltningsmyndighet med ett samlat ansvar – sektorsansvar – inom områdena post och elektronisk kommunikation. Inom ramen för detta arbete skall PTS bland annat:

- främja tillgången till säkra och effektiva elektroniska kommunikationer enligt de mål som anges i lagen (2003:389) om elektronisk kommunikation
- verka för robusta elektroniska kommunikationer och minska risken för störningar, inbegripet att upphandla förstärkningsåtgärder, samt verka för ökad krishanteringsförmåga
- verka för att tillgodose totalförsvarets behov av post- och elektronisk kommunikation under höjd beredskap, och stärka samhällets beredskap mot allvarliga störningar i näten för elektronisk kommunikation i fred

Regeringen presenterade i oktober 2011 sin digitala agenda för Sverige. Det övergripande målet i agendan är att Sverige ska vara bäst i världen på att utnyttja digitaliseringens möjligheter. År 2016 presenterade regeringen en ny bredbandsstrategi ”Sverige helt uppkopplat 2025” där det kortsiktiga målet är att 95 procent av alla hushåll och företag bör ha tillgång till minst 100 Mbit/s år 2020. På längre sikt är målen att 98 procent av alla hushåll och företag i hela Sverige bör ha tillgång till minst 1 Gbit/s senast år 2025 samt att det bör finnas tillgång till stabila mobila tjänster av god kvalitet där människor normalt befinner sig senast år 2023.

En robust och välutbyggd it-infrastruktur är viktig för att trygga välfärden. It är en central infrastruktur som ligger till grund för många andra områden. En väl fungerande och utbyggd it-infrastruktur ger goda förutsättningar för bland annat näringslivsutveckling, sysselsättning, forskning och innovationer, vård och omsorg, miljö och klimat, utbildning och kompetensförsörjning samt social delaktighet. Av denna anledning anser vi även att it-infrastrukturen måste in i samhällsplaneringsprocessen på regionnivå samt i alla kommuner. Om inte it-infrastruktur beaktas i samhällsplaneringen finns risken att de tjänster som är beroende av infrastrukturen inte når ut till användarna. Lagändringen i Plan- och bygglagen (PBL) från maj 2011, stärker även detta.

PTS har inte tillgång till detaljinformation om hur operatörer och andra ledningsägare utformar sina nät utan hänvisar till de operatörer och ledningsägare som blir berörda inom aktuellt område för ytterligare information.

I detta fall kan det vara lämpligt att kontakta nationella bredbandsaktörer samt aktuella regionala och lokala bredbandsaktörer. Kommunen bör ha en förteckning över vilka befintliga ledningsägare som blir berörda eller liknande funktion. Exempelvis bredbandskoordinatorer bör ha information om potentiella ledningsägare gällande elektroniska kommunikationer.

Sedan december 2010 finns ett system för begäran om ledningsanvisning, ”ledningskollen.se”. För att identifiera vilka som är berörda ledningsägare kan en förfrågan skickas via <https://www.ledningskollen.se/>

PTS har i tidigare skrivelse lämnat uppgifter om teleanläggningar som är att anse som riksintressen i enlighet 3 kap 8 § miljöbalken och 2 § p. 9 förordningen (1998:896) om hushållning med mark- och vattenområden m.m.

Om planen innebär uppförande av vindkraftverk, kan dessa i vissa fall påverka mottagningen av radiosignaler på ett negativt sätt, speciellt gäller detta för radiolänkförbindelser. PTS rekommenderar därför att ett samrådsförfarande genomförs mellan vindkraftsbolag och de radiolänkoperatörer som blir berörda av vindkrafts-etableringen för respektive område för att minimera störningsriskerna. Inför ett sådant samråd

kan PTS bidra med information om vilka de berörda radiolänkoperatörerna är.

Kommentar

Yttrandet är en kopia på samrådsyttrandet daterat 2021-08-18, ingen ytterligare information har lagts till. Luftfartsverket har, eftersom det är kopia på deras tidigare yttrande, inte heller bedömt de ändringar som gjordes i handlingen utefter luftfartsverkets samrådsyttrande inför granskningen. De ändringar eller kompletteringar som ansågs lämpliga att göra gjordes inför granskningen.

1.8 Sjöfartsverket

Sjöfartsverket ser inte att den nya översiktsplanen påverkar vare sig riksintresset för kommunikationer – sjöfart eller övriga sjöfartsintressen negativt. Sjöfartsverket har inga synpunkter på förslaget.

Kommentar

Noteras

1.9 Skogsstyrelsen

Skogsstyrelsen har beretts möjlighet att yttra sig i rubricerat ärende.

Naturvårdsavtal är formellt skyddade områden och passar bättre in på kartan med biotopskyddsområden och naturreservat mm.

Tänk på att kartan i planen ger en ögonblicksbild. Aktuella uppgifter om miljövärden i skogen, t.ex. nyckelbiotoper och skyddade skogsområden finns på www.skogsstyrelsen.se/skogensparlor. Dessa register fylls kontinuerligt på med nya områden.

I övrigt har vi inga synpunkter på presenterat underlag.

Skogsstyrelsen ansvarar för frågor om skogsbruket och har till uppgift att verka för att landets skogar sköts på ett sådant sätt att de skogspolitiska målen nås. De är tillsynsmyndighet, enligt skogsvårdslagen och delar av miljöbalken gällande skogliga åtgärder på skogsmark (mark som lyder under SVL.). Vidare ingår bland styrelsens uppgifter att medverka i frågor

om samhällsplanering för en hållbar utveckling och hushållning med naturresurser.

Kommentar

De områden som tas upp i avsnittet Skyddad natur i översiktsplanen har alla sitt stöd i miljöbalken. Naturvårdsavtal har sitt stöd Jordabalken och Skogsvårdslagen och tecknas som avtal mellan två parter. För att det ska vara av intresse att teckna ett naturvårdsavtal passar områden med höga naturvärde, höga sociala värden eller områden innehållande en skogsbiologisk värdekärna enligt Skogsstyrelsens hemsida. Områden som berörs av naturvårdsavtal innehåller därför i de flesta fall höga naturvärden. Därför har dessa områden i översiktsplanen sorterats in under avsnittet Naturvärden. Den text som berör skyddsformen kompletteras med information om detta.

1.10 SGI

SGI lämnade ett yttrande i samrådsskedet, daterat 2021-09-10 med SGLs dnr som ovan. Vi såg då att de riskområden för skred i utvalda bebyggda områden som identifierats av MSB 2014 fanns redovisade i karta på ett tydligt och bra sätt, men att det saknades rekommendationer om fortsatt hantering av denna befintliga bebyggelse.

Vi rekommenderade en komplettering med en strategi för hur de identifierade riskerna ska minska eller upphöra för den befintliga bebyggelsen.

I granskningshandlingen visas i karta MSB:s rekommendationer om var detaljerad stabilitetsutredning bör utföras och var en översyn av tidigare utredningar och stabiliserande åtgärder rekommenderas, och i text anges att detta ska beaktas vid planering av nya områden och i kommunens arbete med riskhantering.

Vi vill i detta sammanhang lyfta frågan om denna formulering uppfyller lagkravet enligt PBL att redovisa kommunens syn på risken för skador på den byggda miljön till följd av klimatrelaterade olyckor som till exempel översvämning, ras, skred och erosion samt hur sådana risker kan minska eller upphöra.

Vi föreslog också att ÖP kompletteras med kartinformation från SGU som visar Förutsättning för

skred i finkornig jordart, vilket ger en kompletterande information för de områden som inte täcks av MS-B:s kartering, eller andra mer detaljerade geotekniska undersökningar. SGU:s karta finns nu med i granskningshandlingen.

Vi har utöver ovanstående inga ytterligare synpunkter.

Kommentar

Översiktsplanen kompletterades inför granskning ett nytt avsnitt Genomförande - fortsatt arbete poängteras behovet att fortsatt arbeta med skred och rasrisker i redan bebyggd miljö.

1.11 Svenska kraftnät

Utöver tidigare lämnat remissvar daterat 2021-09-06 har Svenska kraftnät ingenting att erinra.

Vid eventuella frågor är ni välkomna att höra av er till oss.

Kommentar

Noteras.

1.12 Trafikverket

Trafikverket yttrade sig i samrådsskedet och framförde en del synpunkter kring infrastrukturfrågor beträffande åtgärder på statliga vägar och färja.

I samrådsredogörelsen har kommunen bemött dessa med att en dialog kring dessa frågor ska genomföras.

Trafikverket ser fram emot denna dialog och har inget ytterligare att erinra i detta ärende.

Kommentar

Noteras.

2 Politiska partier

2.1 Centerpartiet Sotenäs

Centerpartiet önskar att fyra områden ska diskuteras vidare:

1. Solceller har, så som det framläggs, begränsningar främst i dom områden som kallas för bevarandeområden. Centerpartiet vill ta bort samtliga begränsningar för applicering av solceller på tak.
2. Centerpartiet föreslår att översiktsplanen utpekar ett eller flera lämpliga områden för landbaserad vindkraft samt lagring. Med respekt för boende. Tex skulle några eller något industriområde kunna lämpa sig.
3. Djuphamnen vid Hovenäset har idag ingen synbar nytta och det är troligen även ur miljösynpunkt svårt att lösa. Därför föreslår centerpartiet att den tas bort i översiktsplanen.
4. Centerpartiet vill även ha en ytterligare diskussion om B7 Öster om Kungshamnsvallen.

Kommentar

Se avsnittet Redovisning av synpunkter och dess bemötande efter ämnes- och ortsområden.

2.2 Demokratiresan

Bebyggelse

ÖP22: Befolknings och bebyggelseutvecklingen i Sotenäs och dess delorter finns inte angiven eller analyserad i ÖP22. (den kanske finns i materialet, men borde finnas öppet).

Demokratiresans bedömning: En analys över hur många hus respektive lägenheter som byggts i följande delområden borde finnas årstalsindelad förslagsvis 1970, 1990, 2010, samt 2020.

Detta bör ske i delområden på ungefär samma sätt som ÖP:n är uppbyggd.

Delar av detta finns i Bostadsförsörjningsprogrammet, men en bättre mer detaljerad information över bebyggelsens utveckling vore önskvärd.

1. Kungshamn, Väjern, Smögen, Hovenäset. (gärna ortsviis)
2. Landsbygd, Tossene-Askum.

3. Malmön
4. Hunnebostrand
5. Bovallstrand

Detta för att förstå hur bebyggelsen har påverkat vår bygd och var människor bor nu och hur eventuella omflyttningar skett.

Viktigt även för att förstå hur VA, vägar och annan infrastruktur påverkats, för att därefter analysera hur vi skall bygga framåt.

Vi saknar helt enkelt ett faktaunderlag för hela ÖP-arbetet, baserat på det som har hänt. Givet skall planering ske framåt, men vi måste lära oss av historien.

Arbetsplatser, mark för företagande

Beträffande arbetsplatser så har man helt missat var samtliga nya arbetstillfällen skapats mellan 1990-2020. Enligt välfärdsskaparna har samtliga arbetstillfällen skapats i små-företag.

Demokratiresans bedömning: Det är av stor vikt att utveckla tätortsnära handels och företagsmark i anslutning till samtliga orter.”

Kuststaden

I ÖP22 föreslås begreppet Kuststaden för att föra samman Hovenäset, Kungshamn, Smögen och Väjern.

Demokratiresans bedömning: Kuststaden är ett begrepp vi tror sänder fel signaler, här bör vi finna en bättre beskrivning. Förslaget i ÖP22 att sammanföra orterna Hovenäset, Kungshamn, Smögen och Väjern till något som kallas en Kuststad tar vi klart avstånd till. Varje ort skall få bibehålla sin särart och sina kvaliteter som mindre kustort.

Storskaligt industriområde samt djuphamn

ÖP22: Hela ÖP22 bygger på ett storskaligt industriområde.

Demokratiresans bedömning: Ett storskaligt industriområde är sannolikt inte rätt sätt för Sotenäs att utvecklas. Att några tiotals hektar kan bli industrimark tror vi är bra. Men i övrigt skall vår framtid byggas runt vårt moderna samhälle snarare än storskalig industri.

En djuphamn inne i våra mest känsliga miljöer är helt befängd. Detta skall bort.

Besöksnäringen

ÖP22: Besöksnäringen är dåligt belyst i förhållande till hur mycket den betyder för vår bygd.

Demokratiensans bedömning: Vid tanken av entrépunkter och har helt missat den norra entrén via Kustvägen till Brygge, Bovallstrand där en stor del av trafiken kommer. Tillika har vikten av väg 174 helt tappats bort. Därtill har ingen hänsyn tagits till interaktionen mot framförallt Tanums kommun.

Avloppsreningsverk

Demokratiensans bedömning: Att planera för ett nytt reningsverk i kommunen, alternativt flera, kommer att vara nödvändigt för att häva det nu aktuella byggstoppet i stora delar av kommunen. Omedelbart måste man prioritera att får bort allt inläckande vattnet inläckade av vatten som inte skall till reningsverket. Kanske skall man utreda att återöppna reningsverket på Malmön under sommaren, vattnet kan pumpas i båda riktningar i rörer.

Parkeringar, ställplats för tunga fordon

Demokratiensans bedömning: Flera större parkeringar, kanske parkeringshus behöver planeras (ett sådant kan fungera som husbils/båtförvaring vintertid) En sovplats för den tunga trafiken som dagligen har lastbilar parkerade över natten. Behovet finns då i synnerhet utefter väg 171 och borde ligga med i planeringen. Platsen skulle möjligen även kunna fungera som ställplats.

Landbaserad vågkraft

Demokratiensans bedömning: Anläggningsplats för landbaserad vågkraft i anslutning till Kungshamn, Smögen har tidigare beslutats att det skall inarbetas i ny ÖP, denna uppgift verkar ha tappats bort, en vag hänvisning till Blå ÖP finns. Ett område skulle behöva lyftas i ÖP22. Man bör nyttja den omfattande investering som gjorts i kablar och ställverk.

Solcellspark

Demokratiensans bedömning: Med stigande elpriser och begränsad kraftkabelkapacitet till Sotenäs skulle det vara värdefullt att inte bara producera el på kommunens tak utan att även anlägga en större solcellspark. En sådan bör inarbetas i ÖP22.

Inflyttning av delårsboende - Största potentialen

Demokratiensans bedömning: En övergripande analys över hur man kan få fler delårsboende att skriva sig i kommunen vore på sin plats. Inte minst som en effekt av pandemin. Många har upptäckt att det går utmärkt att bo i Sotenäs. Att sedan planera för mer av vad som krävs borde vara bärande i hela ÖP. Där har vår kommun sannolikt sin starkaste potential inför 2032. Tätortsnära utvecklingsmark för kontor och småskalig handel blir därmed långt viktigare än storskaliga industriområden. Vi emotsätter oss inte alls industriområden, men ett större fokus bör läggas tätortsnära för kunskapsföretagande och distansarbete.

Bovallstrand

Den naturliga vägen att komma till och från Bovallstrand är via väg 174, Dingle, varför vikten av denna väg för kommunen behöver befästas.

I varje fall de berg som ej har varit stenbrott bör i möjligaste mån behållas intakta, dels för att inte onödigtvis spränga urberg men även eftersom dessa ger viktiga karaktärsdrag till samhället.

Områden benämnt F7 förtätning är bra, bergshöjder och orört berg bör hanteras varsamt. En utvidgning syd och sydost i dalgången skulle gagna samhället och i förlängningen i dalgångarna bakom berget knyta an mot B31 samt mot Säms dalar, vilket i sin tur knyter landsbygden i Säm närmare tätorten Bovall.

Grönvik i Ost är en naturlig avslutning av samhället, som sträcker sig hela vägen efter vattnet mot Finntorp i syd.

Samhället har utvecklats i 4 dalgångar (Finntorp/Rågården, Nuvarande Torget, Gräsnäs, Bruket. I förlängningen kan varje dalgång innehålla en viss samhällsservice som tex café/restaurang/handel.

Mellan Grönvik och Skomakareuden benämndes i ÖP 2010 ett område U51, detta skall vara kvar som utvecklingsområde inom tätort och ses i ett helhetsperspektiv av tätorten. Behovet av verksamhets och utvecklingsområden inom tätort är mycket viktiga. Området har varit ett utvecklingsområde sedan Sotenäs kommun bildades.

Strandskyddet upphävdes i Blå ÖP 2017, Länsstyrelsen skriver så sent som 2022 att ”inga bevaringsvärda naturvärden finns”. Att man däremot utvecklar i traditionell still är oerhört viktigt anser vi.

B29, samt B28 är möjlig framtida expansionsområden, det bör noga beaktas i nyligen uppstartade detaljplaner så att anslutningsvägar samt all kanalisation förbereds. Risker finns att man blir inlåst av privata markägare. B29 bör begränsas i Nord så att strövområde och stigar inte berörs.

Klev där finns sedan tidigare en detaljplaneprocess för industrimark, viktigt att denna plan kommer fram så man föreslår i den nya ÖP:n.

Generellt skulle även Bovallstrand må bra av ytterligare område avsedda för verksamhetsutveckling.

Bovallstrands verksamhetsområde v1 bör dras något västerut för att bevara så mycket som möjligt av elljusspår och strövområden, den sydligaste delen bör vara fortsatt skogsområde, Österut knyter området naturligt ihop med annan planerad utveckling.

Samhället expanderar naturligt i dalgångarna, bergen bör bevaras så intakta det går.

Uleberg – Ulebergshamn - Hunnebostrand (Uleberg)

Demokratiensans bedömning: Den naturliga vägen att komma till och från Uleberg är via 174an, Dingle, varför vikten av denna väg för kommunen behöver bekräftas. Ett utvecklingsområde för industri/företag skulle vara utmärkt nära 174an, här finns dessutom all infrastruktur inklusive VA, vägar och kollektivtrafik.

I hela dalgången in emot Hunnebostrand skulle det sedan lämpa sig utmärkt som bostadsutvecklingsområde utmed båda sidor av vägen med förutsättningar för flerbostadshus och/eller prisvärda tomter.

Uleberg – Ulebergshamn - Hunnebostrand (Ulebergshamn)

Demokratiensans bedömning: Den naturliga vägen att komma till och från Ulebergshamn är via 174, Dingle, varför vikten av denna väg för kommunen behöver bekräftas.

Hamnområdet bör kunna hanteras som en framtida möjlig Centrumbildning, med enstaka servicefunktioner såsom exempelvis café/restaurang

Uleberg – Ulebergshamn - Hunnebostrand (Hunnebostrand)

Demokratiensans bedömning: Den naturliga vägen för många är att komma till och från Hunnebostrand är via väg 174, Dingle, varför vikten av denna väg för kommunen behöver bekräftas.

I dalgången mot Uleberg, finns all infrastruktur inklusive VA, vägar och kollektivtrafik.

I hela dalgången skulle det sedan lämpa sig utmärkt med bostadsutvecklingsområde utmed båda sidor av vägen. Tidigare var detta område i ÖP 2010 benämnt U40 och U41, att fortsätta och förtäta samt bygga flerbostadshus här skulle vara helt naturligt. Detta skulle knyta ihop B25- med B22 och skapa ett samlat samhälle. Vilket måste vara av väsentligt högre prioritet än att expandera inom B16 om man behöver prioritera.

B36 skulle kunna lämpa sig för kollektiva hyresrätter.

B23 är viktigt att det utformas som åretruntområde.

Hunnebostrand bör ha ett tätortsnära verksamhetsområde, Uleberg är en möjlig plats, en annan är utefter Brattebyvägen där det i ÖP2010 var ett verksamhetsområde benämnt U36.

På plankartan från 2010 är området i backa utmärkt, där har man nu börjat bygga, detta område skulle kunna utvidgas. B16 skulle alternativt även det kunna vara framtida verksamhetsområde eller kombinationsområde. I dess omgivning skulle det lämpa sig på flera platser med småhusbebyggelse utanför tätort, men även ett flerbostadshus nära 174an skulle vara möjligt.

På någon karta framstår det som om Lökholmens industriområde skulle kunna vara ett område för bo-

stadsförtätning, detta måste vara fel. Detta område måste såklart säkerställas som ett industriområde med tätortsnära placering och tillgång till hav och möjligen som en framtida hamn.

Område T3 skall vara kvar som industriområde. Om man skapar någon form av boende på detta område riskerar detta att skapa en konflikt med närliggande industrier.

Område B19 bör i huvudsak bevaras som ett allmänt obebyggt område, med sina natur och kulturhistoriska värden. En bostadsutveckling skulle allvarlig kunna påverka företagandet negativt vilket måste väga tungt. Industri och bostäder tätt ihop brukar inte bli bra.

Kungshamn, Smögen, Väjern

Demokratiensans bedömning: Begreppet kuststad skall utgå. Det är viktigt att varje samhälles särart kan bevaras och utvecklas lokalt förankrat.

Övergripande saknas tätortsnära verksamhetsområden i kommunen, detta kanske blir extra viktigt i dessa områden.

Området vid Väjern benämnt B13-B14 är utmärkta utvecklingsområden. Dessa lämpar sig utöver boende som utvecklingsområde för handel, kontor samt samhällsnära företagande. Här skulle dessutom i en framtid såväl skola som läkare, apotek, butiker och brandstation kunna vara möjligt?

Man bör vara försiktig med att dels spränga berg, dels vara mycket uppmärksam på den kommande siluettbilden och inte välja hög bebyggelse på bergen.

Utvecklingen runt Väjern B9-B11 är i huvudsak bra.

Sammantaget kan man konstatera att Smögen Kungshamn börjar bli fullt bebyggda och expansionen norr via Väjern blir naturligt. Hushållandet med de markbitar som är kvar inom Kungshamn/Smögen kräver extra stor försiktighet.

Kungshamn, Smögen, Väjern (Kungshamn)

ÖP22: B8 Sandbogen

Demokratiensans bedömning: Sandbogen behöver i huvudsak utvecklas som en öppen mötesplats. Några bostäder och/eller verksamhetslokaler kan samsas

med en öppen och tillgänglig mötesplats och planerad växtlighet.

ÖP22: B12, Kleven, Smögen

Demokratiensans bedömning: Vi ser de fortsatt planerade byggnationerna på Kleven som i nuläget olämpliga. Det finns idag alltför stora brister i infrastrukturen samt är det viktigt att kunna bibehålla tätortsnära verksamheter.

Askum – Tossene – Malmön och Hovenäset (Hovenäset)

Demokratiensans bedömning: Det är oerhört viktigt att bevara samhällets karaktär som ett mindre fiskesamhälle. Vid utveckling i angränsande områden och utveckling av industriområde måste man ta stor hänsyn till den lokala miljön och undvika onödig sprängning av berg. En plansprängning av flera 10 tals hektar skall undvikas. Planerna på en djuphamn skall helt strykas från dokumentet.

Kuststaden skall naturligtvis strykas ur ÖP:n.

Askum – Tossene – Malmön och Hovenäset (Askum)

En utveckling är positiv, men här borde man i synnerhet planera för Verksamhetsområde, distanshandel och lager. En stor försiktig, så inte ett externt handelsområde skapas likt ett köpcenter, detta skulle kunna ytterligare utarma handeln i våra små samhällen.

Askum – Tossene – Malmön och Hovenäset (Tossene -Bärfendal)

Den naturliga vägen att komma till och från Tossene är via 174, Dingle, varför vikten av denna väg för kommunen behöver befastas.

Tossene verkar helt ha tappats bort, Tossene hela vägen mot Röd, ned till Säms dalar är i dalgångarna skogs och jordbruksmark med sporadiska bostäder.

Någonstans inom detta område borde man skapa ett område för tex. Flerbostadshus och/eller prisvärda tomter. Beaktar man VA-frågan så är kanske området ovanför Kvarnforsen mest lämpat.

Benders stenindustri är alltså en viktig både arbetsgivare och en viktig källa till bergmaterial även till den lokala byggindustrin genom barlast och ma-

kadam till betong. Att tänka sig att i framtiden där kunna utveckla såväl lager som industri nära E6 borde värderas i en ÖP, detta kan då kräva ny tillfart för att skydda vattentäkten.

Askum – Tossene – Malmön och Hovenäset (Malmön)

En utveckling är positiv, men här borde man i planera för Verksamhetsområde.

På Kalven där reningsverket har legat markeras nu som bostäder? Detta måste vara ett misstag, här bör man fortsätta att se det som ett hamn/naturområde.

Askum – Tossene – Malmön och Hovenäset (Malmön- Ny tillfartsväg)

En ny tillfartsväg är av högsta prioritering. Malmön-171:an. En förtur för boende och hantverkare till färjan skulle vara önskvärt.

Generella synpunkter och synpunkter kring Turism för samtliga orter i yttrandet

Redaktionell anmärkning: Yttrandet från Demokratiresans är uppdelad med ortsvisa synpunkter. I varje ortsvis genomgång återkommer två avslutande rubriknivåer; *Generellt* och *Turism*. Texten under dessa rubriknivåer är i stort sett likadan och dessa synpunkter redovisas därför samlad under denna rubrik. Där annan ordalydelse finns har det angivits.

Följande stycke handlar om generella synpunkter för orterna:

Demokratiresans bedömning: Övergripande, ÖP 2010 verkar alltfjämt bättre genomarbetad. För Kungshamn, Smögen och Väjern är meningen ovan kompletterad med följande:men å andra sidan är kanske inte ÖP 2022 mer än i sin linda? För Askum-Tossene-Malmön och Hovenäset är meningen kompletterad med följande: men å andra sidan kan öp 2022 utvecklas.

Verksamhetsområden saknas eller är underdimensionerade, tätortsnära på samtliga orter.

Vägar 171an behöver byggas om och breddas hela vägen till E6, men man får inte glömma att 174an är den naturliga vägen för alla som pendlar från norra

delen av kommunen. Kustvägen som går från Sotenäs till Tanum är en viktig länk för besöksnäringen. Dessutom klarar idag vare sig 171an eller 174an högvatten och/eller stora mängder regn, detta måste skyndsamt hanteras.

Cykelleder behöver anläggas mellan orterna skyndsamt, att göra detta ihop med VA och EI samt annan kanalisation är naturligt.

För alla orter utom Askum-Tossense-Malmön och Hovenäset anges följande: VA-frågan är inte tillräckligt hanterad, en ledning skulle kunna byggas mellan Hunnebostrand och Kungshamn, möjligen borde en ny plats för ett reningsverk någonstans mellan orterna värderas.

Följande stycke handlar om synpunkter gällande turism för samtliga orter:

Demokratiresans bedömning: Camping/husbil, Hela ÖP andas avsaknad av en av våra viktigaste näringsgrenar, här behöver en omfattande tanke implementeras, med tätortsnära campingar och ställplatser, men även lantligt belägna sådana i en övergripande plan.

Någon större hotell och boendeanläggning finns ej med i planerna, kanske man borde tänka i de banorna.

Hamnar/båtar, här handlar det både om turism och delårsboende samt givetvis åretruntboende. Med den massiva utbyggnad som planeras kan man förvänta sig ett rejält ökat behov av båtplatser och förvaring, hur implementeras detta i hela kommunen.

Kommentar

Se avsnittet Redovisning av synpunkter och dess bemötande efter ämnes- och ortsområden.

2.3 Liberalerna

Generellt gillar vi i Liberalerna strukturen på dokumentet med interaktiva kartor och förklarande texter. Den är mycket bra och lätt att navigera i. Kommunen är beskriven på ett utförlig sätt som tar upp många aspekter.

Vi gillar uttrycket unika orter unikt landskap. Viktigt att behålla den särart som Sotenäs har med sin kust, sin småskaliga landsbygd och unika orter. Här

finns inga stora slätter eller stora skogar. Landskapet växlar ständigt.

De inledande beskrivningarna till varje kapitel är informativt och lättläst.

Tanken att generellt bygga bostäder öster om kustvägen och att behålla den horisontlinje vi har idag känns självklar för oss i Liberalerna. Vi vill inte ha ny byggnation, varken villor eller flerfamiljshus som bryter horisontlinjen. När det byggs flerfamiljshus ska de placeras på ett sånt sätt att de passar in i landskapet både till storlek och höjd. Inga höghus i ett öppet landskap. Det bryter helt mot den bohuslänska byggnadstraditionen.

Viktigt att utveckla samhällena nära befintliga bostäder förutom att få en möjlighet att utveckla landsbygden runt Askums kyrka.

När vi pratar om att utveckla varje samhälle utifrån dess förutsättningar anser vi att detta synsätt även ska gälla Kungshamn. Kalla Kungshamn för centralort men ta bort namnet kuststad som för tankarna i fel riktning. De södra delarna av vår kommun är inte och skall inte utvecklas till ett Strömstad eller Lysekil.

Byt ut begreppet Kuststad och betona de olika orternas unicitet i enlighet med huvudstrategins målsättningar.

Kungshamn är ju idag centralorten i Sotenäs där de flesta gemensamma centrala funktioner finns läs högstadieskola, kommunhus, symbioscentrum och flertalet affärer. Smögen, Hovenäset och Väjern ska ha samma möjligheter att utveckla sina unika möjligheter.

Naturligtvis kommer orterna bara på grund av sin närhet till Kungshamn att komma närmare varandra när vägar, cykelbanor och gångstråk binder samman orterna. Den utvecklingen ligger i framtiden men att redan nu klumpa ihop orterna till ett konglomerat är helt fel. Smögen, Väjern och Hovenäset skall fortsatt benämnas kustorter.

Vad gäller bostäder tycker vi att de flesta av de föreslagna områdena lämpliga för framtida bostadsbyggande inom hela Sotenäs känns relevanta. Vi vill skicka med en tanke att vi i absolut möjligaste mån ska utveckla de mest attraktiva områdena för åretruntboende genom Sotenäsbostädernas regi, för att undvika

omvandling till delårsboende. När man utvecklar lite större områden är det viktigt att kommunen ställer krav både på sig själv och på privata aktörer att bygga blandat dvs fristående hus och flerbostadshus, de senare både med hyresrätt och bostadsrätt. I anslutning till områden med många hyresrätter ska man komplettera med villor och radhus, för att få fram områden med blandade upplåtelseformer. Det måste bli möjligt för unga, med eller utan familj att etablera sig på bostadsmarknaden. Fler unga efterlyser idag större tomter med möjlighet för odling och tex höns, gäss eller bin. Området runt Askums kyrka skulle kunna tillgodose det behovet.

Liberalerna anser att det även är bra att Smögen har möjlighet till framtida byggnation av bostäder. Däremot motsätter vi oss byggnation på Mellanberget och anser att detta område skall utgå ur Översiktsplanen. För att Smögen ska kunna härbärgera fler bostäder och verksamheter måste trafiksituationen lösas. Det behövs ett flertal åtgärder som att begränsa ren turisttrafik ex husbilar, enkelrikta gator och skapa möjlighet för dagsbesökare att parkera utan att köra ner till de centrala delarna. Det skulle gå att tillskapa externa parkeringar och bussa turister under högsäsong. Ingen ny byggnation ska ske innan trafiksituationen har lösts.

Vi tycker det är bra att ny bebyggelse på Malmön läggs intill nuvarande. Innan man bygger ut nya områden måste en ny väg på fastlandet till färjan anläggas. En ny väg på fastlandet till färjan är angeläget redan nu med tanke dagens trafiksituation på befintlig väg.

I framtiden kommer vi att behöva vara mer rädda om vårt vatten. I Sverige har vi hittills tagit för givet att vi har i stort sett obegränsade mängder rent vatten och priset på vatten har varit och är lågt.

En skrivning om att vatten ska ses som ett lån som ska lämnas tillbaka till naturen renare än det var när vi tog det, är på sin plats.

Det ska klarare framgå att våra reningsverk inte uppfyller kraven vissa delar av året. Det är visserligen ingen lång period men för att bygga fler bostäder måste vi kunna ta hand om spillvatten samt hantera dagvatten även när det kommer stora regnmängder.

Vi undrar om man har underlag att prata om undermåliga enskilda avlopp. Undermålig är ett starkt ord.

Liberalerna anser att det är viktigt att vi värnar våra vatten och kusten på andra sätt också. Vi ska inte skapa fler småbåtshamnar utan använda de hamnar vi har på ett optimalt sätt. Det måste finnas möjligheter, att i utkanten av tätorterna förvara båtar på land och sjösätta vid behov. Flertalet båtar används en kort period på några veckor och inte ens då dagligen. Vi föreslår att detta arbete startar snarast. Småbåtshamnar påverkar vattnet och bottnarna negativt.

Graniten är unik för Bohuslän. När vi bryter berg i en bergtäkt eller spränger för att bygga åstadkommer vi irreversibla skador. Graniten kommer aldrig att återbildas. Vi måste bygga utan att planspränga och anpassa byggnation till naturen. Det finns goda exempel på hur man kan göra. I äldre tider sprängde man betydligt mindre och murade grunder från berget. Blir vi nödsakade att spränga berg ska det ske med stor aktsamhet.

Vi har några konkreta saker som vi anser ska ändras:

- Att det område som avsatts för vindkraft i norra delen tas bort.
- Att området vid Seaport i Hunnebostrand inte ska tillåta besöksnäring utan finnas kvar obebyggt. En etablering av en eventuell djuphamn vore lämpligt i området då det redan är ett industriområde.
- Att området vid Lahälla i Hunnebostrand ska utvecklas med försiktighet. Med tanke på dess läge skulle tex hyresradhus för åretruntboende, i Sotenäsbostädernas regi ligga i linje med att utveckla attraktiva områden för åretruntboende.
- Om Sandbogenområdet ska utvecklas ska antalet bostäder begränsas och den centrala delen utvecklas till en mötesplats och Gerlegården ska kunna ses från sjösidan och landsidan.
- Vi vill inte ha byggnation med höghus upp till fem våningar, i det öppna landskapet. Vi anser att femvåningshus bryter med den bohuslänska traditionen.

- Använd begreppet tvärled som är det ord som använts tidigare inte tvärkoppling eller tvärlänk.
- Att området för byggnation av bostäder på Mellanberget skall utgå.
- Förslaget om djuphamn vid Hovenäset, på båda ställena, skall utgå ur ÖP.

Sammanfattningsvis säger Liberalerna

- Ta bort begreppet Kuststad.
- Bryt inte horisontlinjen med ny byggnation.
- Vi vill inte ha ett sammanhängande industriområde på 140 hektar, utan flera mindre områden.
- Bygg inåt landet.
- Använd marken med stor försiktighet.
- Ingen vindkraft varken på land eller till havs.
- Vi vill uppmuntra en utveckling med Solceller
- Se till att det finns mark för olika verksamheters behov.
- Sotenäs är en halvö som består av unika orter och ett unikt landskap .Det är viktigt att vi tar tillvara och utvecklar Sotenäs för kommande generationer.

Kommentar

Se avsnittet Redovisning av synpunkter och dess bemötande efter ämnes- och ortsområden.

2.3 Miljöpartiet de gröna i Sotenäs

Synpunkter på förslag till ny översiktsplan för Sotenäs kommun

Markanvändning

Huvudscenariot gällande befolkningstillväxt bygger på att ett större verksamhetsområde etableras sydväst om Askum. Miljöpartiet ser inte det som en önskad utveckling. Vi instämmer i stället i det som formulerats i huvudstrategin Unikt landskap-unika orter! Vi anser att Sotenäs ska bygga sin utveckling på ett långsiktigt hållbart vis och att det är just det unika landskapet, med de stora skönhetsvärdena och de höga natur- och kulturmiljövärdena som utgör grunden för all utveckling i Sotenäs.

Boende

Bostäder bör placeras utifrån ett långsiktigt perspektiv och med god boendemiljö. Bostäder bör placeras så att så många som möjligt i ett område, får ta del av tex utsikten. Nya bostäder bör placeras så att tidigare bebyggelse inte missgynnas med hänsyn till t.ex. utsikten.

Det behöver klargöras var boende ska vara tillåtet i framtiden. På flera sjönära platser har byggnader vars ändamål varit avsett för något annat, omvandlats till boenden. Exempel som i dag i praktiken är boenden, men inte tillåtet enligt gällande plan: Varvet i Bovallstrand, Sea Port i Hunnebostrand, Guleskär i Kungshamn, för att nämna några.

- Främja möjligheter för att skapa gemensamhetsboende, även på landsbygden.
- Bygga bostäder anpassade för äldre personer, med gemensamhetsutrymmen och gröna utomhusmiljöer.
- Bygga in trygghet och säkerhet genom att tillämpa barnperspektiv i samhällsplaneringen
- I vissa samhällen finns hus som ej bebos, nyttjas eller underhålls, undersök möjligheten att lösa in dessa för att kunna bygga bostäder på.

Samhällenas utveckling

Skapa möjligheten så att offentliga platser även tillåter reglerad försäljning såsom torghandel, ”foodtrucks” och så kallade ”pop up” verksamheter.

Askum

- Askum tätbebyggelse, vi ser fördelar med i första hand område för verksamhet i närheten av kustcharken. Askum i sig är en knutpunkt som passar för mindre blandade verksamheter.
- Utveckling av alternativa avloppslösningar på landsbygden / Askums utveckling med bostäder innebär behov av VA-system som klarar av kapaciteter utan att vara kopplade till kommunens reningsverk. Kan vara lämpligt utreda alternativa avloppssystem som kan recirkulera näringsämnen.

Kungshamn

- Sandbogen behöver i huvudsak utvecklas som en öppen mötesplats. Enstaka bostäder och/eller verksamhetslokaler kan samsas med en öppen och tillgänglig mötesplats och planerad växtlighet.
- Utveckla Strandpromenad i Kungshamn, gör det möjligt att promenera mellan Sandbogen och till Hagaberg.
- Planera för att bygga en ny skola i området Kungshamn/Väjern och frigöra mark i centrum, (nuvarande skolbyggnader) för bostäder.
- Inga ytterligare bostäder bör byggas på Rösolmen.
- Vi är emot tvärleden i Kungshamn. Däremot ställer vi oss positiva till en gång- och cykelväg på samma sträcka.

Smögen

- De fortsatt planerade byggnationerna på Kleven ser vi som olämpliga. Det är viktigt att bevara områden vid hamnen för verksamheter.

Hunnebostrand

- Låt Udden vara en mötesplats där människor och kultur kan mötas. Vi ser inte några problem med att strandskyddet återinförs på Udden. I området finns idag en skulpturpark som vi gärna ser utvecklas.
- Vi vill att den tätortsnära skogen i södra Hunnebostrand, väster om väg 174, bevaras och vårdas.

Bovallstrand

- Bevara naturen och tillgängligheten vid Skomakarudden.
- Undergångar/övergångar vid väg i samhället där det kan vara lämpligt. Exempel Bovallstrand och nya ICA.

Hamnar och bryggor

- Bevara djuphamnen i Hunnebostrand och Guleskär.

- Begränsa bryggor och skydda/återskapa ålgräsängar och fiskens barnkammare.
- Utveckla miljöstationer vid båthamnar och möjlighet för även husbilar med flera att nyttja dem.
- Stryk djuphamnen i Hovenäset.

Verksamhetsområde för kontor/ arbetsplatser, Co-working

- Möjliggör ”företagshubbar” på några platser i kommunen, med god bredbandsuppkoppling/fiberanslutning (för enskilda företag och organisationer att samverka och kunna dela på gemensamma ytor och utrustning). ”Hubbar” som även kan utvecklas med bilpooler och solceller.

Naturområden

- Utred kommunala naturreservat och möjligheten att utveckla något naturrum.
- Det är viktigt att säkerställa allmänhetens tillgång till strandlinjen.
- Ta fram en plan för att plantera träd på lämpliga platser som skydd för stark sol och skapa lä vid vind.
- Planeringen av markområden ska ske så att minsta möjliga berg skadas.
- Sotenäs kommun behöver ta fram en naturvårdsplan under kommande mandatperiod.
- Naturvårdsplanen bör peka ut ett antal områden lämpliga för att anlägga eller återställa våtmarker för ökad vattenkvalitet och minskad risk för översvämningar.

Infrastruktur/vägar/kollektivtrafik

- Bygg Cykelvägar mellan samhällena, cykelvägar som möjliggör att pendla med cykel. Cykeltrafikanter ska inte hänvisas till långa omvägar i förhållande till den som kör bil.
- Bygg färdigt anslutningen Brygge - kommungränsen mot Tanum.
- Ta fram en cykelplan med prioriteringar

MP:s förslag till prioritering av cykelvägar

1. Heljerödsgatan i Bovallstrand - Brygge - kommungräns mot Tanum
2. Ramsviks korsning - Solvik
3. Ulebergshamn - Bovallstrand

Klimatanpassade va-systemen.

- Öppna diken för dagvatten.
- Utred undergångar/övergång vid väg genom samhällena.

Friluftsliv och turism, fritidsaktiviteter

Knyt ihop Soteleden med vandringsleder i Tanum, Munkedal och Lysekil.

- Ridning och ridverksamhet pågår hela året – arbeta successivt för att säkra möjligheten för ryttare och hästverksamheter att kunna rida utmed säkra leder och samtidigt minska risker i trafiken, genom att märka ut möjliga ridleder/vägar.
- Skapa odlingslotter runt om i kommunen att hyra, för de som vill odla.

Klimat och miljö

- Planera solceller i samband med nybyggnationer.
- Planera för solceller på samtliga lämpliga byggnader som kommunen råder över.
- Främja hållbarhet och energieffektivitet i byggnadslösningar och i all planering.
- Planera in möjliga platser för bussar/kollektivtrafik, vid detaljplanearbeten.
- Planera in platser som möjliggör återvinning och källsortering i detaljplanearbeten.

Övrigt runt samhällsplanering

- Krav på detaljplaner vid byggnation när ett antal (3-4) bostäder planeras på samma område.
- Bilen bör inte vara en styrande norm vid samhällsplanering.
- Arbeta för att skapa social och miljömässig hållbarhet i planeringen, såsom mötesplatser, gemensamhetsutrymmen, delade arbetsutrymmen och utveckling av lånesystem.

- Viktigt att vara restriktiv med att ”släppa fram” områden för ökat fritidsboende, då markytan ska räcka länge och för kommande generationer.

Kommentar

Se avsnittet Redovisning av synpunkter och dess bemötande efter ämnes- och ortsområden.

2.5 Moderaterna

Generellt

Förslaget till ny ÖP ser i det stora hela mycket bra ut. Övergången till att nu ha den i en digital version ger helt andra möjligheter att kunna ta del av ÖPn såväl övergripande som på detaljnivå. Alla kan här studera hur utvecklingen föreslås kunna ske även i sin omedelbara omgivning där man bor samtidigt som planen visar på den långsiktiga utvecklingsmöjligheten för kommunen som helhet.

I det följande finns dock en del synpunkter på vissa delar av ÖPn där förändringar bör göras innan den antas av kommunfullmäktige.

Kulturmiljöer

Som bilaga till ÖPn finns ett förslag till kulturmiljöprogram. Detta bygger i stort sett på ett underlag som fanns i ÖP 2010. Att kulturmiljön behöver värnas råder ingen tvekan om.

Däremot har det nu liggande förslaget en del fel som måste rättas till. Dessutom behöver de områdesgränser som angetts justeras ner avsevärt för att inte starkt begränsa möjligheterna till åretruntboende även i de äldre delarna av våra samhällen. Detta kan gälla behovet av ombyggnationer för moderna kök och badrum men också möjligheter till energibesparande åtgärder som solceller. En särskild granskning av kulturmiljöprogrammet har därför gjorts som biläggs detta yttrande. En översyn måste också göras av ”Gestaltningssprogram för kulturhistoriskt värdefulla kustsamhällen, Sotenäs kommun, 2021-12-01” för att underlätta installation av energibesparande solceller.

Hovenäset, H7 Kompletteringsområde hamn

I granskningshandlingen föreslås att detta område skall utredas för möjligheter till hamn för lokala verksamheter. I debatten och i konsekvensbeskrivningen har detta uttryckts som förslag till ”djuphamn”. Moderaterna framför som sin mening att någon djuphamn av mera klassiskt slag aldrig kan vara aktuellt inom detta område. Möjligtvis kan det vara lämpligt att utreda möjligheterna att anordna en ny sk ångbåtskaj för mindre passagerarbåtar typ S/S Bohuslän, M/S Soten. Den äldre ”ångbåtskajen” har tyvärr blivit inbyggd av omgivande bryggor etc.

Kungshamn-Väjern-Smögen-Hovenäset ”Kuststad”

Beteckningen ”Kuststad” bör tas bort eftersom det lätt missuppfattas. I grunden bör naturligtvis infrastruktur etc planeras som för en mindre stad. Kanske uttrycket ”Större kustort” kan användas i stället.

Kungshamn område Öster om Kungshamnsvallen, B7

Detta område avsätts i ÖPn som utvecklingsområde för bostäder men även viss serviceverksamhet i ett våningsantal upp till fem våningar. Med tanke på att området utgörs av ett berg och att omgivande bebyggelse huvudsakligen utgörs av villor bör dock våningsantalet begränsas till max tre våningar.

Kungshamn område Sandbogen, B8 Omvandlingsområde

Sandbogen är idag ett område för verksamheter med tveksam inriktning med hänsyn till läget. En förändring till att skapa en öppen parkliknande plats för allas trevnad måste prioriteras. Eventuell byggnation för boende bör endast ske i mycket begränsad omfattning intill berget i västra delen av området.

Smögen område Mellanberg, B36 Utvecklingsområde för bostäder

Med tanke på att exploateringsgraden redan är hög på Smögen samt de få bostäder som skulle kunna exploateras här bör detta område sparas tills vidare. Bättre

satsa på att utveckla det nya centrumområdet vid ICA Ankaret.

Hunnebostrand område "Södra Hunnebostrand, B16

Området som markerats är på hela 35 ha och borde i denna ÖPn begränsas något speciellt i östliga delen där den tar jordbruksmark i anspråk.

Bovallstrand område Stensnäsullen, T5

Det är viktigt att campingverksamheten vid Stensnäsullen får möjlighet att leva kvar och i viss mån utvecklas. Detta bör förstärkas i beskrivningen för området.

Bovallstrand område Öster om Bovallsdörren, V1

Detta expansionsområde täcker ca 1,5 ha och bör begränsas i östlig riktning så att nuvarande stigar och ytor behålls för närrökreation. Även skolan utnyttjar dessa områden.

Askum område Lycke norra, B35

Den östligaste delen mot "Trånget" bör tas bort med tanke på att den delen är mycket smal och att väg 171 kan komma behöva breddas.

2.6 Socialdemokraterna i Sotenäs

Inledning markanvändning tätorter:

Partiet önskar ändra inledningen kring det parti som anger markanvändningen för orten så att referensen till det strategiska begreppet kuststaden inte är med.

Ny ordalydelse föreslås enligt nedan:

Kungshamn - Smögen - Väjern – Hovenäset

Växer och utvecklas utifrån sina karaktärer och olikheter Våra kustsamhällen utvecklas hänsyn till befintliga kulturmiljövärden och omgivande närrökreatiomsområden. Orterna har olika karaktärer och olika förutsättningar för komplettering och utbyggnad.

Övriga ändringar

- T3 Lökholmen partiet önskar att området kvarstår som enbart hamnområde och fritidsområde strykes.
- B36 Mellanberg är felaktigt markerat vid Läskärsgatan Smögen. Partiet vill pröva eventuell utbyggnad av bostäder i området väster om Skyttevägen Smögen.
- B12 Kleven 2:16 ska tas bort, inga fler bostäder på Kleven
- B7 Öster om Kungshamnsvallen Partiet anser att femvåningshus på detta område ger en total ändring av landskapsbilden. Höjd och våningsantal bör anpassas till omkringliggande byggnader. Max 3 våningar.
- B13 Långevik ser vi som ett utvecklingsområde men anser att intilliggande plan Långeviksbergen bör avslutas. (Redaktionell anmärkning: I styrgruppen har denna del förtydligats med att det är det pågående programarbetet som Socialdemokraterna avser ska avbrytas, utvecklingsområde B14 Långeviksbergen bör ligga kvar i översiktsplanen).
- C6 Kungshamns centrum. Partiet vill ha en fördjupad översiktsplan över Kungshamns Centrum.
- B8 Sandbogen. Partiet emotsätter oss byggnation av bostäder i Sandbogen. I stället vill vi ha en utveckling av ett kultur- och fritidsområde med fokus på Gerlegården. Att planera för bostäder här när Sandbogen är en återvändsgränd när det gäller trafiken är inte rimligt.
- C5 Smögen centrum. Partiet vill ha en fördjupad översiktsplan över Smögens Centrum
- H7 Djuphamnen på Hovenäset tas bort.
- Ett område för bostadsutveckling i Hovenäset behöver tas fram.
- Gällande TV2 Väg förbi Örn påtalas en felskrivning
- Partiet önskar att en plan eller en strategi för hur vägen genom Örn till färjeläget skall lösas

bör redovisas i översiktsplanen för att undvika en ”död mans hand över Malmö”

- Vägen TV1 Tvärläng Kunghamn föreslås mellan plastfabriken och Smögenrondellen vill partiet stryka. Tvärlänken kan istället läggas norr om Väjern.

Kommentar

Se avsnittet Redovisning av synpunkter och dess bemötande efter ämnes- och ortsområden.

2.7 Sverigedemokraterna

Sverigedemokraterna ställer sig emot utredandet av en djuphamn i området H7. Föreslagen placering kommer att ha för stor påverkan på närmiljön. Vi anser även att behovet av en djuphamn i kommunen bör omvärderas.

Kommentar

Se avsnittet Redovisning av synpunkter och dess bemötande efter ämnes- och ortsområden

3 Föreningar och organisationer

Föreningar med synpunkter på område H7 Svineviken

3.1 Hovenäsets intresseförening

Påstår att översiktsplanen öppnar upp för en framtida djuphamn och att det också bör bedömas som en miljöstörande industrianläggning. I yttrandet framförs en rad argument (följer ej PBL, en bristfällig analys har gjorts, området har ej bedömts likartat som andra enligt föreningen jämförbara områden, närhet mellan miljöstörande industri och bostadsbebyggelse med kulturmiljöer, känslig naturmiljö, annan användning av vattenområdet utanför Hovenäset, muddringsbehov och behov av annat anläggningsarbete som sprängning, svår vägkoppling). De önskar att textavsnitt och illustrationer i Sotenäs kommuns översiktsplan 2022 där Hovenäset pekats ut som lämplig plats för en djuphamn skall strykas.

Föreningen har också ordnat en namninsamling med (namninsamlingen redovisas endast med en sammanställning över antalet undertecknare) med 861 fysiska och 1572 digitala underskrifter som enligt yttrandet ska stödja intresseföreningens yttrande.

3.2 Resohamnen, båtgrupp i Hovenäset

Gruppen sägs ha 31 medlemmar, de har skickat en kopia på en inlägga skriven av Hovenäsets intresseförening daterad 2022-07-24 med i stort sett samma innehåll som yttrandet ovan, dvs 3.1.

3.3 Carlux bostadsrättsförening

I yttrandet uttrycker bostadsrättsföreningen att de är mycket starkt emot planens skrivning där Hovenäset anges som en lämplig plats att anlägga djuphamn (red. anm. H7 Svineviken avses troligen). De önskar att denna formulering stryks.

De anger som skäl att det saknas analys eller konsekvensbeskrivning kring förslaget med befärade sprängningar, breddningar och fördjupningar av befintlig farled.

3.4 Hovenäsets bastuförening

Hovenäsets Bastuförening tror att ett ingrepp i form av en industrianläggning och djuphamn i denna sär-

egna miljö kommer att förändra samhället i grunden samt påverka miljön och livet såväl ovan som under havsytan.

Där djuphamnen (red anm. H7- Svineviken avses troligen) föreslås finns i dag bland annat en mycket populär och mångårig simskola, Hovenäsets seglar-sällskap, välanvända sjöbodor, gamla bevarade hus, ett stort antal båtplatser, marina med båtservice som ger arbetstillfällen och service till boende och sommargäster samt en aktiv bastuförening. Allt detta hotas om planerna på att anlägga en djuphamn blir verklighet.

De kräver därför att samtliga stycken om detta stryks ur Sotenäs kommuns översiktsplan 2022.

Bastuföreningen är skriven på Ponténvägen 10, Hovenäset.

3.5 Norra Björnemyrens samfällighetsförening

Anför att fartyg som idag anlöper djuphamnar är fartyg som har en dödvikt på cirka 137.000 ton, är 400 meter långa och mer än 50 meter breda samt har ett djupgående på nästan 15 meter.

När man gör en översiktsplan måste även framtida planer vara verklighetsbaserade och här saknas detta. Har styrgruppen varit i Svineviken i Hovenäset innan man skrev detta? Vidare sägs att förutom miljöpåverkan och de otroligt stora ingrepp som behövs för att anlägga en djuphamn, var man än anlägger den, så är möjligheten att anlägga en djuphamn i Svineviken i Hovenäset närmast obefintlig, det är helt enkelt ett för litet område för ett projekt av denna dignitet.

Norra Björnemyrens Samfällighetsförening vill kraftfullt framhålla den stora olämpligheten att det i en översiktsplan finns en tilltänkt djuphamn i Hovenäset.

Vi uppmanar styrgruppen att i sin slutversion av översiktsplan 2022 stryka Hovenäset som tilltänkt plats för en djuphamn.

Föreningen består av 32 hushåll belägna i nordvästra delen av Hovenäset runt Klockarevägen.

3.6 Hovenäsets segelsällskap

Som levande seglarförening i Sotenäs, smärtar det oss djupt att läsa att plats för en djuphamn (rad anm. förmodligen avses H7- Svineviken), rakt över föreningens område samt intilliggande hus och vatten.

Segelssällskapet anför följande skäl till att platsen är olämplig för föreslagen verksamhet:

- Segelklubbens verksamhet riktar sig i första hand till barn och är beroende av en plats där man kan lära sig att segla med lugna vindar, med bra manöverutrymme och bra sjösättningsmöjlighet. Detta är den enda lämpliga platsen i Hovenäset.
- Alla ideellt aktiva är från Hovenäset och skulle inte vara tillgängliga för en eventuell flytt till annan ort.
- Små jollar med barn kan inte samsas med stora båtar även om vi flyttade klubben en liten bit.

Kommentar

Området kommer tas bort ur Översiktsplanen.

I granskningshandlingen angavs följande: "Möjlig utveckling av hamn med lastkaj söder om viken. Utvecklingsområdet avser en mindre hamn i syfte att tillgodose behovet av sjötransporter för lokala verksamheter." Vidare angavs att innan området kan vara aktuellt för utveckling skulle en rad frågor först lösas.

För klargörandets skull har det inte varit en fråga om att utreda vidare en större industri-etablering eller en djuphamn som ska kunna ta emot 400 meter långa fartyg vilket anges i föreningens yttrande.

Begreppet djuphamn är relativt och har använts sparsamt i handlingen. Det har dock använts i konsekvensbeskrivningen och hänsynsdelens för att visa på skillnaden mellan vanlig fritidsbåtshamn och ett hamnläge som kan ta emot yrkestrafik i en mindre hamn med sjötransporter för lokala verksamheter. Detta har lett till missstolkningar av vad granskningshandlingen föreslagit.

Föreningar med synpunkter rörande huvudsakligen andra frågor än H7 Svineviken

3.7 Sotenäs naturskyddsförening

Föreningen instämmer i huvudstrategins målsättning att det är viktigt att ta tillvara det unika landskap som finns och bygga vidare på de likaså unika ortskvaliteterna samt att en utveckling måste ske med balans och varsamhet om miljö och människor.

Sotenäs Naturskyddsförening anser att en översiktsplan som framställs idag bör spegla och ta sin utgångspunkt i att vi befinner oss i en exceptionell situation med en pågående och accelererande klimat- och ekologisk kris. Att detta i stor utsträckning saknas är

Föreningen invänder sig mot förslaget till ny översiktsplan i detta saknas.

Enligt PBL ska en översiktsplans innebörd och konsekvenser kunna utläsas utan svårighet. Naturskyddsföreningen menar att översiktsplanen inte uppfyller detta. Miljökonsekvenserna har enligt föreningen inte beskrivits i tillräcklig omfattning. Ett exempel som anförs är H7 Svineviken där mycket hänvisas till kommande utredningar.

Naturskyddsföreningen hänvisar i övrigt till våra synpunkter som lämnades i samrådskedet.

Kommentar

Se avsnittet Redovisning av synpunkter och dess bemötande efter ämnes- och ortsområden samt Länsstyrelsens yttrande med kommentarer.

Länsstyrelsen anser att konsekvensbeskrivningen i översiktsplanen är tillfredsställande. De anger vidare att vissa frågor rörande klimat, risk och säkerhet kan komma behöva kompletteras med vidare utredningar, men att det i ett översiktligt perspektiv är tillräckligt utrett.

3.8 Bovallstrands hembygdsförening

Yttrandet är till stora delar identiskt med de delar som rör Bovallstrand i yttrande 2.2 Demokratiresan.

I följande punkter uttrycks synpunkter som är formulerade på annat vis än i Demokratiresans yttrande.

- Gällande väg 171 och väg 174: Föreningen påtalar att vare sig väg 171 eller väg 174 klarar

högvatten och/eller stora mängder regn, detta måste skyndsamt hanteras, i princip är det bara en plats på 171an vid Tosteröds vatten som behöver höjas, dräneras.

- Föreningen anser att områden för handel och turism bör tillkomma inom orten.
- En strand/bryggpromenad och cykelled bör planeras från Bruket till Brygge. En strandpromenad skulle sedan kunna skapas från Bovallsskylten hela vägen fram till nuvarande gamla Sotenäs trävaru vid Dinglevägen. Detta skulle skapa en 3km lång strandpromenad som sannolikt skulle bli ett besöksmål, samtidigt knyts Sotenäs ihop med Tanum, samt Bovallstrand med Gerlesborg på ett smakfullt sätt.
- Avloppskapacitetet är kritisk och måste säkerställas, nuvarande situation är ohållbar med kapacitetsbrist, byggstopp och översvämningar.
- Torget är en central och viktig plats som när ICA flyttar kräver extra fokus, här skulle en mer välkomnande miljö med mer allmänna sittplatser, stenläggning och kanske någon stensulptur eller några ”vargar från ortens stenbrott” vara ett lyft.

Kommentar

Se även avsnittet Redovisning av synpunkter och dess bemötande efter ämnes- och ortsområden.

3.9 Malmöns hembygdsförening

Hembygdsföreningen uppskattar att området runt smedjan på Malmön fått en funktion i Sotenäs kommuns översiktsplan 2022. (red. anm. Område V7 Gulldalen åsyftas)

Föreningen tillsammans med kommunen samt Thordén stiftelsen med flera har lagt ner stora resurser på att restaurera smedjan under åren. Området med smedjan, lokstallet, kompressorhuset m.m. är idag det enda kompletta kulturarvet från stenindustriepoken i Bohuslän och Sverige. Således ett unikt kulturarv.

Föreningen samarbetar med övriga intressenter i området. Tyvärr finns det verksamhet som i stort sett har upphört men som fortfarande arrenderar mark av kommunen. Det innebär att intresset för området är

svalt och leder tidvis till att området används som en uppställningsplats för maskiner, båtar, byggmaterial med mera.

Kommunen har redan en uppställningsplats för båtar i närheten av Gulldalens återvinningscentral. Därför bör området med smedjan m.m. inte användas för uppställning av gamla maskiner, båtar, etc.

Enligt Hembygdsföreningen bör området få en karaktär där man tar vara på de gamla byggnaderna samt håller ordning och reda i området. Flera av verksamheterna i området bidrar redan idag så gott det går till detta mål.

Kommentar

Se även avsnittet Redovisning av synpunkter och dess bemötande efter ämnes- och ortsområden.

3.10 Tossene byalag

Tossene Byalag anser att Tossene kyrkby och landsbygd kan få samma utvecklingsmöjligheter för verksamheter, näringsliv och bostäder som Askum. Hela kommunen, även norra delen ska väl utvecklas.

Tossene ligger visserligen inom riksintresse för kulturmiljön men det lyfts ju också fram att målpunkter ska utvecklas på landsbygden. Borde finnas mark även här, för bebyggelse, som inte inkräktar på jordbruksmark.

Kommentar

Se avsnittet Redovisning av synpunkter och dess bemötande efter ämnes- och ortsområden.

3.11 Kungshamns IF

Kungshamns IF ser stora problem med byggnation på denna plats p.g.a. vår verksamhet på både kvällar och helger (red. anm: Område B7 Öster om Kungshamnsvallen avses). Det förekommer både höga ljud och stark belysning som säkerligen kommer att innebära klagomål från närboenden. Det har även ställts frågor om konserter igen på Kungshamnsvallen som säkerligen inte går att genomföra med hus så nära. Alla arrangemang på Kungshamnsvallen är enligt föreningen en fråga om överlevnad för Kungshamns IF.

Kommentar

Se avsnittet Redovisning av synpunkter och dess bemötande efter ämnes- och ortsområden.

3.12 Myrens samfällighet

Samfälligheten menar att det i planen anges att en eventuell utveckling av område B3 Nedanför vattentornet är beroende av vägfrågan kring Örn först får en lösning.

Samfälligheten vill poängtera att det i strid mot dessa påståenden/skrivningar tvärt om tydligt framgår i granskningshandlingen att just område B3 är prioriterat att bebygga på Malmön före åtgärder kring trafiksituationen i Örn. Denna tvetydighet skapar otydlighet i vad som de facto gäller och vi anser fortfarande att denna trafiksituation måste omhändertas innan bebyggelse inom område B3 kanske.

Avslutningsvis vill vi åter igen trycka på de två synpunkter vi redan inlämnat under samrådsförfarandet: Vid ev. bebyggelse i område B3 måste lämplig vägdragning studeras i ett tidigt skede.*

Ingen trafik till B3 kan passera inom samfällighetens vägnät då detta består av gång- och cykelvägar.

De delar av F1 som ligger inom samfälligheten är inte aktuella att bebygga med fler bostäder.* De grönområden som i nuläget kan ses som att bebyggelsen är gles är samfälligheten satta att förvalta som just grönområden i och med gällande lantmäteriförrättning. (14-ASU-2099 från 1973)

Kommentar

Noteras.

Se även avsnittet Redovisning av synpunkter och dess bemötande efter ämnes- och ortsområden.

Företag

3.13 Rambo AB

Påtar att arbete med en ny avfallsplan ska påbörjas hösten 2022 och att nationella målet om att 60% av bostäder ska tillgång till bostadsnära insamling är förändrat till senast år 2025.

För hushållens avfallshantering finns aktuella Lokala Avfallsföreskrifter, antagna av kommunfullmäktige 2017-02-16 och Renhållningstaxa, antagen av kommunfullmäktige 2018-12-13.

Rambo kommer att införa Hemsortering i 4-fack för hushållen i villor och fritidshus i Sotenäs kommun med start hösten 2023. Hushållen kommer få tillgång till ett system med fastighetsnära källsortering och återvinning av upp till 10 fraktioner.

Arbete pågår att även utveckla kommunens avfallshantering för ökad källsortering, återanvändning och återvinning av matavfall och förpackningar för företag och flerfamiljshus samt att kommunen bör se över sin egen avfallshantering i egna verksamheter. Följande punkter anges:

- Kommunen verkar för att mängden avfall ska minska och därmed för ett minskat behov av deponiutrymme. Det är angeläget att kommunen planerar och utser lämpliga platser för tippning av rena schaktmassor.
- Kommunens mål är att slam från kommunala reningsverk ska vara så rent från farliga ämnen att det kan återtas i kretslopp exempelvis som jordförbättring eller gödning inom lantbruket.
- Kommunen skall arbeta aktivt för att uppnå en effektiv hantering av återanvändning och återvinning.
- Vid detaljplanering och bygglovsprövning ska hänsyn tas till praktiska förutsättningar för avfallshantering, såsom framkomlighet och placering av kärl.
- Regeringens ändrade förordningar om producentansvar för förpackningar och tidningar innebär att från 2025 ska alla bostadsfastigheter obligatoriskt ha sin insamlingsplats bostadsnära (där detta är fysiskt möjligt med tanke på sopbilars framkomlighet, möjlighet

att placera kärl etc). I annat fall erbjuds ”Del i gemensamt kärl/kärlskåp”.

Kommentar

Översiktsplanen justeras avseende datum i enlighet med yttrandet. I övrigt är flera av synpunkterna redan framförda och har i den mån de påverkar planen inarbetats.

3.14 Vattenfall eldistribution AB

Vattenfall Eldistribution har inget att erinra.

3.15 Renahav Sverige AB och Swedish Algae Factory AB

I förslag till översiktsplan finns i princip verksamhetsområdet för Hagaberg och Ödegårdens industriområde inte med.

Föreslår att den nya översiktsplanen kompletteras i enlighet med text som finns i tidigare ÖP 2010 samt att området utvidgas så att även Swedish Algae Factory täcks in enligt bilagd bild.

Dessutom är det viktigt med zoner för lukt och buller vilket även finns med i ÖP 2010.

Bilder och illustrationer finns som bilagor till yttrande.

Justera i förslag till översiktsplan så att hela tomten som Fastighetsbolaget Swedish Algae Factory AB köpt av Sotenäs kommun (Vägga 2:505, avstyckning från Vägga 2:262) redovisas i handlingen. Bifogat förrättningsdokument till yttrande.

Kommentar

Se avsnittet Redovisning av synpunkter och dess bemötande efter ämnes- och ortsområden.

3.16 Ellevio AB

Vi har tagit del av granskningshandlingarna i ärendet. Vi har, som ni även skriver i handlingarna, distributionsnätet för elen i Sotenäs kommun.

Det är viktigt att ta hänsyn till befintligt elnät och utveckling av elnätet i samhällsplaneringen. Elnätet och elförsörjningen i planprocessen behöver utredas i

varje enskilt fall. I detaljplaneprocessen är det viktigt att vi kommer in i ett så tidigt skede som möjligt.

När vårt befintliga elnät riskerar att påverka eller påverkas även i andra plan- och bygglovsärenden förutsätter vi att vi remitteras.

Kommentar

Noteras

3.17 Ramsvik Stugby & camping

Cykelvägar/-leder

Ur granskningstexten i ÖP22: ”Trafikverket ser positivt på kommunens ambitionsnivå avseende gång- och cykelvägsutbyggnad. I ett sådant arbete bör kommunen göra en prioritering av stråken. Att ha en prioritering är fördelaktigt vid ansökningar om statlig medfinans och finansiering via Regional plan där så är möjligt.”

Många cykelleder är önskvärda, men man måste prioritera, om det ska bli något gjort.

Högsta prioritet bör sträckan Hunnebo (Solliden) – Solvik ges. I gällande ÖP är denna sträcka tudelad och kallas TC4 och TC5. Här får man mest nytta för investeringen, men bara om båda slutförs i närtid.

Om denna sträckning färdigställs, helst i samma fina standard som de cykelvägar som leder fram till Solliden respektive Solvik har, så förbinds de mellersta och södra kommundelarna på ett ypperligt sätt.

Många invånare bor i Hunnebo och arbetar i Smögen/Kungshamn eller vice versa. Med en cykelväg av god kvalitet uppmuntras människor att cykla istället för att använda bilen för pendling. Tillkomsten av riktigt bra elcyklar gör cykelpendling till ett relevant alternativ för många, men underlaget måste vara bra, dvs jämn och fin asfalt. En cykelled på grusstigar i områden bakom den allmänna vägen 174 kommer inte att förslå.

För folkhälsan blir det en mycket bra, säker och lagom lång led för motionsturer, att cykla mellan Hunnebostrand och Smögen/Kungshamn. Som det är nu är sträckan bokstavligen förenad med livsfara för de cyklister som vågar/är dumma nog att ge sig ut där.

För besöksnäringen är cykelförbindelser av mycket hög prioritet. Våra gästande turister vill i allt högre

utsträckning ta sig fram och uppleva besöksmål på miljövänligt och hälsosamt sätt, dvs att vandra, cykla eller paddla. Många kommer nu med husbilar och då har man oftast cyklar med sig för de dagliga utflykterna.

De mest uppskattade och välbesökta turistmålen återfinns i Smögen och i Hunnebostrand. Naturmässigt är Ramsvikslandet ett besöksmål som stiger i rang för varje år, nu senast när STF utsett Kuststigen till en av Sveriges få signaturleder och anger just sträckan på Ramsvikslandet som exceptionell. Gästerna efterfrågar att kunna ta sig mellan dessa intressekluster på ett behagligt och miljövänligt sätt.

Nordens Ark är förstås också ett besöksmål av dignitet, men är rimligen mer av ett mål dit man tar bilen av tidsskäl, för att få så stor del av dagen som möjligt inne på djurparken.

Om planerna på den detaljplanlagda boendeanläggningen (camping/stugby) på Ödby blir verklighet, så ökar behovet av bra cykelväg till Smögen/Kungshamn avsevärt.

Jag har levt i och varit verksam i besöksnäringen i Sotenäs i 58 år. Jag ser utvecklingen tydligt och hur snabbt det går. Det är klassiskt att man överskattar förändringar på tre år sikt men underskattar förändringar på tio års sikt. Jag får en känsla av att man från politiskt och tjänstemannahåll i kommunen underskattat husbilarnas utveckling samt den långa, stora trenden av utomhusturism. Ungdomsfestandet och shoppingen på Smögenbryggan är på tillbakagång sedan lång tid. Fortfarande viktiga parametrar, men det är inte där utvecklingen sker. I synnerhet inte om man vill utveckla besöksnäringen i Sotenäs både geografiskt och på andra säsonger än högsommaren.

Så, prioritera bra cykelväg TC4+TC5 längs väg 174 och se till att det inte går ytterligare 12-15 år innan sträckan är färdigställd. Var tydlig i ÖP22 att cykelvägar verkligen är prioriterade och att denna sträcka har prio ett.

Företaget har skickat in bilder.

Det talas så vackert i förslaget till Översiktsplan 2022 om de unika kvalitéer de små kustsamhällena

i Bohuslän besitter och hur viktigt det är att bevara dessa för den alldeles särskilda miljö de utgör och det absoluta värdet att slå vakt om den.

Kustsamhällena är uppskattade kulturmiljöer och är en viktig del av upplevelsen av kustlandskapet.

Värdet för besöksnäringen att bibehålla denna miljö är avgörande för attraktiviteten för besöksnäringen, vilken utgör en viktig grund för näringslivet i kommunen.

I Sotenäs Kommuns förslag till översiktsplan för 2022 tycks man helt glömt bort detta, åtminstone vad gäller Hovenäset.

För denna pärla har man nu i sin propå till Översiktsplan förslagit att det skall inrättas en djuphamn i Svineviken!

Detta vore helt förödande och skulle i ett slag helt förändra Hovenäset från en attraktiv Bohuslänsmiljö till ett industriområde, och för vilket det i förslaget det inte framkommit ett enda skäl till att anlägga en djuphamn.

Jag tänker inte närmare räkna upp alla fördelar med området Svineviken, då det säkert redan kommit in många synpunkter där man redogör för dessa, men kan inte undgå att nämna badet med dess manetnät, vilket gör att många barnfamiljer kommer från andra delar av kommunen för att bada vid Resobadet, simskolan vid samma bad, segelskolan, den fina småbåtshamnen (vilken nukommunen förtjänstfullt uppraderat) etc.

Så ta nu och stryk hela stycket på sidan 91 i granskningshandlingen till ÖP med följande ordalydelse:

”I arbetet har tre djuphamnslägen i syfte att möjliggöra godstransporter med färja studerats. Två i Hovenäset, vid Svineviken och Hovenäsets marina samt ett i Hunnebostrands hamn. Läget i Hunnebostrand bedöms inte vara lämpligt med hänsyn till den pågående verksamheten i hamnen, hamnens läge i samhället och översiktsplanens inriktning mot besöksnäring och turism i anslutning till området. I Hovenäset bedöms det norra läget vid Svineviken som mest lämpligt med hänsyn till tillfart för tung trafik och pågående markanvändning. Fördjupade studier behövs för att avgöra om det föreslagna läget är lämpligt som djuphamn.”

I inledningen av Blå Översiktsplan, antagen av Sotenäs Kommun, kan man notera att, som man nu föreslår i och med anläggande av en djuphamn vid Svineviken, skulle det krävas en farled, för att möjliggöra angörning vid i Svineviken, som strider mot vad som framkommer av Blå ÖP. Enligt Blå ÖP är den enda möjliga farleden:

”Områden för båt- och friluftsliv; Utpekade områden är värdefulla för båt- och friluftsliv med hänsyn till god framkomlighet. De ska vara tillgängliga för rekreation, turism och för upplevelser av kust- och skärgårdslandskapet. Anläggningar som hindrar framkomligheten till sjöss eller som påverkar skärgårdslandskapets upplevelsevärden negativt bör inte tillkomma”

Gör ett rejält omtag och börja med att analysera vilket behov det finns av en djuphamn överhuvudtaget. Vilka verksamheter har ett behov av en djuphamn i dagsläget och i framtiden?

Vilka verksamheter har man tänkt sig specifikt?

Skulle man locka till sig nya näringsverksamheter vi byggandet av en djuphamn?

Det finns ett gammalt talesätt: ”Sälj inte skinnet innan björnen är skjuten”.

Här är det alldeles baklänges, man vill sälja skinnet innan det finns någon björn i sikte!

Externa sakkunniga som ingått i den arbetsgrupp som tagit fram förslaget till ny ÖP utgörs av ett antal representanter för Rådhuset Arkitekter AB. Något rådhus har ju inte funnits på Hovenäset eller dess när-område.

Namnet antyder ju att dess verksamhet är mer inriktat på större städer.

Enligt uppgift har inte någon för Rådhuset Arkitekter AB varit på plats för att studera förhållandena vid Svineviken. Om detta inte är korrekt, vilka från Rådhuset Arkitekter AB har besökt Svineviken och vid vilka datum?

Om det nu är så som namnet antyder kan ni kanske tipsa era partikollegor på riksplanet och i Stockholm.

Kommentar

Se avsnittet Redovisning av synpunkter och dess bemötande efter ämnes- och ortsområden.

I översiktsplanen går det att läsa om hur översiktsplanen arbetats fram.

3.18 Hallindens granit

Företaget påpekar att de bedriver täktverksamhet på fastigheterna Valla 4:7 och 5:1. Verksamheten har pågått sedan tidigt 1900-tal och nuvarande täktillstånd (dnr 5511-47151-2010 och 551-23426-2012) är utan bortre tidsgräns.

Stenbrottet på de två nämnda fastigheterna har en unik kvalitet och färgton vilket gör stenen mycket attraktiv.

Vi har två synpunkter på den nya ÖP för Sotenäs kommun.

1. Vårt område på ovan nämnda fastigheter måste vara markerat som bergtäkt. Precis som övriga täkter, exempelvis Ävja.
2. Det är inte lämpligt att planera för vindkraft i direkt närhet till vår verksamhet. I ÖP finns ett förslag om ”utredning för vindkraftspark” i närheten/ direkt anslutning till vår täkt. Samtidigt har man valt bort Hogenäs som lämpligt område på grund av närhet till industri/ täkt. Samma princip måste gälla för området vid vår täkt.

Kommentar

Handlingen reviderades enligt synpunkterna inför granskningen.

Det angivna vindbruksområdet ligger utanför täktillståndet. Påverkan från eventuella vindkraftsverk i det utpekade vindbruksområdet kommer begränsa sig till buller och skuggor. Annan påverkan kan vara att täktområdet kan behöva biytor inom vindbruksområdet.

I den prövning som följer på etablerande av vindkraftverk ska även möjlig påverkan på intilliggande verksamheter visas. Placering av vindkraftverk som skulle kunna få negativ inverkan på täktverksamheten kommer inom ramen för den processen vara möjlig att utvärdera mer detaljerat med slutresultatet att ingen påverkan sker.

3.19 Sotenäsbostäder

Sotenäsbostäder har tagit del av granskningshandlingen och noterar att antal möjliga våningar har begränsats i område 9a och 9b. Vi förstår bakgrunden utifrån synbarhetsanalysen men vill vara tydliga att låg exploateringsgrad begränsar möjligheten att bygga ekonomiska hyresbostäder.

Område 9c motsvarar ca 100 - 150 hyresrätter producerade i en ekonomiskt gynnsam skala med en exploateringsgrad ungefärligen motsvarande den västra delen (punkthusen) av det nyligen detaljplanlagda området på Förålarne Vägga 2:408 m.fl. vilket vi bedömer vara en förhållandevis liten volym under översiktsplanens livslängd.

Mot bakgrund av ovanstående samt tidigare remsyttrande så ser vi gärna att man utreder möjligheten att differentiera område 9b där en del av området kan tåla en bebyggelseskala i 3-4 våningar och/eller utöka 01måde 9c.

Vi undrar också om luckorna mellan områdena 9a-c samt 10 bli ett hinder om vägdragningen eller bebyggelsen behöver anpassas utefter befintliga ten-äng och naturförutsättningar? Kan man i så fall undvika detta genom att redovisa de aktuella områdena som ett större sammanhängande fält i markplaneringskartan. Med nuvarande redovisning bildas luckor i bebyggelsen som i ett detaljplaneskede kan behöva anpassas.

I övrigt tycker vi att det materialet visar en mycket god framtidsanda och en positiv utveckling av kommunen.

Kommentar

Se avsnittet Redovisning av synpunkter och dess bemötande efter ämnes- och ortsområden.

Synen på var högre exploatering bedöms som möjlig inom kommunen är sammanvägd med synen på landskapet och kulturmiljöerna. Översiktsplanens inriktning är att sådan bebyggelse är möjlig inom det som benämns kuststadens inre delar, där påverkan på landskap och kulturmiljöer bedöms bli mer begränsad. Tillkommande högre bebyggelse kan uppföras som en del av tätortsutvecklingen Kungshamn, Väjern, Smögen och Hovenäset.

3.20 Västvatten AB

Västvatten har en rad redaktionella synpunkter som justerats där så bedömts som nödvändigt. De påtalar också att i arbetet med VA-planen har tre alternativ studerats vad gäller placeringen av reningsverk. I granskningshandlingen anges endast två alternativ. Det tredje alternativet är en variant av det i granskningshandlingen beskrivna två alternativen med en ny anläggning i Hunnebostrand.

Kommentar

De redaktionella synpunkterna har gått igenom och vid behov justerats.

Se avsnittet Redovisning av synpunkter och dess bemötande efter ämnes- och ortsområden.

4 Kommunala nämnder och förvaltningar

4.1 Miljönämnden i mellersta Bohuslän

Miljönämnden i mellersta Bohuslän har följande synpunkter på rubricerat förslag till översiktsplan:

- B10 – Inom området finns vattensalamander. Det behöver beaktas.
- Vindkraft Valla - det finns uppgifter om häckande rovfågel i närområdet. Det behöver beaktas.

Kommentar

Se avsnittet Redovisning av synpunkter och dess bemötande efter ämnes- och ortsområden.

Synpunkten gällande område B10 framfördes i samrådet och områdets rekommendationer justerades inför granskning för att reflektera detta.

Gällande VBI Valla (Vindbruksområdet) kompletteras områdets rekommendationer med informationen från yttrandet.

4.2 Omsorgsnämnden

Omsorgsnämnden ställer sig bakom Översiktsplan 2022 och lämnar inga synpunkter

Kommentar

Noteras

4.3 Räddningstjänsten

Räddningstjänsten skulle vilja att texten runt den tilltänkta vägen mellan infarten till vattenverket vid Dale vatten och Väjern kompletteras med de fördelar som räddningstjänsten ser med vägen.

Fördelarna med den föreslagna vägen är att körtiderna mellan samhällena minskas vilket föranleder kortare responstider (tid från larm till framkomst).

Vägen öppnar även upp för alternativa placeringar av räddningsstationer vilket kan vara av stort värde då ÖP:n omfattas av en utvecklingsinriktning där Kungshamn, Väjern, Smögen och Hovenäset är tänkt att utvecklas med gemensam service och knyts närmare varandra så att de på sikt bildar motsvarigheten till en kuststad.

Fördelarna med vägen skulle även vara stora vid en etablering av vattenbruksverksamhet/ större industri på Norra Hogenäs då konstruktiva diskussioner om en omorganisation från deltid till heltidstation skulle möjliggöras.

Räddningstjänsten vill även att text till ”tvärvägen” mellan befintlig brandstation och rondellen vid Smögenbron kompletteras med de fördelar räddningstjänsten ser med vägen.

Utöver möjligheterna att slippa transportera farligt godstransporter samhället i Kungshamn skulle vägen ge en betydligt kortare responstid till Smögen och Väjern som dessutom är på väg att få en betydande storlek på bebyggelse inkl redan beviljad detaljplan med byggnader upp till 5 våningar.

Vägen skulle även en betydande positiv påverkan för räddningstjänsten att möjliggöra effektiva räddningsinsatser vid takbränder i industribyggnader och livräddning med hjälp av höjdfordon i högre byggnader.

Utöver ovan nämnda fördelar skulle båda vägarna ge fördelar genom att en betydande större andel invånare skulle vara anställningsbara då de skulle klara anställningsvillkoret på anspänningstiden (tid från larm till första utryckningsfordonet lämnar stationen) på 5 min.

Då Ambulans- och polisens verksamheter är samlokalisera med räddningstjänstens verksamhet i Kungshamn har föreslagna vägar givetvis en positiv

effekt på dessa blåljusverksamheters möjlighet att genomföra snabba och effektiva insatser.

Sammantaget skulle vägarna möjliggöra en betydande ökning av förmågan att förhindra eller begränsa skador på liv, egendom eller miljö.

Kommentar

Fördelarna som beskrivs har legat till grund för utpekandet. Konsekvensdelen ses över och kontrolleras så att tvärlänkens fördelar beskrivs på ett rättvisande sätt.

5 Angränsande kommuner

5.1 Munkedals kommun

Munkedals kommunstyrelse beslutar att Munkedals kommun inte har något att erinra mot förslaget till ny översiktsplan för Sotenäs kommun i sin helhet.

5.2 Strömstad kommun

Ingen erinran

5.3 Tanums kommun

Hänvisar i sitt yttrande till tidigare skrivelse som skickades fel i samrådet. I den handlingen sägs:

Planförslaget visar på ett överskådligt sätt strategier för vilken utveckling man vill ha och hur denna ska kunna nås med hänsyn till bland annat befintliga värden. Den utpekade strukturen för framtida markanvändning förefaller över lag väl genomtänkt och anpassad till platsernas förutsättningar. Strukturen bidrar samtidigt till att nya bostadsområden får tillgång till service och grönområden och att infrastrukturen för gång- och cykeltrafik, samt underlaget för kollektivtrafik stärks.

Från Tanums perspektiv noteras särskilt det stora utvecklingsområdet för verksamheter och de positiva konsekvenser detta kan få även för Tanums kommun i form av ökad inflyttning och arbetstillfällen. Tanums kommun ser fram emot fortsatt dialog och samverkan kring de mellankommunala frågor som kan bli extra aktuella till följd av detta.

Gällande utredningsområdet för vindkraft vore det värdefullt med en visuell analys som visar hur en utbyggnad med moderna verk på runt 200 meter på platsen skulle kunna upplevas sett från bland annat Tanums kommun och miljöerna kring Bottnafjorden.

Kommentar

Synpunkterna noteras, gällande den efterfrågade analysen kring eventuella vindkraftverk i VBI Valla hänvisas till den forstatta prövningsprocess som skulle föregå en sådan etablering.

Bilaga

Sammanställning av yttranden från enskilda

Det har under granskningen inkommit yttranden från 145 enskilda. Alla yttranden har gått igenom och redovisas nedan sammanfattat och förkortat som konkreta synpunkter. I de fall en person lämnat in flera yttranden har dessa sammanförts i ett. Yttrandena är namnsatta efter det datum de kom in men sorterade efter övergripande tematik.

Argument och motiveringar för synpunkter framförs inte i sin helhet i nedanstående sammanställning. Alla yttranden finns att läsa i sin helhet hos kommunen. Synpunkterna har på ett sammanfattande sätt lyfts in i den ämnes- och ortsvisa redovisningen av synpunkter och ställningstaganden. I några enskilda fall har yttranden bemöts direkt i denna bilaga.

Innehåll

Bilaga	1
Sammanställning av yttranden från enskilda	1
Yttranden som berör område B3	1
Yttranden som berör område B7	4
Yttranden som berör område B36 (Smögen)	7
Yttranden som berör område H7	9
Övriga områden:	16
B8 Sandbogen	16
B12 Kleven 2:12	16
B13 Långevik och B14 Långeviksbergen	16
B16 Södra Hunnebostrand	16
B19 Lahälla (Utgått) och G8 Jönserö	16
B20 Valarne	17
B22 Öster om Skälberget	17
B23 Gamla syfabriken etapp 2	17
Norra Hogenäs	17
Förslag till nya områden	18
Yttranden gällande mobilitet	19
Övriga yttranden	20

Yttranden som huvudsak berör område B3

Yttrande 72, 6 personer

- Förespråkar att man i första hand utvecklar de möjligheter som ges i område B1 på Bohus Malmön i anslutning till centrum, och låter den högsta punkten på ön förbli en plats för alla att njuta av utan gatljus, vägnät eller privat boende, en del av den orörda natur som ännu finns kvar på ön.
- Föreslår därför att man minskar samt förskjuter område B3 österut och lägger en årsring på slutningen ovanför bebyggelsen mellan y-korsningen Västerhavsvägen - Myrvägen. Man får en vacker utsikt ner mot kyrkan och även mot hamnen, och här bör också finnas bättre möjligheter att ansluta området direkt till Myrvägen. Området nedanför har redan en varierad bebyggelse och läget lämpar sig för både sommarhus och åretruntboende.

Yttrande 75, Två personer

- Anser att område B3, Norra Myren, är olämpligt för åretruntboende på grund av att det blir ett isolerat vindutsatt område under höst/vinter. Det är bättre att satsa på det större planlagda området B1 sydväst om Grönvik.
- Anser att en vägförbindelse till område B3 inte kan gå via Store Pelles gränd på grund av trafiksäkerheten. Store Pelles gränd och Västerhavsvägen är inte byggda för biltrafik. Förbindelsen måste gå via vattentornet, Ljungberget.
- Anser att det blir ett stort ingrepp vid byggnation i område B3, med påverkan på rekreationsområde och ökat buller. Det finns också ett bronsåldersröse i närheten.

Yttrande 95, En person med familj

- Motsätter sig förslaget om nya bostäder i området B1 Höjden sydväst om Grönvik och i området B3 Nedanför vattentornet på Bohus Malmön. En rad skäl anförs, områdena används för närrekreation, infrastrukturen är bristfällig,

områdena berörs av fornlämningar, påverkan på naturmiljö.

- Bebyggelse inom områdena F1 Myren, F2 Södra sidan Stallen och T1 Stallebrottet bör hållas låg.
- Har synpunkter på översiktsplanens intention att låta Kungshamn - Smögen - Väjern - Hovenäset växa ihop till en kuststad och anser att påverkan på naturmiljön blir för stor. I yttrandet förespråkas att statliga instanser och myndigheter ska ha möjlighet att diskutera planförslaget.
- Vill se en sammantagen hållbarhetsanalys kopplad till miljö och klimat.
- Är översiktsplanen förenlig med Parisavtalet och Agenda 2030?
- Saknar analys om potentialen för helårsboende på Malmön.

Kommentar:

Länsstyrelsen representerar statens intressen när en översiktsplan tas fram. De har yttrat sig i såväl samråd som granskning. De kommenterar också den hållbarhetsbedömning som åtföljer planförslaget. Som en del av hållbarhetsbedömningen ingår att förhålla sig till gällande nationella riktlinjer och mål.

Gällande en analys avseende helårsboende så görs detta i det åtföljande bostadsförsörjningsprogrammet.

I övrigt se områdesvisa kommentarer.

Yttrande 103, Två personer

- Motsätter sig det föreslagna bostadsområdet B3 nedanför vattentornet på Bohus Malmön på grund av påverkan på natur- och rekreationsvärden. Många vandrar på vägen upp mot dammen intill området och därefter ut på klipporna nedanför vattentornet för att njuta av utsikten.

Yttrande 104

- Motsätter sig det föreslagna bostadsområdet B3 nedanför vattentornet på Bohus Malmön

på grund av påverkan på naturvärden och de unika berg som finns kvar efter stenindustrin.

Yttrande 120, Två personer

- Motsätter sig det föreslagna bostadsområdet B3 nedanför vattentornet på Bohus Malmön på grund av påverkan på natur- och rekreationsvärden samt att det kan bli intressekonflikter med Myrens fritidshusområde som främst nyttjas på sommaren.
- Vill se en lösning för hur byggtrafik, boendetrafik och framtida transporter till område B3 är planerade.

Yttrande 127, En person

- Har synpunkter på bostadsområde B1 på Bohus Malmön: Tillfartsvägar framgår inte i förslaget. För att inte öka trafiken mer än nödvändigt mellan korsningen Gulldalen/Stallebrottet/Grönvik bör tillfartsvägarna i första hand ansluta till vägen mot Gulldalen från denna korsning. Av samma skäl bör parkeringar för bilar ordnas i anslutning till vägen till Gulldalen. Den delen av Bohusleden som går genom B1 bör som föreslås i översiktsplanen behållas intakt, liksom att fornlämningarna samt deras närmaste områden ska lämnas intakta. Tillgången till båtplatser för de tillkommande fastigheterna måste beaktas. Eftersom vattnet utanför Grönviks industriområde är markerat som tillhörande industri bedömer jag att avsikten är att utöka båtplatserna med t ex flytbryggor i området mellan Bohus Malmöns Båtklubb (BMBK) och sjösättningsrampen vid minigolfbanan. Ett ökat antal båtplatser medför också att plats för ökat antal bilar måste finnas. Alla från B1, B2 (och F2) kommer inte att promenera till sin båtplats med matsäck, badkläder och fiskeutrustning.
- Har även synpunkter på bostadsområde F2: Vid stora regnmängder fylls både befintligt dike och vägen med forsande vatten. Placering och utformning av utökad bebyggelse måste ta hänsyn till detta. Utfarterna bör också utformas

med hänsyn till den intensiva trafiken på vägen mellan färjan och centrum i samband med färjeavgång.

- Har förslag på ny industrimark. Tidigare planer har avsett området mellan Stallebrottet och utlastningen vid Rönnemon till industriverksamhet (T1). I nya planförslaget saknas mark för småindustri förutom vid Gulldalen (V7). Den stora ytan mellan friluftsscenens parkering och utlastningen vid Rönnemon bör kunna innehålla anvisning för industri.
- Översiktsplanen saknar helt cykelväg från Tullbodens färjeläge till Kungshamn vilket är en stor brist och fortsatt trafikrisk. Vägsträckan till Kungshamn är som avstånd perfekt för cykling men vägutformningen gör att det är förenat med stor fara att cykla på den smala och hårt trafikerade vägen.
- Likaså saknas gång- och cykelväg från den sydöstra delen av F2 till centrum där trafiken till och från färjan är tät och med skyddskurva.
- Fortsatt utbyggnad av bostäder kommer – bortsett från trafikflaskhalsen vid Örn – att påverkas negativt av den reducerade kapaciteten på färjan som kommer att inträffa sommaren 2023 då Trafikverket kommer att märka om färjan från fyra till tre filer av utrymningsskäl. Färjekapaciteten kommer då att minska med 25%. Finns planer hos Trafikverket att ersätta färjan med en annan med likvärdig (eller större) kapacitet?

Yttrande 131, Två personer

- Motsätter sig nybyggnation i område B3, Myren, på Bohus-Malmön på grund av ökad belastning på färjeförbindelse och vägar i området samt påverkan på natur-, rekreations- och kulturvärden samt fastighetspriser. Infrastrukturen på Malmön klarar inte fler boende på Malmön. Sommartid är köerna långa till färja, ibland med flera timmars väntetid när trycket är som högst. Enligt EU-direktiv finns förslag på att minska färjans kapacitet från fyra till tre filer på grund av att bilars storlek har ökat

drastiskt. Det finns i dagsläget bara en matvaruaffär på ön, ingen skola eller vårdcentral. Malmön skulle förlora i naturvärden vid ytterligare förtätning och naturen är det som lockar människor till besök.

Yttrande 148, Två personer

- Uttrycker oro gällande möjlig bostadsbebyggelse i område B3. Skäl som anförs är: kapacitet och säkerhet i väg- och färjenät till och från Malmön på fastlandet och på ön, kapacitet i VA-nät, bristande service och fornlämningar. Det utpekade området anses vara värdefullt för rekreation med utsikts-, utflykts och lekvärden särskilt nämnt.
- I yttrandet påpekas att om åtgärder görs gällande de allmänt nämnda kapacitetsproblemen och det trots allt skall byggas fler bostäder på ön så är en mer smakfull och ur de flest perspektiv bättre bebyggelse på ön att använda något av de redan befintliga stenbrotten. Stallebrotten i norr pekas ut. Det skulle innebära att en befintlig sprängd yta med begränsat naturvärde exploateras med en mer lämplig möjlig trafiklösning för att lösa bostadsexploateringsbehovet.
- De yttrande njuter kolossalt av lugnet på slutningen ovanför nuvarande bebyggelse i anslutning nedanför B3-området och gör besök ett flertal gånger i veckan upp på toppen, där utsikten avnjutes tillsammans med en kopp kaffe.

Yttranden som huvudsakligen rör sig om område B7 Öster om Kungshamnsvallen

Yttrande 55, en person

- Motsätter sig byggnation av höghus i område B7 i Kungshamn på grund av påverkan på omgivande bostadsområde, på berghällar och grönområden. Anser att flervåningshus är en förstörande faktor för Kungshamns genuina arv.

Yttrande 60, anonym

- Motsätter sig byggnation av femvåningshus i område B7 i Kungshamn.

Yttrande 61, en person

- Motsätter sig byggnation i område B7 i Kungshamn, mellan Kungshamnsvallen och Fotbollsvägen.

Yttrande 62, anonym

- Motsätter sig byggnation i område B7 i Kungshamn på grund av påverkan på omgivande bostadsområde.

Yttrande 63, anonym

- Motsätter sig byggnation av höghus i område B7 i Kungshamn.

Yttrande 66, anonym

- Motsätter sig byggnation av femvåningshus i område B7 i Kungshamn.

Yttrande 69, en mejladress

- Motsätter sig byggnation av flervåningshus i område B7 i Kungshamn på grund av påverkan på omgivande bostadsområde, på grönområde och utsikt. Anser att det kommer medföra kraftigt minskad trivsel och värdeminskning för fastigheter.
- Motsätter sig även en hamn i område H7 vid Hovenäset.

Yttrande 76, anonym

- Motsätter sig byggnation av femvåningshus i område B7 i Kungshamn på grund av påverkan på omgivande bostadsområde, på berghällar,

grönområde och utsikt. Anser att det kommer medföra värdeminskning för fastigheter. Vi vill fortsätta med att kunna njuta av det lilla naturliga öppna landskapet som gör miljön här ute så unik.

Yttrande 77, en person

- Motsätter sig byggnation av flervåningshus i område B7 i Kungshamn på grund av påverkan på omgivande bostadsområde, på fotbollsplaner, rekreationsområde, grönområde, utsikt och insyn.

Yttrande 78, en person

- Motsätter sig byggnation av flervåningshus i område B7 i Kungshamn på grund av påverkan på omgivande bostadsområde och på grönområde. Anser att det kommer medföra värdeminskning för fastigheter och att området blir mer trafikerat. Det finns andra platser där man kan bygga, exempelvis i Väjern eller vid vattentornet.

Yttrande 79, anonym

- Motsätter sig byggnation av flervåningshus i område B7 i Kungshamn på grund av påverkan på omgivande bostadsområde och på havsutsikten. Anser att de fria ytorna skulle försvinna så att det blir trångt mellan husen. Det finns andra platser där man kan bygga, exempelvis i Väjern.

Yttrande 80, anonym

- Motsätter sig byggnation av flervåningshus i område B7 i Kungshamn på grund av stor påverkan på områdets utseende och karaktär, natur- och rekreationsvärden, samt utsikt. Anser att det kommer medföra minskad trivsel och värdeminskning för fastigheter.

Yttrande 105, En person

- Motsätter sig det föreslagna bostadsområdet B7 i Kungshamn på grund av påverkan på berghällar, grönområden och befintliga bostadsområden.

Yttrande 108, anonym

- Motsätter sig byggnation av femvåningshus i område B7 i Kungshamn och ser hellre ett område för träning och rekreation.

Yttrande 109, en person

- Motsätter sig byggnation i område B7 i Kungshamn på grund av påverkan på omgivande bostadsområde, på berghällar och grönområden.

Yttrande 110, anonym

- Motsätter sig byggnation av höghus i område B7 i Kungshamn och anser att området bör bevaras som naturpark eller möjligen bli någon form av plan för utomhusaktiviteter. Det är trångt som det är, det är brist på parkeringsplatser och underhållet av gatubilden är obefintligt.

Yttrande 111, en person

- Motsätter sig byggnation i område B7 i Kungshamn på grund av påverkan på omgivande bostadsområde, på berghällar och grönområden.

Yttrande 112, en person

- Motsätter sig byggnation i område B7 i Kungshamn på grund av påverkan på omgivande bostadsområde, på berghällar och grönområden. (Kopia av yttrande 111)

Yttrande 113, en person

- Motsätter sig byggnation i område B7 i Kungshamn på grund av påverkan på omgivande bostadsområde, på berghällar och grönområden. (Kopia av yttrande 111)

Yttrande 115, en person

- Motsätter sig byggnation i område B7 i Kungshamn på grund av påverkan på omgivande bostadsområde, på berghällar och grönområden.

Yttrande 116, en person

- Motsätter sig byggnation i område B7 i Kungshamn på grund av påverkan på omgivande bostadsområde, på berghällar och grönområden. (Kopia av yttrande 115)

Yttrande 117, en person

- Motsätter sig byggnation i område B7 i Kungshamn på grund av påverkan på omgivande bostadsområde, på berghällar, grönområde, djur och natur, utsikt och insyn. Anser att det kommer medföra värdeminskning för fastigheter. Kommenterar skrivningen om att upplevelsen från Bohus-Malmön av femvåningshusen bedöms bli måttlig, och anser att man i första hand bör bedöma påverkan för dem som bor intill.

Yttrande 118, en person

- Motsätter sig byggnation i område B7 i Kungshamn på grund av påverkan på omgivande bostadsområde, på berghällar, grönområde, djur och natur, utsikt och insyn. Anser att det kommer medföra värdeminskning för fastigheter. Kommenterar skrivningen om att upplevelsen från Bohus-Malmön av femvåningshusen bedöms bli måttlig, och anser att man i första hand bör bedöma påverkan för dem som bor intill.

Yttrande 126, Två personer

- Motsätter sig byggnation i område B7 öster om Kungshamnsvallen eftersom höghus i tre till fem våningar på ett berg kommer att påverka omgivningen markant, och synas väl från Bohus-Malmön. Anser att detta strider mot de särskilda hushållningsbestämmelserna i 4 kap miljöbalken. Området bör bevaras som friluftsområde med möjlighet för idrottsföreningen KIF att använda det.

Yttrande 137, anonym

- Motsätter sig byggnation i område B7 i Kungshamn på grund av påverkan på omgivande bostadsområde, på berghällar, grönområde, utsikt och insyn. Anser att det kommer medföra mera trafik, buller och värdeminskning för fastigheter. Kommenterar skrivningen om att upplevelsen från Bohus-Malmön av femvåningshusen bedöms bli måttlig, och anser att man i första

hand bör bedöma påverkan för dem som bor intill.

Yttrande 138, mejladress

- Motsätter sig byggnation i område B7 i Kungshamn på grund av påverkan på omgivande bostadsområde, på berghällar och grönområden.

Yttrande 139, anonym

- Motsätter sig byggnation i område B7 i Kungshamn.

Yttrande 140, anonym

- Motsätter sig byggnation av femvåningshus i område B7 i Kungshamn.

Yttrande 141, anonym

- Motsätter sig byggnation av femvåningshus i område B7 i Kungshamn på grund av ökad trafik och påverkan på grönområde och omgivande bostadsområde som idag har en- till tvåvåningshus.

Yttrande 142, en person

- Motsätter sig byggnation av femvåningshus i område B7 i Kungshamn på grund av påverkan på omgivande bostadsområde, utsikt, kvällssol och att befintliga solceller kommer att få mindre sol. Anser att det kommer medföra mera trafik och värdeminskning för fastigheter.

Yttrande 143

- Motsätter sig byggnation av femvåningshus i område B7 i Kungshamn på grund av påverkan på den unika naturen och kustsamhället.

Yttrande 144, en person

- Motsätter sig byggnation av femvåningshus i område B7 i Kungshamn på grund av påverkan på omgivande bostadsområde, utsikt och insyn, kvällssol och soltimmar för solcellerna på taken. Anser att det kommer medföra värdeminskning för fastigheter. Kommenterar skrivningen om att upplevelsen från Bohus-Mal-

mön av femvåningshusen bedöms bli måttlig, och anser att man i första hand bör bedöma påverkan för dem som bor intill.

- Motsätter sig byggnation vid motionsspåret ”Slingan”. Är tanken att folk som vill vara ute i naturen ska behöva åka bil till Ramsvik eller liknande? Där har ju kommunen redan dragit fram fiber och satt fibermarkskåp i större delen mellan Kungshamn och Väjern. Hur rimmar det med miljöbalken? Och varför drar man in fiber där innan ÖP/detaljplan är ändrad?

Yttrande 145, en person

- Motsätter sig byggnation av femvåningshus i område B7 i Kungshamn på grund av påverkan på omgivande bostadsområde, utsikt och insyn, samt mer trafik. Anser att det kommer medföra värdeminskning för fastigheter och förstöra idyllen som får turisterna att komma till Sotenäs.

Yttrande 146, en person

- Motsätter sig byggnation av femvåningshus i område B7 i Kungshamn på grund av påverkan på omgivande bostadsområde, utsikt och insyn, samt mer trafik. Anser att det kommer medföra värdeminskning för fastigheter och förstöra idyllen som får turisterna att komma till Sotenäs. Kopia på yttrande 145.

Yttrande 147, anonym

- Motsätter sig byggnation av flervåningshus i område B7 i Kungshamn på grund av stor påverkan på områdets utseende och karaktär, natur- och rekreationsvärden, samt utsikt. Anser att det kommer medföra minskad trivsel och värdeminskning för fastigheter.

Yttranden som huvudsak berör område B36 Mellanberg på Smögen

Yttrande 10, mejladress

- Motsätter sig ny bebyggelse på lekplatsen på Glommeberget (område B36 på Smögen).
- Vill att kommunen tar bättre hand om sina markområden där, röjer taggiga nyponbuskar med mera så att området inte växer igen.

Kommentar

Synpunkten gällande nyponbuskar är på sådan nivå att den ej rör översiktsplanen men förmedlas vidare till berörd förvaltning.

Yttrande 12, två personer

- Motsätter sig ny bebyggelse i område B36 på Smögen på grund av utsikt och för att inte röra Smögens ytterområden.
- Påpekar att det finns två områden i översiktsplanen som benämns B36, på Smögen och på Hedalen.
- Anser att planens förslag till nytt centrum i område C5 är mycket bra och realistiskt.

Yttrande 25, två personer

- Motsätter sig ny bebyggelse i område B36 på Smögen på grund av utsikt och påverkan på natur- och rekreationsvärden.

Yttrande 38, två personer

- Understryker behovet av nya billiga bostäder i kommunen.
- Anser att planens förslag till nytt centrum i område C5 är bra och realistiskt.
- Motsätter sig ny bebyggelse i område B36 på Smögen på grund av påverkan på natur- och rekreationsvärden.
- Påpekar att det finns två områden i översiktsplanen som benämns B36, på Smögen och på Hedalen.

Yttrande 51, två personer

- Motsätter sig ny bebyggelse i område B36 på Smögen på grund av utsikt och påverkan på natur- och rekreationsvärden.
- Anser att vatten- och avlopps nätet behöver byggas ut innan det byggs fler bostäder.

Yttrande 54, två personer

- Anser att det är viktigt att stora krav ställs på tillkommande bebyggelse i den inre kustzonen, eftersom kommunens attraktionskraft till stor del beror på hav och kust.
- I avsnittet om besöksnäringen på sidan 20 bör de unika naturförutsättningarna nämnas, med klippor, orörd natur och möjligheter till vattensporter, dykning med mera.
- Det är bra att värna förutsättningarna för helårsboende men man bör vara medveten om att det är svårt att göra det i översiktsplanen.
- Anser att det behövs investeringar i väg, vatten och avlopp i stora delar av kommunen innan ny bebyggelse kan tillkomma. Detta gäller särskilt för Smögen.
- Motsätter sig ny bebyggelse i område B36 på Smögen på grund av påverkan på natur- och rekreationsvärden, däribland lekytor för barn.
- Påpekar att det finns två områden i översiktsplanen som benämns B36, på Smögen och på Hedalen.
- Hittar inte information om hur översiktsplanen tillgodoser kraven i FN:s barnkonvention som sedan 2020 är svensk lag.

Kommentar

Den strategiska texten på sidan 20 är avsedd att vara enkel och kort. En mer utvecklad beskrivning av besöksnäringens kvalitéer finns under avsnittet Förutsättningar.

Länsstyrelsen representerar statens intressen och har yttrat sig gällande om planen anser sig följa lagkraven vad gäller översiktsplan. Se länsstyrelsens yttrande.

Yttrande 81, två personer

- Motsätter sig byggnation i område B36 på Smögen på grund av natur- och rekreationsvärden, utsikten från Mellanberget och för att inte spränga sönder berget.

Yttrande 87 en fastighetsägare

- Understryker behovet av nya billiga bostäder i kommunen.
- Anser att förslaget till nytt centrum C5 är bra och realistiskt.
- Motsätter sig bebyggelse i område B36 i Smögen, som kräver stora sprängningsarbeten och ger stor påverkan på naturmiljön samt på lektytor, bouleanor och rekreationsvärden. Här finns en unik dalgång med gammal sjöbotten, skapad av inlandsisen. Det saknas dessutom en områdesbeskrivning av område B36.

Yttrande 88 och 119, två personer kompletterat av en person

- Motsätter sig ny bebyggelse i område B36 på Smögen, för att bevara unika havsnära ytterområden i ett tätbebyggt samhälle, för att bevara natur- och rekreationsvärden, havsnära ljung, vandringsleden och lekplatsen i området, samt för att inte spränga i berget, försämra boendemiljön och överbelasta infrastrukturen på Smögen. I området finns grodor, salamandrar, strandpaddor, fjärilar och besökande flyttfåglar. Enligt Naturvårdsverket är samtliga grodarter fridlysta.
- Femton till tjugotusen besökare uppskattas vandra över område B36 varje år, vilket ska jämföras med det fåtal bostäder som föreslås.
- Påpekar att området har samma nummer som område B36 i Hunnebostrand.
- Översiktsplanens huvudstrategi att ta tillvara på unika landskap och ortskvaliteter är en bra prioritering. När bostäder byggs främst öster om väg 174, säkerställs att unik natur runt befintliga tätbebyggda områden bevaras.
- Det föreslagna utvecklingsområdet C5 skapar en trevlig närmiljö för boende på Smögenön.

Yttrande 93, två personer

- Motsätter sig ny bebyggelse i område B36 på Smögen på grund av påverkan på natur- och rekreationsvärden, lekplats/boulebana, gångstig och utsiktsplats, infrastrukturen i Smögen samt det unika granitberget. Förslaget skapar ett fåtal bostäder men påverkar naturen mycket.

Yttrande 94, två personer

- Motsätter sig ny bebyggelse i område B36 på Smögen på grund av påverkan på natur- och rekreationsvärden, gångstig och utsiktsplats och för att inte spränga mera granitberg.

Yttrande 106, en person

- Motsätter sig det föreslagna bostadsområdet B3 nedanför vattentornet på Bohus Malmön på grund av påverkan på miljön, ökad trafik på tillfartsvägar och påverkan på Myrens stugby. Konceptet då denna byggdes var att erbjuda ett semesterboende på små tomter med total avskildhet. Anser att detta kulturhistoriska värde kommer att skadas av insyn från föreslagen bebyggelse i område B3.

Yttrande 122, två personer

- Tycker om översiktsplanens fokus på att bevara den kustnära vackra naturen och på att bostäder ska byggas främst öster om väg 174 och inte i kustnära områden.
- Motsätter sig ny bebyggelse i område B36 på Smögen, på grund av stor påverkan på natur- och rekreationsvärden för ett relativt litet antal bostäder. Här finns sällsynta, skyddade och fridlysta djur, däribland den rödlistade strandpaddan.

Yttrande 125, två personer

- Motsätter sig byggnation på Smögen som hamnar ovanför bergets siktlinje från hav (eller land), oavsett tidigare byggnation. Motsätter sig att spränga i granitberget generellt och framför allt i område B12 och B36.

- Trafiksituationen och vattenreningen på Smögen bör lösas innan nybyggnation kan tillåtas.
- Anser att det inte är givet att nuvarande industriområde (B12) ska omvandlas till bostadsområde. Anser att två våningar är en lagom skala för området om det ska byggas nya bostäder. Nya bostäder bör utformas så att de smälter in i miljön och företrädesvis vara i trä. Anser att flerbostadshus inte är förenligt med ambitionen om att bevara miljön och det unika, kustnära samhället. Höga hus tar bort utsikten. Låt inte ekonomisk vinning gå före arkitektur, miljö och att bevara det unika kustnära samhället.
- Motsätter sig byggnation i område B36 på grund av påverkan på berghällar, natur och vandringsstig.

Yttrande 128, två personer

- Motsätter sig ny bebyggelse i område B36 på Smögen eftersom det kommer att vara dyrt att bygga på grund av omfattande sprängningsarbeten, vilket gör att helårsboende unga människor med familj inte kommer att ha råd att betala för exploateringen. Istället kommer området att bebos av välbeställda sommarboende. Anser att befintliga bostadsfastigheter kommer att påverkas negativt genom sämre utsikt och sämre tillgång till friluftsområdet utanför Strömsund.
- Anser att Smögen redan är överbebyggt och att det behövs en bättre balans mellan yrkesaktiva och pensionärer, och mellan helårs- och delårsboende.

Yttrande 132, två personer

- Motsätter sig nybyggnation i område B36 på Smögen på grund av påverkan på natur- och rekreationsvärden, granitberget, lekplatsen och vandringsleden.

Yttranden som huvudsak berör område H7 Svineviken

Yttrande 1, en person

- Motsätter sig en hamn i område H7 vid Hovenäset.

Yttrande 2, två personer

- Motsätter sig en hamn i område H7 vid Hovenäset, och vill se en behovsanalys och en konsekvensanalys för hamnen.

Yttrande 3, en person

- Motsätter sig en hamn i område H7 vid Hovenäset på grund av påverkan på natur- och rekreationsvärden och att man inte bör leda dit tung trafik. Anser att det vore mycket mer värdefullt för framtiden att bevara den unika och fina miljön vid Reso-småbåtshamnen med sina sjöbodar och den sammanhängande bryggpromenaden till den intilliggande badplatsen.

Yttrande 4 en person

- Motsätter sig en hamn i område H7 vid Hovenäset och vill ha information om vilken typ av transporter det blir till och från hamnen, hur stora fordon och fartyg som kommer att trafikerar den, samt klimat- och bullerpåverkan.

Yttrande 5, en person

- Motsätter sig en hamn i område H7 vid Hovenäset på grund av konsekvenserna vad gäller infrastrukturen (tung trafik på Lerdalsvägen) och vattenvägen i den känsliga fjorden.

Yttrande 6, en person

- Motsätter sig en hamn i område H7 vid Hovenäset på grund av negativa miljökonsekvenser och påverkan på befintlig badplats och småbåtshamn. Anser att hamnen inte behövs och att den strider mot huvudstrategin i översiktsplanen.

Yttrande 7, två personer

- Motsätter sig en hamn i område H7 vid Hovenäset, och anser att boendemiljön skulle försämrans och fastighetspriserna minska med det förslaget.

Yttrande 8, en person

- Motsätter sig en hamn i område H7 vid Hovenäset på grund av starkt negativ påverkan på ”en av Västkustens pärlor”, på miljön, badplatsen och småbåtshamnen. Anser att hamnen rimmar illa med intentionerna i översiktsplanen.

Yttrande 9, två personer

- Motsätter sig en hamn i område H7 vid Hovenäset, på grund av påverkan på samhällets karaktär och på den marina miljön.

Yttrande 11, två personer

- Motsätter sig en hamn i område H7 vid Hovenäset, med tanke på att det sannolikt inte blir någon snabb och stor ökning av arbetstillfällen i kommunen och med hänvisning till intentionerna i översiktsplanen om unikt landskap och unika ortskvaliteter. Även rekreation och friluftsliv, trafikbuller samt marin miljö nämns.

Yttrande 13, en person

- Motsätter sig en hamn i område H7 vid Hovenäset och har en mängd frågor kring den, vilka fartyg som ska trafikera den och hur de ska ta sig dit, vad som händer med badplatsen, hur man ska motverka miljökonsekvenserna, hur det ska finansieras, hur beslut tas om hamnen med mera. Anser att hamnen skulle förstöra den värdefulla närmiljön i den lilla idyllen Hovenäset.

Yttrande 14, en person

- Har frågor kring föreslagna hamnar i område H6 och H7: Vem är finansär? Vad är budgeten? Hur påverkar det skattebetalare? Hur kommer miljön och närmiljön påverkas? Vilken typ av

båtar är tänkt och hur planeras inseglingsrännan? Hur och var planeras mellanlagring på land? Hur kommer vägnätet att utbyggas? Hur ser beslutsprocessen ut? Hur ställer sig de olika partierna till förslaget?

Yttrande 16, anonym

- Motsätter sig en hamn i område H7 vid Hovenäset och anser att det skulle förstöra allt som är attraktivt med orten.
- Motsätter sig det föreslagna verksamhetsområdet i Hogenäs norra och föreslår istället att främja turism och besöksnäring med vandring- och cykelleder samt att göra naturreservat i vissa delar av området.
- Föreslår att använda redan ianspråktagen mark till industrimark, såsom Evja stenindustriområde.
- Vill gärna se att Hovenäset omfattas av samma prioritet som Smögen och Hunnebostrand i översiktsplanen, det vill säga att orten främst ska rikta sig mot turism och besöksnäring.

Yttrande 18, en person

- Motsätter sig en hamn i område H7 vid Hovenäset på grund av konsekvenserna för ett levande västkustsamhälle, naturen och miljön.

Yttrande 19, en person

- Motsätter sig en hamn i område H7 vid Hovenäset på grund av påverkan på badplatsen, seglarskolan och den fridfulla idyllen.

Yttrande 20, en person

- Motsätter sig en hamn i område H7 vid Hovenäset eftersom det inte finns ett genomtänkt behov, eftersom infrastrukturen i kommunen och särskilt i Hovenäset inte är tillräcklig för det, eftersom kommuninvånarna vill bevara det unika med kustsamhällena och det strider dessutom mot kommunstyrelsens tidigare uttalande om att bevara nuvarande bebyggelse och miljö i Hovenäset.

Yttrande 21, anonym

- Motsätter sig en hamn i område H7 vid Hovenäset.

Yttrande 22, en person

- Motsätter sig en hamn i område H7 vid Hovenäset på grund av påverkan på badplatsen, simskolan med manetnät, seglarskolan, den marina miljön med ålgräs, och närmiljön i det lilla samhället.

Yttrande 23, en person

- Motsätter sig en hamn i område H7 vid Hovenäset.

Yttrande 24, två personer

- Motsätter sig en hamn i område H7 vid Hovenäset, med hänvisning till intentionerna i översiktsplanen om unikt landskap och unika ortskvaliteter, och vill se en behovsanalys och en konsekvensanalys för hamnen.

Yttrande 26, en person

- Motsätter sig storskaliga verksamhetsområden som kräver enorma ingrepp i en känslig miljö. De smala vägarna i området är redan idag hårt trafikerade.
- Motsätter sig en hamn i område H7 vid Hovenäset på grund av påverkan på småbåtshamnen, segelsällskapet, badplatsen med manetnät, och den lilla idyllen Hovenäset.

Yttrande 27, anonym

- Motsätter sig en hamn i område H7 vid Hovenäset.

Yttrande 28, en person

- Motsätter sig en hamn i område H7 vid Hovenäset på grund av påverkan på den vackra platsen och fina naturen som lockar många turister. Utveckla istället Hovenäset för att locka fler, både boende, turister och näringar. Den har mycket större potential att bli ett nytt ”Smögen”.

Yttrande 29, en person

- Den enda icke kommersiella byn på hela Näset. Fler arbetstillfällen behövs inte här, men bostäder och kommunikation till tätort. Samhället för med sig lastbilar i centrum och stor hamn. Småskalig servicehandel möjligen, annars – rör ej!

Kommentar

Yttrandet har tolkats som att det är Hovenäset som åsytas och trafiken till område H7 Svineviken.

Yttrande 30, en person

- Motsätter sig en hamn i område H7 vid Hovenäset och anser att befintliga hamnar i Smögen och på Kungshamn kan användas.

Yttrande 31, två personer

- Motsätter sig en hamn i område H7 vid Hovenäset, och vill se en behovsanalys och en konsekvensanalys för hamnen.

Yttrande 33, en person

- Anser att översiktsplanen i stort är mycket bra med intentionen att bygga vidare på befintliga kvaliteter.
- Välkomnar förslaget att sammankoppla orterna Kungshamn-Smögen-Väjern-Hovenäset.
- En cykelled mellan Hovenäset och Kungshamn är efterlängtdad.
- Motsätter sig en hamn i område H7 vid Hovenäset.

Yttrande 35, en person

- Motsätter sig en hamn i område H7 vid Hovenäset. Har frågor om vilken typ av fartyg som är tänkta att trafikera hamnen, om kommunen sökt information från någon intresseorganisation inom handel/sjöfart, och vilken miljöpåverkan det kan bli.

Yttrande 36, två personer

- Motsätter sig en hamn i område H7 vid Hovenäset på grund av miljöpåverkan.

Yttrande 37, anonym

- Motsätter sig en hamn i område H7 vid Hovenäset. Även för att anlägga en mindre hamn behöver tillfartsvägen breddas vilket kräver mycket sprängning. Använd hellre fossilfria lastbilar i framtiden än fartyg. Hovenäset är en idyllisk plats som många ser som en pärla bland de kommersiella orterna i Sotenäs.

Yttrande 39, en person

- Motsätter sig en hamn i område H7 vid Hovenäset på grund av påverkan på områdets karaktär, Johannesviks camping och turismen.

Yttrande 41, en person

- Motsätter sig en hamn i område H7 vid Hovenäset på grund av påverkan på den marina miljön och områdets karaktär, badplatsen och möjligheterna att segla vid Svineviken.

Yttrande 44, en person

- Motsätter sig en hamn i område H7 vid Hovenäset på grund av påverkan på den marina miljön och områdets karaktär, badplatsen och möjligheterna att segla vid Svineviken, samt boendemiljön och fastighetspriserna.

Yttrande 45, en person

- Motsätter sig en hamn i område H7 vid Hovenäset, det skulle påverka både åretruntboende, sommarbosatta, semesterfirare och turister.

Yttrande 46, en person

- Motsätter sig en hamn i område H7 vid Hovenäset.

Yttrande 47, två personer

- Motsätter sig en hamn i område H7 vid Hovenäset på grund av påverkan på boendemiljön och trafiksäkerheten. Sikten är idag dålig om man kommer körande från Kungshamn på Hallindenvägen före infarten till Lerdalsvägen.

Yttrande 49, två personer

- Motsätter sig en hamn i område H7 vid Hovenäset, med hänvisning till intentionerna i översiktsplanen om unikt landskap och unika ortskvaliteter, samt miljöpåverkan.
- Anser att de unika kustsamhällena inte bör slås ihop till en kuststad utan att varje ort ska behålla sin unika särart.

Yttrande 52, en person

- Motsätter sig en hamn i område H7 vid Hovenäset, på grund av påverkan på samhällets karaktär och på miljön.

Yttrande 56, två personer

- Motsätter sig en hamn i område H7 vid Hovenäset, på grund av påverkan på samhällets karaktär, på fastighetspriser och på miljön. Har frågor om trafiken till hamnen på land och till sjöss.
- Anser att förslaget om en hamn längre in i Örnefjorden bör utredas.

Kommentar

En mindre hamn för att ersätta godstrafik för lokalindustri utgår från planförslaget.

Yttrande 58, en person

- Anser att översiktsplanen är alltför svåräst. Kartmaterialet redovisas i en skala som omöjliggör granskning. Texten hänvisar till en bilaga med objektsbeskrivningar som dock inte går att hämta digitalt varför man som läsare inte kan ta del av de resonemang och analyser som ligger bakom olika ställningstaganden.
- Anser att det behövs ett mer omfattande resonemang om behovet av det föreslagna stora verksamhetsområdet vid Askum och dess konsekvenser för kommunen.
- Motsätter sig en hamn i område H7 vid Hovenäset på grund av påverkan på bostads- och grönområde. Anser att det behövs en behovsanalys för den föreslagna hamnen och att olika hamnlägen behöver studeras utifrån typ av

frakt, tonnage och frekvens. Ett lämpligare hamnläge kan vara i Väjern med direkt anslutning till väg 174.

Kommentar

Filen med objektsbeskrivningar ligger för möjlighet att ta hem under avsnittet Förord. All information som finns i denna bilaga finns också tillgänglig för varje objekt när man klickar på dessa i de tillhörande digitala kartor som planen presenteras i. Objektsbilagan är till för att få en överblick för den som så önskar och att göra handlingen tillgänglig för de som önskar ta del av innehållet i rapportform.

Yttrande 59, en person

- Motsätter sig en hamn i område H7 vid Hovenäset och ifrågasätter hur ekonomiskt rimligt och konkurrenskraftigt det är att anlägga en ny, mycket liten, djuphamn, när det redan finns andra hamnar i kommunen. I ett sådant litet område som vid Hovenäset finns knappt plats för manöverutrymme för fartyg eller lagring av gods på land.

Yttrande 65, en person

- Motsätter sig en hamn i område H7 vid Hovenäset på grund av påverkan på miljön och områdets karaktär, badplatsen och möjligheterna att segla vid Svineviken.

Yttrande 70, två personer

- Motsätter sig en hamn i område H7 vid Hovenäset på grund av påverkan på miljön och områdets karaktär, badplatsen och möjligheterna att segla vid Svineviken. Anser att djuphamnen i Lysekil kan användas istället.

Yttrande 71, två personer

- Motsätter sig en hamn i område H7 vid Hovenäset på grund av påverkan på kulturmiljövärden och rekreationsområden, och vill se en behovsanalys och en konsekvensanalys för hamnen.

Yttrande 74, en person

- Motsätter sig en hamn i område H7 vid Hovenäset.

Yttrande 83, två personer

- Motsätter sig en hamn i område H7 vid Hovenäset på grund av påverkan på natur- och kulturmiljön, samt påverkan på fastighetspriser, och vill se en konsekvensanalys för hamnen.

Yttrande 85, en person

- Motsätter sig en hamn i område H7 vid Hovenäset på grund av miljöpåverkan.
- Anser att förslaget om ett utökad verksamhetsområde vid Hogenäs norra är olämpligt eftersom det står i kontrast till visionen om Sotenäs framtid med utbildningsplatser, besöksnäring med mera, som grundar sig på geografi och natur i kustnära samhällen. Verksamhetsområdet hamnar nära befintliga bostadsområden, bland annat Hovenäset. Infrastrukturen är inte dimensionerad för utökade industritransporter.
- Både hamnen och verksamhetsområdet kan innebära att bostadsfastigheter minskar i värde. Rekreatiomsområden påverkas, däribland vandringsleder och badplatser.

Yttrande 91, två personer

- Motsätter sig en hamn i område H7 vid Hovenäset på grund av påverkan på områdets karaktär och miljö, samt för att det inte är lämpligt för Sotenäs näringslivsutveckling. Sotenäs passar inte för storskalig industri utan framtiden ligger i småskalig, kunskapsintensiv näringsverksamhet.

Yttrande 92, en person

- Motsätter sig en hamn i område H7 vid Hovenäset på grund av påverkan på miljön. Fokusera istället på att möjliggöra för småskaligt hållbart företagande.
- Antar att vision Långeviksberget är menat som ett skämt.

Yttrande 96, en person

- Motsätter sig en hamn i område H7 vid Hovenäset på grund av påverkan på områdets unika karaktär och understryker detta med en lång och levande berättelse om platsen och dess historia.

Yttrande 97, en person

- Motsätter sig en hamn i område H7 vid Hovenäset, eftersom det skulle innebära att Hovenäsets simskola som idag använder badplatsen inte får bedriva sin verksamhet på grund av säkerhetsavstånd. Det är den enda badplatsen med manetnät i kommunen. Här har det funnits simskola sedan 50-talet och det är en av två sommarsimskolor i hela kommunen.

Yttrande 99, två personer

- Motsätter sig en hamn i område H7 vid Hovenäset på grund av stor påverkan på miljön och områdets karaktär, och eftersom det är svårt att manövrera i det begränsade utrymmet mellan den föreslagna hamnen och de närliggande öarna. Föreslår istället att utreda möjligheten till en industrijärnväg till Hallinden med förbindelse till Lysekils djuphamn.
- Anser att översiktsplanen är formellt felaktigt genomförd eftersom miljökonsekvenserna för den föreslagna hamnen i område H7 inte är tillräckligt analyserade och redovisade.
- Anser att strategin att bygga ihop de unika kustsamhällena till en kuststad rimmar illa med huvudstrategins intentioner, ”unik landskap – unika orter” och anser att orterna istället bör bindas samman genom vägar, cykelbanor, gångstråk och små skyttelbussar.
- Anser att Vision Långeviksberget är ett arkitektoniskt lågvattenmärke som saknar anpassning till platsen.

Yttrande 100, två personer

- Motsätter sig en hamn i område H7 vid Hovenäset på grund av negativ påverkan på ett av Bohuslän mest bevaransvärda samhällen.

Yttrande 101, en person

- Motsätter sig en hamn i område H7 vid Hovenäset, eftersom det är avgörande för kommunens attraktivitet att behålla kulturmiljöerna som också är en viktig del av upplevelsen av kustlandskapet. Andra viktiga skäl är att bevara badplatsen, segelskolan och småbåtshamnen.
- Undrar vilka verksamheter som har behov av en hamn i område H7.
- Undrar om någon från anlita konsult i översiktsplanarbetet har besökt området (Svineviken) och i så fall när.
- Frågar hur många nya invånare som mål 3 på sidan 8 i granskningshandlingen avser, med tanke på att siffran ettusen invånare nämns, likaväl som ettusen arbetsplatser i nästa stycke.

Kommentar

Hur översiktsplanarbetet gått till framgår av avsnittet process och utlåtande.

Den sistnämnda punktens siffror är ett utdrag från det politiska visionsdokument som legat till underlag för översiktsplanen.

Yttrande 102, tre personer

- Motsätter sig en hamn i område H7 vid Hovenäset eftersom den inte är motiverad av ett verkligt behov och eftersom den inte är förenlig med huvudstrategin ”unik landskap – unika orter”.
- Anser att den första urvalsprocessen för lokalisering av en djuphamn bör utföras av en oberoende part med specifik kompetens inom området.
- Ställer sig bakom yttrandet från Hovenäsets Intresseförening.

Yttrande 104, en person

- Motsätter sig antagligen en hamn i område H7 vid Hovenäset och skriver att det är sorgligt och livsavgörande för många människor och hela miljön i Hovenäset.

Yttrande 121, två personer

- Motsätter sig en hamn i område H7 vid Hovenäset på grund av påverkan på miljön, eftersom förslaget är dåligt motiverat och går stick i stäv med visionen ”unik landskap och unika orter” och rekommendationerna i Blå ÖP, där området pekats ut som värdefullt för friluftsliv och rekreation. Frågan om hamn bör vara en regional/mellankommunal fråga. Kommunen bör söka ett annat alternativ till lösning.
- Anser att Hovenäset inte bör ingå i kuststaden eftersom det är ett gammalt fiskesamhälle där det numera inte finns annat än boende, med undantag av en marina.
- Vill ta bort skrivningen om att beslutad översiktsplan ska gälla före Blå ÖP inom vattenområdena i direkt anslutning till tätorterna.
- Vill se en tydligare vision i översiktsplanen om att samarbeta med angränsande kommuner vad gäller viktiga framtida infrastrukturlösningar.
- Översiktsplanen följer inte de formella kraven på att beakta miljökonsekvensnormer (MKN) och beskriva miljökonsekvenserna av föreslagen hamn i område H7.
- Hänvisar till Hovenäsets Intresseförenings yttrande.

Kommentar

Ställningstagandet gällande synen på översiktsplanens roll i förhållande till Blå ÖP kvarstår.

De kommunöverskridande infrastrukturlösningarna utgörs av statliga vägar. Hur dessa utvecklas bör ske i dialog med Trafikverket.

Yttrande 123 två personer

- Motsätter sig en hamn i område H7 vid Hovenäset på grund av påverkan på miljön och den unika orten, badplatsen, båtlivet, turismen och att det strider mot huvudstrategin ”unik landskap – unika orter”.

Yttrande 124 en person

- Motsätter sig en hamn i område H7 vid Hovenäset på grund av påverkan på den idylliska miljön, badplatsen, seglarskolan och bryggan.

Yttrande 130, en person

- Motsätter sig en hamn i område H7 vid Hovenäset och vill se en analys av behov, alternativ och konsekvenser. Anser att föreslagen hamn strider mot överenskommelser i Blå ÖP och är olämplig att placera så nära bostadsbebyggelse. Farledsområdet är inte heller bra, då det kräver passage genom ett område med trånga ledavsnitt, som också är klassat som känslig marin miljö och rekreationsområde av riksintresse.
- Behovet av fler småbåtsplatser är stort inom kommunen. Det gäller även Hovenäset. Speciellt behövs en återöppning för allmänheten av den tidigare ångbåtsbryggan för gästande större båtar. En gästhamn för mindre fritidsbåtar saknas helt.
- Vill att formuleringen om ”kuststad” görs om och anser att orterna ska behålla sina unika karaktärer enligt strategin ”unik landskap – unika orter”. Förbindelserna mellan orterna kan dock gärna förbättras.
- Vill se en bättre förankring och informations-spridning om arbetet med översiktsplanen bland kommunens invånare och fastighetsägare.

Övriga områden (B8, B12, B13, B14, B16, B19, B20, B22, B23 och Norra Hogenäs)

B8 Sandbogen

Yttrande 84, en person

- Påpekar att inte hela Sandbogen är privatägt, som det står i samrådsredogörelsen på sidan 18. Delar av området ägs av kommunen och upplåts med tomträtt.

B12 Kleven 2:12

Yttrande 107, en person

- Anser att område B12 på Smögen inte bör innehålla endast bostäder utan även verksamheter, som är en naturlig del av ett levande samhälle. Anser att två våningar är en lagom skala för området om det ska byggas nya bostäder. Anser att granitbergen inte ska sprängas bort. Område B12 bör inte utvecklas innan trafiksituationen och vattenreningen har lösts.

B13 Långevik och B14 Långeviksbergen

Yttrande 89, en person

- Anser att avgränsningen för område B14 och B13 i markanvändningskartan bör stämma överens med aktuell avgränsning för pågående detaljplaner för Långevik 1:3 respektive 1:12.
- Rekommendationstexten för område B14 bör kompletteras med att även skola föreslås samt förtydligande avseende hotell och antal bostäder för att ha samma detaljeringsgrad som rekommendationerna för område B13.
- Ett planprogram och en naturvärdesinventering har redan tagits fram för B14 vilket bör anges i texten.
- Inom området för befintlig gårdsbebyggelse inom Långevik 1:3 bör en entré till tätortsområdet kunna skapas med exempelvis besöksinformation, laddplatser för elbilar och övrig parkering. Detta kan utgöra en utgångspunkt för vandringsleder tillgänglig via kollektivtrafik.
- Vill att en möjlig ny dragning av VA-ledning nämns i översiktsplanen. Ledningen föreslås dras från Långevik, till den östra infarten till

Kungshamn och vidare till tänkt etablering av reningsverk i Dale. Kringliggande områden inklusive planerat verksamhetsområde i Hogenäs kan kopplas på ledningen och därmed avlasta reningsverket på Omholmen i Smögen.

B16 Södra Hunnebostrand

Yttrande 134, en person

- Önskar att utöka förslaget bostadsområde B16 till att omfatta ett område som markeras på karta som bifogas yttrandet. Anser att platsen skapar förutsättningar för åretruntboende med livskvalitet och det skulle passa med blandad bebyggelse som passar såväl unga familjer som medelålders par.
- Önskar att en del av ett område vid Hovenäs gård (del av Amborsröd 1:4), markerat på karta som bifogas yttrandet, ej ska markeras som grönområde för närrekreation för att kunna skapa förutsättningar för en småskalig bebyggelse.

Kommentar

Gällande den sistnämnda synpunkten ligger Amborsröd 1:4 utpekad med rekommendationen landsbygd. Enligt de tillhörande rekommendationerna kan en fortsatt komplettering med ny bebyggelse ske i liten skala i anslutning till befintlig bebyggelse och infrastruktur. Inom området kan nya enstaka bostäder prövas. Det vill säga det är möjligt att till delar utveckla området enligt vad yttrandet avser.

B19 Lahälla (Utgått) och G8 Jönserö

Yttrande 73, en person

- Motsätter sig att område B19 Lahälla planläggs för bostäder, och vill istället att det anges som område för närrekreation liksom det intilliggande området G8 Jönserö så att hela Kvarnberget kan vara grönområde, med hänsyn till riksintressen, landskapsbild, tillgänglighet till natur och hav, samt kulturhistoriska värden. Den föreslagna exploateringen står i strid mot intentionerna i detaljplanen ”Gamla Hunne-

bo”. Kvarnberget utgör idag en viktig buffertzonen mellan bebyggelsen och industriområdet Lahälla. Buller och lukt hindras därmed från att nå boendeområdena.

Kommentar

B19 Lahälla-området utgick efter samrådet. Gällande synpunkter på G15 Kvarnberget/Lahälleberget utökades det området i samband med att B19 Lahälla togs bort.

B20 Valarne

Yttrande 133, sex personer

- Motsätter sig nybyggnation i område B20, Valarne, norr om fotbollsplanen på grund av negativ påverkan på hälsa, miljö och landskapsbild. Anser att det saknas en miljökonsekvensanalys. Området har stora höjdskillnader som behöver beaktas. De båda bergen västnordväst om Ellene 2:46, tillika sydväst om Ellene 2:48 samt norr om vägen vid Ellene 2:45 bör inte ingå i ett eventuellt utredningsområde för bostadsbyggnation. Att bygga på berg medför en allvarlig försämring av landskapsbilden samt på flera sätt negativ, irreversibel påverkan på omgivningen. Området är ett välanvänt och värdefullt naturområde med flera vandringsleder och motionsspår. Det saknas bra tillfartsvägar.

B22 Öster om Skalberget

Yttrande 57, en person

- Anser att fem till sex bostadshus borde få byggas i direkt anslutning till Uleberg mot Hunnebostrand. Utfart, vatten och avlopp finns.

Yttrande 82, en person

- Anser att område B22 norr om Hunnebostrand ska utsträckas till att omfatta dalgången vid Svenseröd som i tidigare översiktsplan. Området är lämpligt för bostäder nedanför bergskanterna och det kan knyta ihop Hunnebostrand med Ulebergshamn. Längs Ulebergsvägen kan man tänka sig ytterligare förtätning, till exempel i Kvit.

- Anser att en gång- och cykelväg mellan Hunnebostrand och Ulebergshamn bör prioriteras.

Yttrande 90, två personer

- Anser att område B22 i Hunnebostrand inte bör bebyggas utan bevaras med hänsyn till natur- och rekreationsvärden och befintliga berg- och höjdhållar. Varför inte planera bostäder i området öster/sydost om vattentornet där området redan till största delen är söndersprängt? Fölemyren har ett mycket stort bevarandevärde.

B23 Gamla syfabriken etapp 2

Yttrande 40, en person

- Har synpunkter om område B23, Hunnebostrand. Var tänker man sig en väg från öster? Ytterligare en väg ökar risken för rundkörning och ökad trafik. Ett omtyckt promenadstråk går i kanten mot befintlig bebyggelse och knyter ihop med Ulebergshamn. En trevligare allmänning för de boende skulle locka fler åretruntboende. Påpekar att det pågår sättningar och att murar har rasat på en del ställen, vad händer med befintlig bebyggelse när man bygger nytt? Finns det kapacitet i vattennätet för fler fastigheter?

Norra Hogenäs

Yttrande 15, en person

- Anser att utbyggnaden av verksamhetsområdet Hogenäs norra måste ske norrifrån med närhet till väg 171 och med kortast avstånd från området till väg E6. Det är centralt både när det gäller miljöpåverkan och trafiksäkerhet att trafikmatningen till och från området sker från norr. Det stämmer också bra med översiktsplanens förslag för Askum med omnejd.
- Anser att den södra delen av det föreslagna verksamhetsområdet bör skjutas på framtiden och området måste exploateras mycket försiktigt på grund av naturvärden, riksintresse friluftsliv och riksintresse obruten kust. Dessutom bedriver Sotenäs jakttskytteklubb verksamhet i området.

Förslag till nya områden

Yttrande 53, en person

- Anser att översiktsplanen till stora delar är väl genomarbetad och balanserar olika intressen.
- Fastigheterna Vägga 10:2 samt 2:12 bör kunna användas för förtätad bebyggelse och på så vis länka samman Kungshamn och Hovenäset.

Yttrande 64, 1 person

- Anser att översiktsplanen till stora delar är väl genomarbetad och balanserar olika intressen.
- Fastigheterna Vägga 10:2 samt 2:12 bör kunna användas för förtätad bebyggelse och på så vis länka samman Kungshamn och Hovenäset.

Yttrande 68, en person

- Föreslår att bygga småhus för åretruntboende i dalen vid Svenseröd. Man behöver erbjuda tomter för bebyggelse som har en rimlig prisbild och som är lätta att bebygga. Jordbruksmarken är liten till ytan och består av mindre åkrar. Dalen ligger i direkt anslutning till tätorten och har bra kommunikationer.

Yttrande 86, en person

- Har förslag på lokalisering av färjeläge samt småbåtshamn norr om Lerdalsbukten. Bilagor med kartor finns.
- Fördelar med förslaget till färjeläge: det ger mindre belastning på vägnätet och kortare transportvägar, verksamheten är lätt att inhägnas, kan förbättra vattenkvaliteten och det finns tillgång till en hamnplan för gods med mera.
- Fördelar med förslaget till småbåtshamn: bättre utbud för båthantering, nytänk för båthantering, ökad reproduktion av fiskyngel och det är en central placering i kommunen.
- Har även förslag på väg och strandpromenad Hovenäset-Kärshåla. I vägen kan vatten- och avloppsledning dras.
- Föreslår plantering av nytt ålegräs i Lerdalsbukten för att ge nytt liv i Örnefjorden med omnejd.

Kommentar

Förslaget till småbåtshamn och annan utveckling i de strandnära delarna har diskuterats inom styrgruppen men anses svår att utveckla på grund av strandskyddslagstiftningen.

Yttrande 32, två personer genom företagspart

- På grund av stor efterfrågan på åretrunt- och fritidsbostäder utanför centralorterna i kommunen föreslås att ett nytt villaområde med goda kommunikationer planeras inom Lyckans närområde för en exploatering av ca 30 villatomter.

Kommentar

Det föreslagna området är av den storleksordning och karaktär att det inryms inom de områdesvisa kommuntäckande rekommendationerna för området.

Yttrande 135, fastighetsägare genom företagspart

Vill lämna synpunkt gällande i gränsområde mot Närrekreation- Grönområde.

Fastighetsägaren av del av Amborsröd 1:4 önskar att del av området markerat i grönt utelämnas som Närrekreation- Grönområde för att kunna skapa förutsättningar för en småskalig bebyggelse.

Platsen skapar förutsättningar för ett åretrunt boende med livskvalitet tillsammans med en cirkulär livsstil.

Här skulle det passa med en bebyggelse som passar såväl unga familjer som paret mitt i livet med utflyttade barn.

Kommentar

Det föreslagna området är av den storleksordning och karaktär att det inryms inom de områdesvisa kommuntäckande rekommendationerna för området.

Yttranden gällande mobilitet

Yttrande 48, anonym

- Skriver att en cykelbana mellan Kungshamn och Bovall hade varit väldigt bra. För att tänka på miljön och hälsan har jag börjat cykla, men det är med livet som insats. Cykelbanor gynnar även sommargäster.

Yttrande 50, en person

- Anser att kommunen bör satsa på en cykelbana mellan Kungshamn och Bovallstrand, det är viktigt för både bofasta och semesterboende. Bilarna kör ofta mycket nära och i hög hastighet på vägen, inte minst lastbilarna. Cyklar ändå hellre än tar bilen när det är fullt med sommargäster och brist på parkeringsplatser vid badholmarna. Att svänga vänster över väg 174 på vägen hem från Bovall vid Beijer mot Rörby är totalt livsfarligt på grund av delvis skymd sikt och minst 70 km/h. Rekommenderar ansvariga politiker och tjänstemän att provcykla väg 174 helst under turistsäsongen.

Yttrande 98, anonym

- Motsätter sig den föreslagna vägdragningen mellan Smögenrondellen och Kleveskog/Backen. Varför ska man bygga denna väg och förstöra så mycket natur och strövområden? Och vem ska betala detta? Anser att vägen är onödig och att centrum inte behöver avlastas. Bara en månad om året är det lite mer trafik och den trafiken går inte att få bort genom att bygga denna väg.

Yttrande 136, anonym

- Motsätter sig den föreslagna genomfartsleden i Kungshamn på grund av påverkan på natur, miljö, frilufts- och rekreationsområde. Detta är det enda område runt Kungshamn/Smögen/Väjern som har ett elljusspår och en fint löparspår. Karporna i dammen, alla grodor och salamandrar som är i området, ändarna och andra fåglar som befinner sig i närheten, hur påverkar en väg alla dessa djur? Rent ekonomiskt måste det finnas områden där pengarna kommer till bättre nytta.

Övriga yttranden

Yttrande 43, en person

- Anser att möjligheten att vara helårsboende måste prioriteras högre så att ett levande samhälle kan behållas året runt, genom att fler får möjlighet att anpassa sina hus till dagens krav för bostäder för helårsboende.
- Anser att detaljplanen för Gamla Hunnebo säkerställer behovet av bevarande och någon utökning bör inte göras.
- Anser att bygglovplikten för solceller bör tas bort i alla områden så att alla husägare kan medverka till en hållbar energiförsörjning, det är viktigare än att husen ser ut som de gjorde förr.

Yttrande 67, en person

- Översiktsplanen öppnar för byggande av bostäder i alla områden, även naturområden på landsbygden. Anser att detta strider mot huvudstrategin ”unik landskap” som innebär att värna om Sotenäs fantastiska natur.
- Anser att etablering av nya industriområden med stor negativ miljöpåverkan gör kommunen mindre intressant för boende och turister.
- Vill se en vision för Sotenäs kommun som fokuserar på hållbarhet på riktigt, med bland annat ekoturism, grönt och småskaligt, produktion av ekologiska grönsaker och produkter baserat på tång och alger. Det är omställning och hållbarhet som är framtiden, och som kan locka yngre generationer att stanna kvar eller flytta till kommunen.

Yttrande 129, en person

- Anser att hela planen behöver ”andas” framtid och beskriva barn, äldre, delårsboende m.fl. i mer positiva ordalag. Alla i kommunen bidrar till arbetstillfällena, kulturutbud m.m.
- Anser att barn, äldre m.fl. måste kunna vistas i sin närmiljö utan att utsättas för risken att bli överkörda eller utsättas från partiklar från t.ex. bildäck. Risken ökar med eldrivna fordon då man inte längre hör när de kommer.

- Tycker att förutom barnperspektivet borde ett hälso- och ett äldre perspektiv tydligare synas i översiktsplanen.
- Läser i handlingen t.ex. att ”parker är väl använda”, men vet inte vilka områden som avses då det knappt finns vad som kallas parker i kommunen.
- Har förslag på att utveckla Bomans hage i Hunnebostrand med trädplantering, fontän, lekplats, grönska och ljugarbänkar. Engagera gärna befolkningen i mer deltagande av alla slag för levande samhällen. Ett skräckexempel är ”parken” vid Kungshamnns mest trafikerade gata där man också placerat lekplatsen tätt intill biltrafiken, och likaså utegym vid gatan.
- Anser att en klimatanpassningsplan snarast måste göras. Stabilitet i mark, vägar och kajer måste göras bättre utan att invänta nya detaljplaner som kan dröja.
- Räddningstjänst: Man behöver se över regler för båthamnar och överbelastning. Kanske finns det regler som inte följs. I somras brann en båt i Hunnebostrand. Samtidigt låg 6-7 plastbåtar i rad utanför turistbyrån i Kungshamn trots fint väder. Hur hade en storbrand kunnat undvikas om olyckan varit framme? Hur ska framtida räddningstjänst organiseras?
- Till sist: förvisa inte kommuninvånarna enbart till ”inlandet”. Fastboende och sommargäster bör ha likvärdiga villkor.

Kommentar

En klimatanpassningsplan finns angivet under behovet av kommande arbete. Flera av synpunkterna är på en sådan detaljerad nivå att de ej kommer tas upp i översiktsplanen. Vad gäller barnperspektiv, hälso- och äldre perspektiv har aspekterna varit en del av arbetet vilket bland annat framgår av avsnittet Process och utlåtande och av avsnittet Konsekvenser.

Yttrande 17, anonym

- Nej det här låter inte alls bra. Gör om gör rätt

Yttrande 114, anonym

- Motsätter sig byggnation i området och anser att det är bättre att fortsätta från Väjern mot Kungshamn eller runt idrottshallen.

Kommentar

Av yttrande 17 och 114 går ej att utläsa vad som avses och de bägge yttrandena har lämnats anonymt varför det inte har gått att återkoppla detta.

